T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YENİDEN İŞLEVLENDİRME KAPSAMINDA TARİHİ SULTANAHMET CEZAEVİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ece KORKUT

Mimarlık Ana Bilim Dalı
Mimarlık Programı

Ekim, 2019

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YENİDEN İŞLEVLENDİRME KAPSAMINDA TARİHİ SULTANAHMET CEZAEVİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ece KORKUT
(Y1613.050040)

Mimarlık Ana Bilim Dalı
Mimarlık Programı

Tez Danışmanı Doç. Dr. Alev ERARSLAN

Ekim, 2019

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz Mimarlık Ana Bilim Dalı Mimarlık Tezli Yüksek Lisans Programı **Y1613.050040** numaralı öğrencisi **Ece KORKUT** 'un **"YENİDEN İŞLEVLENDİRME KAPSAMINDA TARİHİ SULTANAHMET CEZAEVİ ÖRNEĞİ"** adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 03.09.2019 tarih ve 2019/17 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından Oy.birliği ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak KABUL edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı	**İmzası**
Tez Savunma Tarihi : 03/10/2019	
1)Tez Danışmanı: Doç. Dr. Alev ERASLAN GÖÇER	.....
2) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Murat ERGİNÖZ	.....
3) Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Pelin KARAÇAR	.....

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Yeniden İşlevlendirme Kapsaminda Tarihi Sultanahmet Cezaevi Örneği” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya'da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim.

Ece KORKUT

Aileme ve Arkadaşlarıma,

ÖNSÖZ

Mimarlık mesleğinin öğrenilmesinde ara kademelerden biri olan master eğitimimin sonuna gelmiş bulunuyorum. Araştırma boyunca görüş ve önerileriyle, ilmi hassasiyetiyle bana destek veren, hiçbir konuda yardımlarını esirgemeyen ve her zaman yanımda olan danışmanım Doç. Dr. Alev ERARSLAN'a sonsuz teşekkür ederim.

Son olarak bu günlere gelmem de büyük pay sahibi olan sevgili aileme sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Ekim 2019 **Ece KORKUT**

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ ix
İÇİNDEKİLER xi
KISALTMALAR xiii
ÇİZELGE LİSTESİ xv
ŞEKİL LİSTESİ xvii
ÖZET xxi
ABSTRACT xxiii
1. GİRİŞ 1
1.1 Çalışmanın Amacı ve Kapsamı 2
1.2 Çalışmanın Yöntemi 3
2. KONUYLA İLGİLİ KAVRAMLAR 5
2.1 Yeniden İşlevlendirme Kavramı 5
2.2 Yeniden İşlevlendirmeyi Gerektiren Etmenler 5
2.2.1 Tarihsel ve Kültürel Faktörler 6
2.2.2 Ekonomik Faktörler 8
2.2.3 Çevresel Faktörler 9
2.3 Yapıda Uygun İşlev Seçimini Etkileyen Değerlendirme Kriterleri 11
2.3.1 Yapının Yeni İşlevine Uygunluğu (İşlevsel Kurgusu) 12
2.3.2 Yapının Konumu 13
2.3.3 Yapının Mekansal Açıdan Uygunluğu (Mekansal ve Hacimsel Durumu) 13
2.4 Yeniden İşlevlendirmede Mevcut Binaya Yaklaşımlar 14
2.4.1 Mekana Yapılan Müdahaleler 14
2.4.2 Taşıyıcı Sisteme Yapılan Müdahaleler 15
2.4.3 Tesisat Müdahaleleri 16
2.4.4 Cepheye Yapılan Müdahaleler 17
2.4.5 Kütleye Yapılan Müdahaleler 18
2.4.6 Yakın Çevre Müdahaleleri 18
3. ÇAĞDAŞ OTEL TASARIMINDA İÇ MEKANI ETKİLEYEN İŞLEVSEL, TEKNİK VE ESTETİK FAKTÖRLER 21
3.1 İşlevsel Faktörler 21
3.1.1 Kullanıcı Gereksinmeleri 21
3.1.1.1 Giriş Bölümü- Giyinme 23
3.1.1.2 Yatak – Dinlenme Alanı 23
3.1.1.3 Islak Hacim 23
3.1.2 Mekan Gereksinimleri 24
3.2 Teknik Faktörler 27
3.2.1 Aydınlatma 28
3.2.2 Isısal Konfor 30
3.2.3 Akustik 33
3.3 Estetik Faktörler 34

4. TARİHİ SULTANAHMET CEZAEVİ 37
4.1 Tarihi Cezaevi ve Yakın Çevresi 37
4.2 Yapının Planı ve Mimari Özellikleri 39
4.3 Malzeme ve Teknik Özellikleri 44
4.4 Cephe ve Süsleme Özellikleri 45
5. YAPININ İŞLEV DÖNÜŞÜMÜ VE YENİDEN KULLANIMI 47
5.1 Yapı Sistemindeki Dönüşüm 47
5.2 Binanın Taşıyıcı Sistem İyileştirme ve Güçlendirilmesi 51
5.2.1 Duvarlar 52
5.2.2 Döşemeler 54
5.2.3 Çatı 54
5.3 Mekansal Dönüşüm 56
5.3.1 Odalar 56
5.3.2 İdari Birimler/Ofisler 66
5.3.3 Lobi ve Resepsiyon Alanı 68
5.3.4 Islak Hacimler 73
5.3.5 Restoran, Lobi-Bar, Balo ve Toplantı Salonu 79
5.3.6 Sirkülasyon Alanları 91
5.3.7 Çağdaş Ekler 96
5.3.8 Malzeme 102
5.4 Aydınlatma 109
5.4.1 Yatak Odalarında Kullanılan Aydınlatma 109
5.4.2 Islak Hacimlerin Aydınlatılması 111
5.4.3 Ortak Alanlarda Aydınlatma 113
6. DEĞERLENDİRME 119
7. SONUÇ 123
KAYNAKLAR 125
ÖZGEÇMİŞ 129

KISALTMALAR

M.Ö. **:** Milattan önce
M.S. **:** Milattan sonra
Oc. **:** Santigrat derece
° **:** Derece
% **:** Yüzde
cm **:** Santimetre
m **:** Metre
m^2 **:** Metre kare
y.y. **:** Yüzyıl

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 5.1: Olması Gereken Resepsiyon Banko Boyutları 72
Çizelge 5.2: Balo Salonu Masa Düzeni 89
Çizelge 5.3: Divan Salonu Masa Düzeni 90

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1: Barcelona La Monumenral Arena'nın Görünüşü 7
Şekil 2.2: Barcelona La Monumental Arena Restorasyon Aşaması..... 7
Şekil 2.3 Barcelona La Monumental Arena..... 8
Şekil 2.4: Barcelona La Monumental Arena Görünüşü Hali..... 8
Şekil 2.5: Haliç Tersanesi Eski Hali 10
Şekil 2.6: Haliç Tersanesi Restorasyon İçin Planlanan Projesi 11
Şekil 2.7: Bellapais Manastırı..... 12
Şekil 2.8: Rahmi Koç Müzesi..... 15
Şekil 2.9: Salti Pasajı Evi 17
Şekil 4.1: Sultanahmet Cezaevi 37
Şekil 4.2: Parsel Temizleme Çalışmaları..... 38
Şekil 4.3: Sultanahmet Cezaevi Ön Cephe Giriş Kısmı 39
Şekil 4.4: Nakşi Kadın Çeşmesi 40
Şekil 4.5: Sultanahmet Cezaevi Zemin Kat..... 41
Şekil 4.6: Avlu..... 42
Şekil 4.7: Gözetleme Kulesinin Örülmüş Pencere ve Kapıları..... 42
Şekil 4.8: Ana Giriş Holü 43
Şekil 4.9: Hücre Alanları 43
Şekil 4.10: Sirkülasyon Alanları..... 44
Şekil 4.11: Hücre Oda Pencereleri..... 44
Şekil 4.12: Sultanahmet Cezaevi Dış Cephe Süslemeleri 46
Şekil 5.1: İstanbul Avrupa Bölgesi Fatih İlçesi..... 47
Şekil 5.2: Four Seasons Otel..... 47
Şekil 5.3: Four Seasons Otel Dönüşüm Aşaması 48
Şekil 5.4: Four Seasons Otele Dönüşüm Aşaması..... 49
Şekil 5.5: Four Seasons Otel Ana Giriş..... 50
Şekil 5.6: Four Seasons Otel Zemin Kat Planı 51
Şekil 5.7: Taş Duvar Üzerinde Yapılan Düzenlemeler 53
Şekil 5.8: Taş Duvar Üzerinde Yapılan Düzenlemeler 2 53
Şekil 5.9: Four Seasons Otel Çatı Katı Planı..... 55
Şekil 5.10: Four Seasons Otel Teras Görünüşü..... 55
Şekil 5.11: Four Seasons Otel Cephe Pencere Düzeni 56
Şekil 5.12: Four Seasons Otel Zemin Kat Planı 57
Şekil 5.13: Four Seasons Otel 1.Kat Planı..... 57
Şekil 5.14: Four Seasons Otel 2. Kat Planı..... 58
Şekil 5.15: Four Seasons Otel 3.Kat Planı..... 58
Şekil 5.16: Deluxe Oda Örnek Yerleşim Planı..... 59
Şekil 5.17: Deluxe Oda Görseli..... 60
Şekil 5.18: Deluxe Oda Görseli..... 60
Şekil 5.19:. Islak Hacim 61

Şekil 5.20: Premier Oda 62
Şekil 5.21: Shahzade Suit 62
Şekil 5.22: Superior Oda (URL 10) 63
Şekil 5.23: Four Seasons Otel Süit Oda 63
Şekil 5.24: Four Seasons Otel Marmara Süit Oda Planı 64
Şekil 5.25: Four Seasons Otel Marmara Süit Oda Oturma Bölümü 65
Şekil 5.26: Four Seasons Otel Marmara Süit Oda Yatak Bölümü 65
Şekil 5.27: Four Seasons Otel Marmara Süit Oda Teras Bölümü 66
Şekil 5.28: Four Seasons Otel Ofis Bölümü Planı 67
Şekil 5.29: Four Seasons Otel Ana Giriş Bölümü 68
Şekil 5.30: Four Seasons Otel Ana Giriş Bölümü -1- 68
Şekil 5.31: Four Seasons Otel Ana Giriş İç Bölümü 69
Şekil 5.32: Four Seasona Otel Lobi -4- 69
Şekil 5.33: Four Seasons Otel Lobi -2- 70
Şekil 5.34: Four Seasons Otel Lobi -5- 71
Şekil 5.35: Four Seasons Otel Danışma -6- 71
Şekil 5.36: Resepsiyon Alanı Plan Örneği 72
Şekil 5.37: Four Seasons Otel Resepsiyon 73
Şekil 5.38: Four Seasons Otel Islak Hacim Planı 73
Şekil 5.39: Four Seasons Otel Bodrum Kat Koridoru 74
Şekil 5.40: Kadınlar Tuvaleti Kapısı 75
Şekil 5.41: Kadınlar Tuvaleti Hazırlanma Bölümü 75
Şekil 5.42: Kadınlar Tuvaleti Bekleme Alanı 76
Şekil 5.43: Kadınlar Tuvaleti Lavabo Bölümü 76
Şekil 5.44: Erkekler Tuvaleti 77
Şekil 5.45: Erkekler Tuvaleti Lavabo Alanı 78
Şekil 5.46: Engelli Tuvaleti 78
Şekil 5.47: Engelli Tuvaleti 2 79
Şekil 5.48: Restoran Eskiz Çalışması 80
Şekil 5.49: Four Seasons Otel Restoran 81
Şekil 5.50: Four Seasons Otel Zemin Kat Planı 82
Şekil 5.51: Four Seasons Otel Kesit Görünüşü 82
Şekil 5.25: Avludaki Restoran Alanı -1- 83
Şekil 5.53: Restoran Alanı Mobilyaları 83
Şekil 5.54: Restoran Alanı Mobilyaları 84
Şekil 5.55: Restorandan Kafeye Geçiş Bölümü -2- 84
Şekil 5.56: Kafe -3- 85
Şekil 5.57: Lobi Bar -4- 85
Şekil 5.58: Lobi Bar 86
Şekil 5.59: Lobi Alanı -5- 86
Şekil 5.60: Lobi Alanı 87
Şekil 5.61: Four Seasons Otel Bodrum Kat Planı 87
Şekil 5.62: Bekleme Alanı 88
Şekil 5.63: Four Seasons Otel Toplantı Salonu 88
Şekil 5.64: Four Seasons Otel Divan Salonu 89
Şekil 5.65: Four Seasons Otel Toplantı Odası 90
Şekil 5.66: Four Seasons Otel Zemin Kat Sirkülasyon Alanı Planı 91
Şekil 5.67: Düşey Sirkülasyon -1- 92
Şekil 5.68: Düşey Sirkülasyon -2- 92
Şekil 5.69: Ana Giriş Koridoru 93

Şekil 5.70: Odalara Geçiş Koridoru -1- 94
Şekil 5.71: Odalara Geçiş Koridoru -2- 94
Şekil 5.72: Bodrum Kat Islak Hacim Koridoru 95
Şekil 5.73: Four Seasons Otel Çatı Katı Planı 96
Şekil 5.74: Four Seasons Otel B-B Kesiti 97
Şekil 5.75: Four Seasons Otel Tüp Geçit Görünümü 97
Şekil 5.76: Four Seasons Otel Tüp Geçit İçten Görünümü 98
Şekil 5.77: Tüp Geçite Bağlantı Alanı 98
Şekil 5.78: Tüp Geçite Bağlantı Koridoru 99
Şekil 5.79: Four Seasons Otel Çağdaş Ekler -1- 100
Şekil 5.80: Four Seasons Otel Çağdaş Ekler -2- 100
Şekil 5.81: Four Seasons Otel Avlu Görünümü 101
Şekil 5.82: Four Seasons Otel Avlu Görünümü -2- 101
Şekil 5.83: Asansör Önü Zemin Döşemesi 103
Şekil 5.84: Ortak Alanlarda Halı Kullanımı -1- 103
Şekil 5.85: Ortak Alanlarda Halı Kullanımı-2- 104
Şekil 5.86: Ortak Alanlarda Halı Kullanımı-3 104
Şekil 5.87: Avlu Yer Döşemesi -1- 105
Şekil 5.88: Avlu Yer Döşemesi-2- 105
Şekil 5.89: Four Seasons Otel Teras Yer Döşemesi 106
Şekil 5.90: Four Seasons Otel Oda Yer Döşemesi 106
Şekil 5.91: Four Seasons Otel Oda Yer Döşemesi-2- 107
Şekil 5.92: Islak Hacim Yer Döşemesi 107
Şekil 5.93: Four Seasons Otel Duvar Boyaması-1- 108
Şekil 5.94: Four Seasons Otel Duvar Boyaması-2- 108
Şekil 5.95: Four Seasons Otel Yatak Odası Aydınlatması 110
Şekil 5.96: Yatak Başı Aydınlatması 110
Şekil 5.97: Yatak Odası Oturma Bölümü Aydınlatması 111
Şekil 5.98: Four Seasons Otel Islak Hacim Aydınlatması -1- 112
Şekil 5.99: Four Seasons Otel Islak Hacim Aydınlatması -2- 112
Şekil 5.100: Odalardaki Islak Hacim Aydınlatması 113
Şekil 5.101: Four Seasons Otel Lobi Aydınlatması -1- 114
Şekil 5.102: Four Seasons Otel Lobi Aydınlatması-2- 114
Şekil 5.103: Four Seasons Otel Toplantı ve Balo Salonu Aydınlatması 115
Şekil 5.104: Koridor Aydınlatması-1- 115
Şekil 5.105: Koridor Aydınlatması-2- 116
Şekil 5.106: Restoran Alanı Aydınlatması 116
Şekil 5.107: Avlu Aydınlatması 117

YENİDEN İŞLEVLENDİRME KAPSAMINDA TARİHİ SULTANAHMET CEZAEVİ ÖRNEĞİ

ÖZET

Bu tez çalışmasında , yeniden işlevlendirme kapsamında tarihi Sultanahmet Cezaevi ele alınmıştır. Tez çalışması giriş bölümü dahil olmak üzere 6 bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde çalışmanın amaç, kapsam ve yöntemi anlatılmıştır.
Çalışmanın ikinci bölümünde; yeniden işlevlendirme kavramından ve yeniden işlevlendirmeyi gerekli kılan bazı etmenler anlatılmıştır. Tarihi yapıların kullanım dışı kalması sebebiyle birçok açıdan incelemeye alınmalıdır. Yeni işlev seçim aşamasında tarihsel ve kültürel faktörler, ekonomik ve çevresel faktörler olarak incelenerek bu üç başlık altında ortak işlevin bulunması sağlanmıştır. Tarihi yapı için uygun görülen işlevi seçim aşamasında dikkat edilmesi gereken kriterler incelenmiştir. Başlıca yapının konumu, mekansal ve hacimsel uygunluğu incelenmelidir. Bütün kriterlerden sonra işleve karar verilmesi ile yapıya yaklaşım şekilleri belirlenmiştir. Yapılar işlev değişiklilerinde iç mekan ihtiyaçlarına göre farklı bölümlerden oluşmaktadırlar. Bu sebeplerden dolayı mekan içlerinde, taşıyıcı sistemde ve tesisat alanında müdaheleler yapılmaktadır. Bunların dışında yapının dış cephesindeki olası müdahaleler ile birlikte yapının ana kütlesine yapılmak istenebilen müdahaleler ve yapıyı bulunduğu konum itibari ile bir bütün olarak düşünülerek yakın çevre müdahaleleri yapım aşamaları bilgileri anlatılmıştır.
Üçüncü bölümde çağdaş otel tasarımında iç mekanı etkileyen işlevsel, teknik ve estetik faktörler ele alınmıştır. İşlevsel faktörler başlığı altında topladığımız kullanıcı gereksinimlerinde her kitleden oluşan müşterilerin otel bünyesindeki ortak alanlardan özel alanlara kadar ihtiyaç duyduğu en ufak detay göz önünde bulundurulmasından söz edilmiştir. aynı zamanda mekan gereksinimleri ve çevre ihtiyaç gereksinimleri de incelenmiştir. Zaman içinde oluşan teknik faktörlerdeki farklılıklar ve yeni işleve göre teknik birimler incelenmiştir. Son olarak mekan için oluşacak izlenimi etkileyen estetik faktörlere değinilmiştir.
Dördüncü bölümde yeniden işlevlendirme kavramı bakımından yenilenen Tarihi Sultanahmet Cezaevi incelenmiştir. 20.000 m^2'lik alanda bulunan yapının bulunduğu konum ele alınarak o senelerdeki yakın çevre analizi yapılmıştır. Tarihi açıdan önemi büyük olan yapı malzeme ve süsleme özellikleriyle de incelenmiştir.
Bu tez de son kısım da yeniden işlev kapsamı bakımından seçilen Four Seasons Otel yapısı ele alınmıştır. İstanbul'un Avrupa yakasındaki Fatih ilçesinde bulunan Four Seasons Otel'de detaylı incelemeler yapılmıştır. 1991-1996 seneleri arasında restorasyon projeleri yapılarak kullanıma açılan otelin taşıyıcı sisteminde bir takım güçlendirme çalışmaları anlatılmıştır. Cezaevinden otele dönüşümü gerçekleşen yapıda mekansal dönüşüm aşamasında gerçekleşen düzenlemelerden bilgi verilmiştir. Şuan günümüzde de işlevini sürdürmeye devam etmektedir.

Anahtar Kelime: *Yeniden İşlevlendirme, Mekansal Dönüşüm, Tarihi Sultanahmet Cezaevi.*

HISTORICAL SULTANAHMET PRISON CASE WITHIN THE CONTEXT OF RE-FUNCTIONING

ABSTRACT

In this thesis study, historical Sultanahmet Prison was discussed within the context of re-functioning. The thesis consists of 6 chapters including introduction. In the introduction part, the objective, content and method of the study were explained.
In the second part of the study, the concept of re-functioning and some factors that require re-functioning were explained. Since the historical buildings were being used, they should be examined in many respects. In the stage of the new function selection, historical and cultural factors were examined as economic and environmental factors and it was ensured to have been found a common function under these three titles. The criteria that were appropriate for the historical structure and needed to be considered during the function selection stage were examined. The location of the main structure should be examined as well as its spatial and volumetric appropriateness. After all these criteria, the function was decided and the approaches for the structure were determined. The structures consist of different sections according to their needs of interior spaces in the functional changes. For these reasons, interventions were performed interior spaces, the carrier system and the installation area. In addition, possible interventions on the exterior of the building, as well as the interventions that might be desired to be made to the main mass of the building and the location of the building were considered as a whole and the information on the stages of the near-environment interventions were explained.
In the third part, functional, technical and aesthetical factors that affected the interior of contemporary hotel design were discussed. In the user requirements under the title of functional factors, it was mentioned that the smallest details that the all customers might need from the common areas of the hotel to the private areas were taken into consideration. At the same time, spatial and environmental requirements were also examined. The differences in the technical factors that occured over time and technical units according to the new function were examined. Finally, aesthetical factors that affected the impression of the place were mentioned. In the fourth part of the study, the historical Sultanahmet Prison, which was renovated in terms of the concept of re-functioning, was examined. The location of the building in an area of 20.000 m2 was taken into consideration and the near-environment analysis was made for the past years. The building, which has a great historical importance, was also examined with its material and decorational characteristics.
In the last part of this thesis study, the structure of the Four Seasons Hotel which was chosen in terms of the context of the re-functioning was discussed. The detailed examinations were made at the Four Seasons Hotel in the Fatih district on the European side of Istanbul. The hotel was opened for the use after its restoration projects were completed between 1991-1996. A number of retrofitting works done in its carrier system were explained. The information about the adjustments applied

during the spatial transformation stage of the building, which was converted from prison to hotel, was given. The hotel has still been carrying on its function today.

Key Words: *Re-functioning, Spatial Transformation, Historical Sultanahmet Prison.*

1. GİRİŞ

Tarihi yapıların, sosyal, kültürel, tarihi ve mimari değerleri onların korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasını zorunlu kılmaktadır. Tarihte çeşitli işlevlere karşılık vermek üzere tasarlanmış olan tarihi yapılar, yaşam standartlarının ve gereksinimlerinin değişmesi ile kullanılmayarak zamanla bakımsızlık ve olumsuz çevre şartlarından dolayı zarar görürler. Tarihi yapıların koruma yöntemlerinden biri de yeniden işlevlendirme olgusudur. Yeniden işlevlendirme kültürel değere sahip bir yapının korunması, kent yaşamına ve kullanıma katılması ve kültürel ve tarihsel sürdürülebilirliğinin sağlanması adına önemli bir adımdır.

Tarihi bir yapıyı yeniden işlevlendirme, kullanım dışı kalmış yapılara, mekansal ve yapısal özellikleri ile örtüşen, yeni kullanım olanaklarının sağlanmasıdır. Bir koruma disiplini olan yeniden işlevlendirme sayesinde tarihi yapılar yeniden hayat bulmaktadır. Ancak yeni işlevin yapının mimari, sosyal ve kültürel değerleri ile çevresel etkenler dikkate alınarak belirlenmelidir.

İşlevsel, ekonomik ve çevresel nedenlerle kullanılmayan yapıların yeniden işlevlendirilmesi ile tarihi, kültürel, sosyal ve mimari değerlere sahip olan bu yapıların kent belleğindeki yerlerinin yeniden canlanması amaçlanır. Böylece ekonomik açıdan yarar sağlanırken kültürel ve tarihsel süreklilik korunmuş olur.

Venedik Tüzüğü 5.maddesinde konuyla ilgili olarak; "Anıtların korunması, onları herhangi bir yararlı toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir. Bunun için bu tür bir kullanım arzu edilir ancak bu nedenle yapının planı veya bezemeleri değiştirilmemelidir. Ancak bu sınırlar içinde yeni işlevin gerektirdiği değişiklikler tasarlanabilir ve buna izin verilebilir", denilmektedir (Özalp 2000, 3).

Bir yapının kullanılarak korunması ona çağdaş işlevler verebilmektir. Yapısal olarak ayakta olan bir yapıya verilecek işlevin saptanması ve farklı bir işlev kazandırılarak yeniden kullanımı binanın yapısal ve mekânsal niteliğine yönelik analizler yapılmasını gerektirmektedir. Strüktürel sistem onarılmalı, güçlendirilmeli veya gerekli ise eklemelerle desteklenmelidir. Malzeme seçimi ve

iç mekan müdahalelerinde de yapının iç-dış mimari bütünlüğü ve tarihi niteliğine zarar verecek uygulamalardan kaçınılmalıdır. Yeni eklemelerde ise tarihi dokunun biçiminin, bütünlüğünün, mekan ilişkilerinin ve çevresiyle olan ilişkilerinin bozulmayacağı tasarımlar yapılmalıdır. Yapılan eklemeler özgün tasarım ile yarışmamalı ve orijinalinden ayırt edilmelidir. Veya yapının ait olduğu döneme uyan karakteristik bir eleman da üretilebilir. Yeni işleve adaptasyon ise kullanım sonrası değerlendirme yaklaşımı ile gerçekleştirilmektedir. Yeniden işlevlendirme sonucunda tarihi ve mimari nitelikli yapıların kendi kaderlerine terkedilmeyip yaşamaları sağlanmış olur.

Bu çalışmada, yeniden işlevlendirme kapsamında tarihi Sultanahmet Cezaevi ele alınacaktır. Yapının yeniden işlevlendirme süreci tanıtılmadan önce tarihi yapılarla ilgili kavram ve yasalar açıklanacak, sonra yeniden işlevlendirmede yapının sahip olduğu değerlerin korunabilmesi için değerlendirme kriterleri ve mevcut binaya yapılan yaklaşımlar, dikkat edilmesi gereken hususlar, tarihi bir yapı için yeni bir işlev belirlenirken göz önünde bulundurulması gereken faktörler, müdahale ölçüt ve kararları, müdahale etmeden önce mekâna has özelliklerin tespiti gibi ölçütler açıklanacaktır. Sonrasında ise tarihi Sultanahmet Cezaevi'nin tarihi ve mimari özellikleri tanıtılacak ve nihayetinde, yapının işlev dönüşümü esnasındaki müdahaleler olan yapısal, mekânsal, teknolojik, malzeme, aydınlatma ve çağdaş ekler irdelenerek, söz konusu yapının özgün niteliğini ne ölçüde koruduğu, yeni işlev gereği mekâna özgü olmayan değişimlerin ve eklerin eski yapı ile uyum içinde olup olmadığı analiz edilecektir.

1.1 Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Günümüzde toplumsal, sosyal ve kültürel açıdan yaşanan değişiklikler sonucunda yapısal gereksinimler sürekli olarak değişmektedir. Buna bağlı olarak yaşanılan mekânlar da zaman içinde sahip oldukları işlevselliğini kaybetmektedir. Bu nedenle mekânlarda işlev değişimi çok sık gündeme gelmektedir. Bu amaçla bazen mevcut binalar yıkılmakta ve yeni ihtiyaçlara bağlı olarak yeniden inşa edilmekteyken bazen de işlev değişimi söz konusu olmaktadır.

Tarihi yapıların korunmasında ve devamlılığında yeniden işlevlendirme son yıllarda sık uygulanan yöntemlerden birisidir. Ancak yapının mimari değeri,

anlamı, anısı ve çevresine kattığı değerler göz önünde bulundurulmadan gerçekleştirilen işlevler çoğu zaman yapının anlamını bozmaktadır.

Bu çalışmada, yeniden işlevlendirme kapsamında tarihi Sultanahmet Cezaevi ele alınacaktır. Yapının yeniden işlevlendirme süreci tanıtılmadan önce tarihi yapılarla ilgili kavram ve yasalar açıklanacak, sonra yeniden işlevlendirmede yapının sahip olduğu değerlerin korunabilmesi için değerlendirme kriterleri ve mevcut binaya yapılan yaklaşımlar, dikkat edilmesi gereken hususlar, tarihi bir yapı için yeni bir işlev belirlenirken göz önünde bulundurulması gereken faktörler, müdahale ölçüt ve kararları, müdahale etmeden önce mekâna has özelliklerin tespiti gibi ölçütler açıklanacaktır.

Daha sonra alan örneğimiz olan tarihi Sultanahmet Cezaevi'nin tarihi ve mimari özellikleri tanıtılacak ve nihayetinde, yapının işlev dönüşümü esnasındaki müdahaleler olan yapısal, mekânsal, teknolojik, malzeme, aydınlatma ve çağdaş ekler irdelenerek, söz konusu yapının özgün niteliğini ne ölçüde koruduğu, yeni işlev gereği mekâna özgü olmayan değişimlerin ve eklerin eski yapı ile uyum içinde olup olmadığı analiz edilecektir.

1.2 Çalışmanın Yöntemi

Çalışmamınız amacı tarihi Sultanahmet Cezaevi'nin yeniden işlevlendirme kapsamında geçirdiği fiziksel ve işlevsel dönüşümünün tanıtılmasıdır. Bu amaçla çalışmada yapının işlev dönüşümü esnasındaki müdahalelerinin, mevcut yeniden işlevlendirme yasa ve uygulamaları üzerinden karşılaştırmalı olarak analiz edilmesine dayanan bir yöntem izlenecektir. Yapıya ilişkin rölöveler, tarihi ve güncel fotoğraflar ile yenileme projeleri araştırmanın temel materyallerini oluşturmaktadır. Ayrıca yerinde tespit ve belgeleme çalışmalarının yanı sıra konu ile ilgili kişilerle görüşmeler de gerçekleştirilecektir.

2. KONUYLA İLGİLİ KAVRAMLAR

2.1 Yeniden İşlevlendirme Kavramı

Zaman aşımıyla beraber yapıların ilk kullanımına bağlı olarak artık ihtiyaç duyulan işlevselliğini yerine getirememesi sonucunda ve gelecek nesile aktarılarak yapının tekrardan hayata dönüşünü sağlamak için yeniden işlevlendirilerek yapıyı canlandırmak gerekmektedir. Yapının çevresel ve ekonomik etkenleri de göz önüne alınarak etkisini kaybetmesi sonucunda çevresine vereceği olumsuz etkenlerin minimum düzeye indirilerek tarihteki sürekliliğini sağlaması açısından büyük ölçüde önem taşımaktadır.

Pekol'un Weeks'ten yeniden işlevlendirme için yaptığı tanım şu şekildedir; Yapının tarihi, kültürel ve mimari değerlerinin özelliklerini bizlere ileterek ve aynı zamanda koruyarak, eski işlevinden farklı ancak yapı için uygun görülen yeni işlev vermektir (Pekol, 2010). Yapısal olarak sağlam olan bir binanın farklı bir işlevle yeniden hayata geçirilmesi, binanın yeni amacına ve çevresel değerlerine karşılık değerlendirilerek çözümlemeler yapılmaktadır. Geleceğe dönük yeniden oluşturulan işleve alışma süreci ve yapının iyileştirilmesiyle canlanma çalışmalarında olumlu sonuçlarla karşılaşılacağı düşünülerek yapılan analizler ve değerlendirmeler sonucuyla gerçekleştirilebilmektedir.

Yapıların günümüzde farklılık gösteren sosyo-ekonomik koşulların hem mekanın yeni konumuna hem de yeni şartlara karşılık vermemesi durumunda bazı zorluklar yaşanmaktadır (Göçer,2003). Tarihi yapıların yeniden işlevlendirme durumunda, yapının özgün halini koruyarak fiziksel ömrünün süresinin uzamasına imkan vererek geleceğe aktarılmasına fırsat verilmelidir.

2.2 Yeniden İşlevlendirmeyi Gerektiren Etmenler

Tarihi bir yapı için yeni işlevi belirlenirken dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Başlıca tarihsel ve kültürel faktörler, ekonomik faktörler, çevresel faktörler olarak 3 başlık altında toplayabiliriz.

2.2.1 Tarihsel ve Kültürel Faktörler

Yaşam şartlarının, mütemadiyen değişkenlik gösterdiği zaman diliminde yapıların işlevlerininde de farklılaşma görülmüştür. Ancak hizmet veren yapılar sabit kalarak dönemin yapısal özelliklerini yansıtmaktadır. Bu sebepten dolayı günümüzde sürekliliğin sağlanabilmesi için işlevini yerine getiremeyen yapıların varyasyona uğrayarak koruma altına alınması sağlanmaktadır. Böylelikle tarihteki sürekliliği de sağlanmış sayılacaktır. Yapının ilk amacındaki işlevi hafızalardan silinerek yerine yeni kimlik verilmiş olacaktır.

Yapıların yeniden işlevlendirilmesine örnek olarak günümüze kadar mimarlık tarihinin en önemli eserleri arasında yer alan Ayasofya; gerek mimari yapısı, gerek büyüklük ve görkemi tarafından sanat tarihinde önemli yer tutmuştur. İlk olarak işlevi kilise olarak belirlenmiş, ancak 1935'den günümüze kadar müze olarak devam etmektedir.

Karşımıza çıkan değişken faktörler doğrultusunda tarihsel-kültürel değer taşıyan yapılar, günümüz ekonomik şartlara paralel olacak konumda yapılara yeni işlev verilmektedir (Kaşlı, 2009). Yapıların yeniden işlevlendirilmesine örnek olarak Barcelona'da ki Las Arenas'ı verebiliriz. Yapı ilk olarak boğa güreşlerinin gerçekleşmesi için inşa edilmiştir. Ancak ilerleyen zaman diliminde yasaklanan boğa güreşleri sebebiyle yapı bir süre boş kalmıştır. Daha sonra 2011 yılında mimar Alonso Balaquer ve İngiliz Mimar Richard Rogers tarafından yeniden işlevlendirilerek yeni işlevi olan Alışveriş Merkezi olarak devam etmektedir. Yeni işlev seçiminde yapının şehrin merkezinde en işlek nokta da olması da göz önüne alınmıştır (URL1).

Şekil 2.1: Barcelona La Monumenral Arena'nın Görünüşü

Kaynak: (URL 1)

Las Arenas yeniden işlevledirilirken cephesinde tuğla görünümü değiştirilmeden korunarak cam, ahşap ve metal olmak üzere malzemelerden yararlanılıp ek takviyelerde bulunarak restore edilmiştir.

Şekil 2.2: Barcelona La Monumental Arena Restorasyon Aşaması

Kaynak: (URL 1)

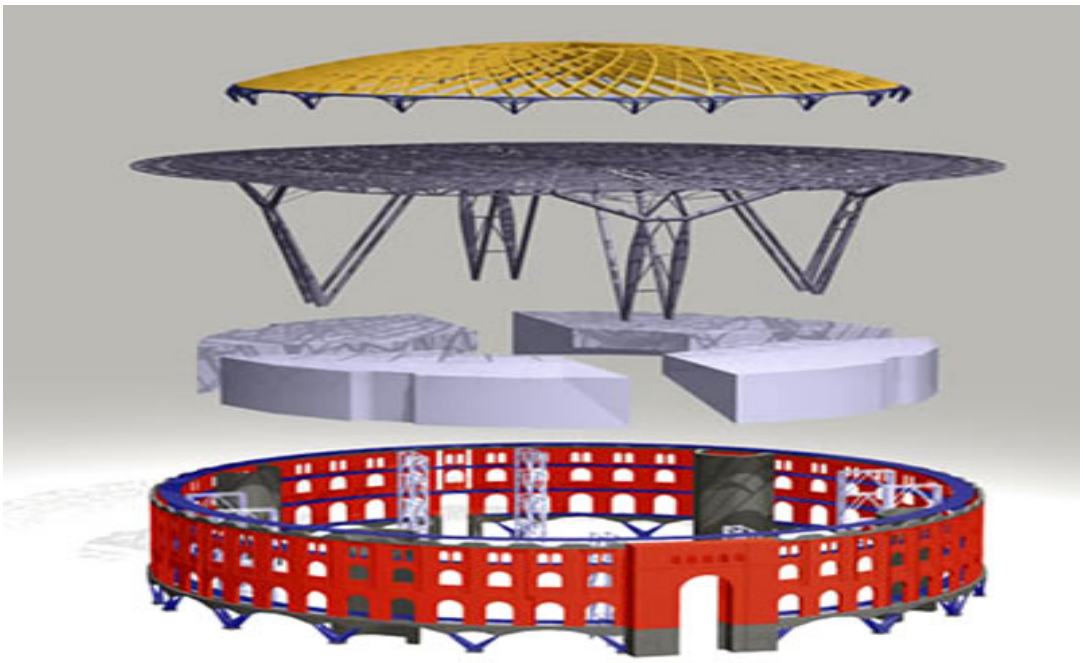

Şekil 2.3 Barcelona La Monumental Arena

Kaynak: (URL 1)

Şekil 2.4: Barcelona La Monumental Arena Görünüşü Hali

Kaynak: (URL 1)

2.2.2 Ekonomik Faktörler

Yapıların yeniden işlevlendirilmesinde dikkat edilmesi gereken kısımlar arasında ekonomik faktörler önemli rol oynamaktadır. Ekonomik faktörlerin günümüzün birçok alanında önemli kısmı kapladığı bilinmektedir. Bu durumda yapıları yeniden

kullanılır hale getirmek ekonomik açıdan büyük katkı sağladığı düşünülmektedir. Bu etkenin de olumlu ve olumsuz açıdan etkileri vardır.

Olumlu olarak, yapıların fiziksel yapılarında hasar almayarak verilen işlevi yerine getirebilmesi durumunda; yeni işlev verilip ona göre dizayn edilmesi yeniden inşa edilmesine nazaran neredeyse %80 daha düşük maliyete denk geldiği söylenebilir (Kona.2015). Ancak bazı özel durumlarda ise tarihi olarak değeri olan yapılar yeniden işlevlendirme kapsamında yenilenirken sıfırdan inşa edilen yapılara nazaran daha fazla emek ve zaman istemektedir (Kaşlı, 2009). Ancak geleceği düşünüldüğünde eski yapının işlevlendirilmesi maddi ve manevi olarak daha çok artıya geçirileceğini ortaya koymaktadır.

Yapının kullanımı ziyarete uygun hale gelecek şekilde işlevlendirildiğinde ekonomik açıdan yarar sağlamış olacaktır. Daha önceden yüksek gelir kaynağı olan işletmelerin kapatılmasının ardından yeniden işlevlendirme kapsamında canlandırılarak bulunduğu bölgeye ekonomik açıdan katkıda bulunduğu belirtilebilir. Bu duruma örnek göstermek gerekirse, 1840 yıllarında Feshane Dokuma Fabrikası yıllar geçtikçe bu işlevini bırakarak günümüzde İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından koruma altına alınmıştır. Bazı iç kısımlarında restore edilerek şuan fuar, konser, toplantı, davet organizasyonları için kullanılmaktadır. Bu durum ekonomik açıdan büyük ölçüde katkıda bulunmaktadır.

2.2.3 Çevresel Faktörler

Yapılara yeniden işlev tanımlanırken dikkat edilmesi gereken bir diğer husus da çevrenin yeni işlevle zaman içinde paralel olmalarıdır. Aynı zamanda çevreninde bu süreçle değişkenlik göstermesinden dolayı yeni işlev ona göre belirlenmelidir. Çevredeki halkın ihtiyaç listesi göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle tarihi yapılarda eski işlev ile yeni işleve geçiş aşamasındaki değişimin çevresel açıdan kabullenilmesi önemlidir. Aksi takdir de çevre arasındaki uyumsuzluğun getirdiği maddi ve manevi sıkıntılar ortaya çıkacaktır.

Bu kriterler dikkate alındığında çevreyle uyum içinde kültürel yapının devamlılığı sağlanmış olacaktır. Burra Tüzüğü'nün "Mevki" başlıklı 9. Maddesinde bir mekanın yer aldığı mevki, onun kültürel değerlerinin bir parçasıdır. Şeklinde belirtilerek yapı-çevre ilişkisinin kültürel manada önemine vurgu yapılmıştır.

Bu yüzden böyle durumlarda çevreyle bağlantılı durumda olunması gerekir. Bu yüzden etraftaki kültürel hususiyet, çevrede yapıların özelleri dikkate alınarak analiz yapılmalıdır (Kona,2015). Eskiden ihtiyaç duyulan işlevle şuan ki işlev arasında farklılıklar yaşanmış olabilir bu da çevreyi iyi tanımak için baş nedenlerdendir.

Haliç'teki Tarihi Hasköy Tersanesini örnek olarak ele alabiliriz. 1861 senesinde gemilerin bakımı ve tamiri için inşa edilmiştir. Birçok geminin onarımı ve inşası burada gerçekleşmiştir (URL 2). Bir süre boş kalan tersane, konum olarak İstanbul'un hareketli semtleri arasında olduğu için şuan restorasyon aşamasında olarak önümüzdeki bir kaç sene içinde Bilim Merkezi adı altında bitmiş olacaktır. Merkezde denizcilik müzesi, sergi alanları, çocukların deney yapabilmeleri için atölyeler ve alanlar tasarlanarak ortaya insanların rahatlıkla dolaşabilecekleri çevresel değerleri ön planda tutularak restore edilecektir (URL 3).

Şekil 2.5: Haliç Tersanesi Eski Hali

Kaynak: (URL 2)

Şekil 2.6: Haliç Tersanesi Restorasyon İçin Planlanan Projesi

Kaynak: (URL 3)

2.3 Yapıda Uygun İşlev Seçimini Etkileyen Değerlendirme Kriterleri

Bir yapıya yeniden işlevlendirme uygun görüldüğü andan itibaren yeni işlev seçimi aşamasını ve seçimini etkileyen unsurlar mevcuttur.

Yapıda ihtiyaç duyulan yeni işlev belirlerken çevresi ile uyumlu olması gerektiğini unutmadan hareket etmek gerekmektedir (Kaşlı, 2009). Bu sebeplerden dolayı yeni işlev ortama uyumsuz olmamalıdır. Yapıya doğru işlev seçmek, mekansal olarak değer kazanmasında etkili olan mühim bir faktördür.

Tarihi yapıların korumaya değer taşıyan belgeleri bulunmasından dolayı hacimsel ve mekansal şartlardan dolayı işlevlenecektir. Bu duruma örneklendirmek istersek Kıbrıs da bulunan Bellapais Manastarı Gotik mimari özellikleri taşımaktadır. Daha önceden bir kısmı kilise olarak kullanılmasından sonra şuan bulunduğu çevrenin hem turistik hem de ihtiyaç durumuna göre manastır, müze ve konser salonu için işlevini sürdürmektedir (Şekil 7ve 8).

Şekil 2.7: Bellapais Manastırı

Kaynak: (URL 4)

Bütün sebeplere dayanılarak yeni işlev belirlenmeden önce bunun üzerine kritikler alınarak 3 başlık altında toplanmalıdır.

- Yapının Yeni İşlevine Uygunluğu (İşlevsel Kurgusu)
- Yapının Konumu
- Yapının Mekansal Açıdan Uygunluğu (Mekansal ve Hacimsel Durumu)

2.3.1 Yapının Yeni İşlevine Uygunluğu (İşlevsel Kurgusu)

Yapının işlevsel kurgusunu incelerken sadece kendi bünyesinde düşünmemek lazımdır. Daha önemlisi yeni işlevin çevre ile ne kadar uyumlu olduğu incelenmektedir. Yapıların yeni işleve uygunluğunu anlamak için bu kriterleri göz önünde bulundurup o şekilde sonuca ulaşmak daha çok verim elde edilmesini sağlayacaktı (Uçar, 2013). Aksi taktirde bina çevresi bakımdan dışlanarak hem maddi hem manevi olarak negatif sonuç verecektir.

Aynı zamanda tarihi binalarda yeniden işlevlendirme yapıldığı zaman binanın yapısını bozmadan yeni işlev adapte edilmelidir. Bazı durumlarda yapının iç yapısı ile fonksiyonu uygun olmayınca zorluklarla karşılaşılmaktadır.

Örnek vermek gerekirse medreselerin konaklamak için işlevlendirildiğinde, mekandaki sirkülasyonda zorlamalar olabilir. Odasından çıkan bir kişi danışmaya

gitmek istediğinde mecburi istikamet olarak avludan geçecektir. Bu durum bazı durumlarda ufak sıkıntılar yaratabilir (Uçar,2013). Bu sebeplerin tümü göz önünde bulundurulduğunda korumaya değer yapıların mekansal durumu yeni işlev ile bağlantılı olmalıdır ki yeni işlevden beklenen verim elde edilsin.

2.3.2 Yapının Konumu

Yapının yer aldığı konum, işlevi ile direk bağlantılıdır. Binanın yapısı, tasarımı, hatta yeni işlevi ne kadar iyi olursa olsun bulunduğu konum gereği ile işleve uygun değil ise istenilen verim alınamaz.

Yapının hangi işlev veya amaçla kullanıldığı bulunduğu konuma uygun olması gerekir. Yapı yer aldığı çevredeki sosyal, ekonomik, kültürel değerlere halkın isteklerine cevap verebilmesi önemlidir. Aynı zamanda bölgedeki diğer yapılarla uyum içinde inşa edilip tasarlanması da ön planda tutulmalıdır.

Binanın bulunduğu coğrafi konum bile binanın iç-dış tasarımı ve işlevini etkilemektedir. Eğer deniz kenarı yazlık bir mekan ise kullanıcının ihtiyacı çerçevesinde tasarım yapılmalıdır (Kaşlı, 2009). Ama deniz kenarından uzak dağlık kesimde daha çok spor amacıyla inşa edilen binalar da kullanılan malzemelere de farklılık göstermektedir.

İklim şartları yaz ve kış mevsimlerinde rahat işlevini sürdürebileceği şekilde tasarımı uygulanmalıdır. Böylelikle tasarımda kullanılan ürünlerin de rolü büyüktür.

2.3.3 Yapının Mekansal Açıdan Uygunluğu (Mekansal ve Hacimsel Durumu)

Yapıların kendine özgü işlevleri doğrultusunda planları bulunmaktadır. Yeni işlevin de mevcut plan ile bağdaşması önemli unsurdur. Yapının mekansal ve hacimsel durumunu dikkate alınarak seçilen yeni işlev, bundan sonraki projede nasıl restoreler edilmesinin belirleyici basamaklarıdır. Eğer seçilen yeni işlev ve plan birbiriyle bağlantılı şekilde ilerliyorsa genel olarak projenin olumsuz olması için neden yoktur. Ancak bazen yeni işlev paralelinde planda eklemeler yapılarak projelendirilebilir. Binalar ilk baştaki karakterinden ödün vererek yeni bir boyut kazanmış olacaktır.

Bu duruma örnek verirsek bir eğitim yapısı olan okul alışveriş merkezine dönüştürülebilir, ancak okul ve alışveriş merkezinin mekansal boyutları bir

olmadığı için ortaya bir çok sıkıntı çıkacaktır. Hacimsel sıkıntı olan bu durum halledilse bile bina kendine has özelliğini kaybedecektir.

Şehir içinde bulunan bir han sinema veya tiyatro salonu olarak kullanılamaz ancak konaklama tesisi olarak değerlendirilebilir. Başka bir örnek vermek gerekir ise kiliselerin eğitim yapıları olarak kullanımı olmaz ya da ana formu tamamen bozularak hizmet verebilir (Uçar, 2013). Böylelikle ana formdan ne kadar uzaklaşılmak istenip istenmediği tartışılarak yeni işlev belirlenmelidir.

2.4 Yeniden İşlevlendirmede Mevcut Binaya Yaklaşımlar

Yapı için yeni işlev belirlendikten sonraki aşamada, işlevin mekana uygunluğu ve gelecek de oluşacak maddi ve manevi sıkıntılar yaşanmaması adına bazı müdahaleler ilk baştan yapılmak zorundadır. Böylelikle uygun görülen işlevden beklenilen karşılık alınmış olunacaktır.

- Mekana Yapılan Müdahaleler
- Taşıyıcı Sisteme Yapılan Müdahaleler
- Tesisat Müdahaleleri
- Cepheye Yapılan Müdahaleler
- Kütleye Yapılan Müdahaleler
- Yakın Çevre Müdahaleler

2.4.1 Mekana Yapılan Müdahaleler

Zaman aşımıyla beraber yapılar ihtiyaçlar doğrultusunda işlev değiştirerek mekansal farklılığa uğrarlar. Bu durumda uygun görülen yeni işlev için planlamalar yapılmaktadır.

Yeni işlev için gerekli olan bölümlemeler, geçişleri sağlamak için geçitler, sirkülasyonun en iyi şekilde verim verebileceği şekilde dizayn edilmelidir. Gereklilik gösterdiği takdirde de ek olarak bina yapımı da eklenebilir (Uçar,2013). Böylelikle yapı için uygun yeni işlev belirlendikten sonra, mekanın da buna elverişli olması gerekmektedir. Yeni işlevin ihtiyaç birimleri belirlendikten sonra bu liste doğrultusunda mekan da yeni çalışmalara başlanarak gerekli müdahaleler yapılmalıdır. Ek birimlere ihtiyaç duyulması karışışında ara kat oluşturularak bu

ihtiyaca çözüm bulunmuş olacaktır. Ancak bu eklemeler ve değişimler gerçekleşirken yapının kendine özgün yapısından uzaklaşılmamalıdır.

İhtiyaç listesinin dışında mecburi eklemeler de gerekebilir. Zamanla yenilenen yönetmelikler sonucunda yapı da eksik görülen bazı hususlar yerine getirilmelidir. Bunlardan biri olan yangın merdiveni ve çıkış alanıdır. Mekandaki güvenliliğin her şeyden önce geldiği göz ardı edilmemelidir.

2.4.2 Taşıyıcı Sisteme Yapılan Müdahaleler

Yeniden işlevlendirmek için seçilen yapı tamamen incelendikten sonra, günümüzdeki işlevi için güçlendirme ihtiyacı duyuluyor ise gerekli müdahaleler edilmelidir. Zaman içerinde yapıda çürümeler, malzemeler de bozulmalar olabilir. Bununla birlikte strüktürel başlık altında toplanan taşıyıcı duvarlar, kolon ve kirişler güçlendirilecek liste içerisindedir (Kona.2015). Ancak yapılan müdahalelerde yapının gerçek bünyesine gerek dokusuna zarar vermemeye dikkat edilmelidir.

İhtiyaç duyulma durumunda yapıya asma kat veya ek binalar dahil edilerek müdahalelerde yapılmaktadır. Bu duruma en iyi örneklerden biri olan İstanbul'daki Rahmi Koç Endüstri Müzesidir. Mekandaki ihtiyaçlar göz önünde bulundurulmuş ve fonksiyon olarak daha elverişli ortam sağlanması için yapıya cam ve çelik strüktürden oluşan asma kat ilave edilmiştir.

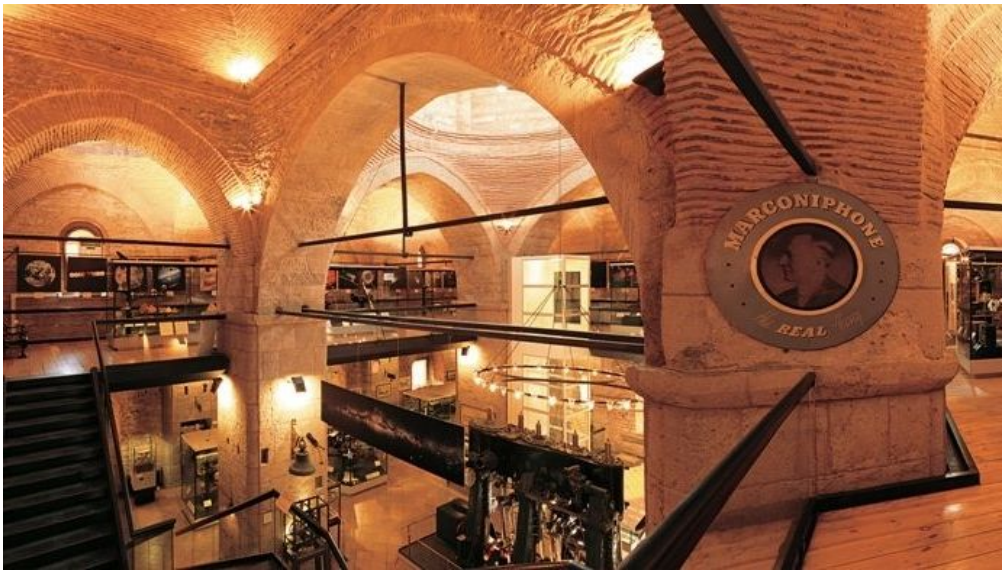

Şekil 2.8: Rahmi Koç Müzesi

Kaynak: (URL 5)

Yapının tescilli olması nedeniyle ana haline zarar verilmeyecek şekilde asma kat oluşturulmuş. Böylece hem ihtiyaçlara karşılık verilmiş hem de orijinal haline zarar verilmemiş olmuştur (Uçar, 2013). Yapılan müdahalelerle birlikte deprem yönetmelikleri göz önünde bulundurularak gerekli müdahaleler ve eklemeler yapılmalıdır. Böylelikle yapının oluşabilecek dış etkenlere karşı direncini artıracaktır. Özelikle yapıların çatı detayları incelenmelidir. Daha önceleri kiremit tercih edilirken günümüzde daha hafif olarak düşünülen kaplama malzemeleri tercih edilebilir.

2.4.3 Tesisat Müdahaleleri

Yeniden işlevlendirme uygulanan yapılarda diğer önemli nokta ise tesisat sistemidir. Uygun görüldüğü takdirde işlev değişikliğinde gerekli bakımların yapılması gerekmektedir. Eski tesisat sistemiyle karşılaşıldığı durumlarda yenileme yapılarak uygulanmalıdır. Yeni işleve göre plandaki iç mekan değişikliklerin olmasıyla da tesisat sisteminde direk müdahaleye gidilmelidir. Örneğin, önceden herhangi bir moda bulunurken orası şuan mutfağa dönüşümü gerçekleşiyorsa onun için gerekli tesisat ve havalandırma uygulanmalıdır. Bu durum özellikle tarihi yapılarda istenilen yeni işlev için belirlenen ihtiyaç programı sonucunda eski sistemin devam etmesi mümkün değildir. Yapının teknik tesisat sistemi incelenmeli gereken müdahaleler yapılmalıdır

Şekil 2.9: Salti Pasajı Evi

Kaynak: (URL 6)

İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde yer alan Salti Pasajı evinde iç mekandaki aydınlatmalar için ihtiyaç olan kablolar sıva üstü döşenerek ve aynı zamanda eski döküm radyotörlere dokunulmayarak ana yapıya ait duvar ve tavana müdahale edilmemiştir (Kona,2015). Böylelikle özgün hali korunmaktadır. Eski yapılardaki tesisat sistemiyle gerek uygulanması gerek görsel görünümü günümüzdeki şartlara göre yenilenen sistemler arasındaki farklılık olmasından dolayı eğer gerekliyse en baştan tesisat sistemi uygulanmalıdır. Ancak tarihi dokunun özelliklerini bozmadan yapılmalıdır.

2.4.4 Cepheye Yapılan Müdahaleler

Yeniden işlevlendirme yapılan binaların dış cepheleri incelendiğinde inşa edildikleri döneme ait izler taşımaktadır. Bu yüzden yeniden işlevlendirme evrelerinde özgün özelliklerini kaybetmemesi lazımdır. Yeni işlev için projelendirildiğinde cepheye ek müdahele yapılması gerekir ise Venedik Tüzüğü'nün 13. Maddesinde eğer has haline zarar gelmeyecek durumda ve ihtiyaç

doğrultusunda gerekliliği düşünülen kısımlara yeni bölümlemeler yapılabileceği savunulmuştur.

Yeniden işlevlendirme müddetince yapının cephesindeki yıpranmalara karşı müdahaleler yapılmalıdır. Yapıya verilen yeni işlevle bağlantılı olarak dış cephesinde de değişimler, bakımlar ve düzenlemeler ile karşılaşılacaktır (Kona,2015). Bunlar gerek açık alanların kapatılması, ilave bölücü duvarların eklenmesi gibi yenilikler olabilmektedir. Yapıya verilen yeni işlev sonuncunda cepheye bakıldığında yansıtıldığının farkına varılmalıdır.

2.4.5 Kütleye Yapılan Müdahaleler

Yapılara yeniden işlevlendirme uygulanırken yeni işlev için gerekli olan mekan analizi yapılmalıdır. Bunun için ihtiyaç listesindeki iç mekanın planlanılması sonunda binaya yapılacak kütlesel eklemeler belirlenir. Bazı durumlarda yapılacak eklemelerde binanın özgün halinden uzaklaşılmadan formu koruyabilecek paralellikte olmasına özen gösterilmiştir. Bazı yapılar hafızlarda işlevselliğinden daha çok dış cephesinin görüntüsü ile hafızalardaki yerini almaktadır. Bu duruma örnek vermek istersek Beşiktaş'ın Akaretlerin mahallesinde yer alan binaların dış cephelerinde değişiklik tercih edilmeden ana kütleyi koruyarak içindeki işlevselliğinin değişimi amaçlanmıştır.

Ancak istenilen işleve uygun görülen yapı yeterli değil ise mecburen ek binalar düşünülmelidir. Bu durum için Çırağan Sarayı örnek verilebilir. İlk başta saray otel işlevselliği için yeterince uygun görülmediği için yeterli tasarımlar ve düzenlemeler sonucunda ek binalar yapılmıştır (Özkan, 2002). İhtiyaçlar doğrultusunda yapının kütlesel sorunlarına çözüm bulunmaktadır.

2.4.6 Yakın Çevre Müdahaleleri

Eski zamanlardan bu güne ulaşmış yapıların kendine has mimari özelliklerinin bir dili olduğu düşünülür ise her biri inşa edildikleri zamandan bir iz taşımaktadır. Aynı zamanda bu iz ve tekniklerinin yakın çevresiyle bağlantı kurarak bir bütünlük sağlanmıştır. Bu yüzden yapıya tanımlanacak işlev seçiminde çevre de incelemeye alınmalıdır. Yapı ile bağlantılı kabul edilen gerek otopark, ulaşım yolları, açık alan kent mobilyaları, yeşil alanların miktarı hepsi dikkate alınarak yeni işlev belirlemede etkili olacaktır (Selçuk, 2006). Bu sebeplerden dolayıdır ki yeniden

işlevlendirme yapılacak yapıyı tek başına değil de yakın çevre ile bir bütün olarak düşünmemiz gerekmektedir.

3. ÇAĞDAŞ OTEL TASARIMINDA İÇ MEKANI ETKİLEYEN İŞLEVSEL, TEKNİK VE ESTETİK FAKTÖRLER

3.1 İşlevsel Faktörler

Her ülkede olduğu gibi Türkiye'de turizme büyük önem vermektedir. Bu durumda otel yapılarına ve işletmecilerine büyük görev düşmektedir. İnsanların istek ve ihtiyaçlarına cevap verebilmesi önemlidir. Beklentiyi karşılayabildikten sonra ortaya çıkan sonuç maddi manevi ülkemiz için önem taşımaktadır.

İşletmelerin başarılı olmaları bulundukları konuma göre uygun tasarım ve gereksinimlere paralel olarak amaçlanan tasarımların uygulanarak müşterilerle buluşması önemlidir.

3.1.1 Kullanıcı Gereksinmeleri

Bir bölgeyi gezmek veya farklı birçok amaçla gidilip orada vakit geçiren herkes turist olarak adlandırılır. Turistlerin tercih edecekleri bölgelerin seçiminde konaklama imkanları ön plandadır. Her otelin kendine has konsept işletmeciliği bulunabilir. Bu sadece konaklamak amaçlı olabilir, kaplıca termal hizmeti vb. imkanlar verebilen diye örneklendirebiliriz (Özalp,2000). Ancak hangi otel ve konsept olursa olsun gelen müşterilerin mekanda ana ihtiyaçlarını giderebilecekleri mekan ihtiyaçları listesi vardır. Şu şekilde sıralayabilir;

- Ana Giriş
- Salon-Lobiler
- Yatak Odaları
- Asansör- Merdivenler

Ana giriş alanının planlanması önemlidir. Burada bulunan resepsiyon konaklama yapacak olan müşterilerin rahatlıkla ulaşabilecekleri bir konumda olacak şekilde tasarlanmalıdır.

Salon- Lobiler; Lobiler otel ile ilgili ilk izlenimi edinmek için oldukça önemlidir. Lobiler otelde konaklama yapan yada iş için konaklama yapan birçok insan profilinin ortak alanıdır. O bakımdan lobilerde bakıldığı zaman faaliyet alanları fazladır.

Asansör-Merdivenler; Müşterinin odalarından rahatlıkla diğer ortak alanlara geçişini rahat sağlayacak mesafede ayarlanarak konumlandırılmalıdır. Otelin büyüklüğü göz önüne alınarak müşteri sayısına yetecek miktarda asansör konumlandırılmalıdır.

Yatak Odaları; bakıldığı zaman bir müşterinin en çok vakit geçirdiği alandır. Bu alan müşterinin ihtiyaç listesi oluşturularak tasarım yapılmalıdır. Şu şekilde sıralanabilir.

- Uyuma: Müşterilerin odalarında kaliteli uyuma ortamı oluşturulmalıdır. Bunu tekstil ürünleriyle destekleyerek odaya girecek olan doğal ışık minimum düzeye indirilmelidir.
- Dinlenme-Boş zaman geçirme : Odalarında yatma dışında oturarak dinlenme ortamı sağlanmalıdır. Bunun için iyi bir oturma grubu konularak sağlanabilir. Misafir ağırlayıp bununla beraber rahat yeme-içme imkanı sunulmalıdır.
- Haberleşme : Oda da resepsiyonla rahat iletişime geçebilmek için telefon konulmalıdır. Bunun dışında televizyonu da haberleşme kaynağı olarak görülebilir. Otel personeli tarafından odalara günlük gazete servisi de yapılmalıdır.
- Giyinme : Müşterilerin bavullarını koyabilecekleri bavulluk odalarda bulundurulmalıdır. Eşyalarını rahat asabilecekleri büyüklükte dolap imkanı sunulmalıdır. Kendilerine bakabilecekleri boy aynası da önemli ihtiyaç listesindedir.
- Temizlik : Rahatlıkla kişisel temizlik ihtiyaçlarını sağlayacakları imkanları olmalıdır. Odalarda otelin kuru temizlemesine verecekleri eşyaların konulabileceği poşetler konulmalıdır.

- Çocuk Bakımı : Çocuklarıyla birlikte konaklama yapacak ailelerin rahatı da düşünülmelidir. Odalara bebekler için park yatak yerleştirilmelidir (Özalp,2000). Aynı zamanda otel de çocuk oyun alanına olmalıdır.

Otel odalarını kendi içinde genelleme yaparak 3 temel başlık altında değerlendirilmelidir;

- Giriş Bölümü- Giyinme
- Yatak – Dinlenme Alanı
- Islak Hacim

3.1.1.1 Giriş Bölümü- Giyinme

Giriş alanı kapı ile yatak alanına geçiş kısmındaki bağlantıyı sağlayan koridor görevindedir. Bu alandan hem ıslak hacime hem yatak odasına geçiş yapılmaktadır. Bazı otel tasarımında yatak odalarına geçiş için ayrı bir kapı bulunmaktadır. Bu durumda oda sahibi sadece ıslak hacim temizliğini uygun gördüğünde yatak odası kısmına müdahale edilmemesi sağlanmaktadır (Özalp,2000). Aynı zamanda giriş kısmında alandan tasarruf sağlamak düşüncesi ile gömme kıyafet dolabı, boy aynası, bavul sehpası ve bar alanı bulunmaktadır. Giyinme dolaplarının içinde müşterilerin özel eşyaları için kasa yerleştirilir.

3.1.1.2 Yatak – Dinlenme Alanı

Otel odalarının birincil amacı müşterilerin yatıp dinlenebilecekleri maksimum rahatlığı sağlayabilmektir. Yatma ve dinleme alanını bir bütün halinde düşünmek en doğrusudur. Yatma alanı için yatağın baş ucunda komodin bulundurulmalıdır. Bununla birlikte iletişime rahat geçebilecekleri telefon olmalıdır. Konukların yatarken kitap, gazete vs. okuyabilme ihtimaline karşılık aydınlatma ona göre dizayn edilmelidir (Özalp,2000). Oturup dinlenerek sosyal vakit geçirecekleri alanda rahat oturmaları için ona göre koltuk grubu seçilmelidir. Bununla beraber yazı yazmaları veya bilgisayarlarını koymaları için ortamın büyüklüğüne göre sehpa olmalıdır.

3.1.1.3 Islak Hacim

Kişisel temizlik gereksinimlerini rahat şekilde giderecekleri mekanda olmazsa olmazlar; klozet, lavabo ve duş alanıdır. Bazı otellerde duş ve küvet için ayrı mekanda oluşturulur. Oda ile koridor arasında kalan kısıma uygun görülen ıslak

hacimler gün ışığından uzak kalarak yapay aydınlatma ile aydınlatılma sağlanmaktadır.

3.1.2 Mekan Gereksinimleri

Müşterilerin ihtiyaçları belirlendikten sonra, yapının iç mekanında da kendine özgü gereksinimleri olacaktır. Bu durumda otelin ana giriş kapısından itibaren müşterilerin rahatı ve konforu düşünülmelidir. Mekan için gözlemler yapıldıktan sonra ana liste belirlenir.

- Ana Giriş
- Salonlar
- Yatak Odaları

Ana Giriş: Müşterilerin rahatı sadece otel içindeki odalarında değil binanın dışındaki alanlarda da konforları düşünülmelidir. Otele hangi imkanlar ile geldikleri göz önünde bulundurularak bunun için yeterli miktarda otopark alanı oluşturulmalıdır. Ayrıca her çeşit hava koşulunu göz önünde bulundurarak ona uygun otel girişi saçağı oluşturulmalıdır.

Dikkat edilmesi gereken diğer husus da müşteri ve servis girişlerinin farklı kapılardan sağlanmasıdır. Bununla birlikte müşteri giriş kapısında ilgilenilmesi için görevli bulundurulmalıdır. Ana girişin de kendine ait alt başlıkları bulunmaktadır.

- Resepsiyon: Müşterinin otele girdikten sonraki otel personeli ile iletişime geçtiği ilk alandır. Bu alanda otele kayıt işlemleri ve çıkış işlemleri gerçekleştirilir.
- Bekleme Alanları : Müşterilerin otele giriş yaptıktan sonra ki işlemlerini halletme sürecinde oturup beklemeleri için uygun alan oluşturulup tasarlanmalıdır.
- Bürolar: Otelde katılabilinecek gezi organizasyonlarıyla ilgilenen ayrı bir birim olmalıdır. Ana girişe yakın olarak müşterilerinin rahatlıkla irtibata geçebilmeleri sağlanmalıdır.
- Lavabolar: Her tür otelin lobi –giriş katında herkes için ortak lavabolar bulunmaktadır. Bunların sayısı otelin büyüklüğünr göre değişmektedir. Bay

ve bayan olarak iki kısıma ayırdıktan sonra da engellilerde düşünülerek uygulanmaktadır.

(A) 50 yatağa kadar en az : 1 bay - 1 bayan

(B) 51 - 100 yatak için en az : 2 bay - 2 bayan

(C) 101 - 200 yatak için en az : 3 bay - 3 bayan

(D) 201 - 400 yatak için en az : 4 bay - 4 bayan

(E) 401 - 800 yatak için en az : 5 bay - 5 bayan

(F) 800 yatak ve üzeri için en az : 6 bay - 6 bayan (Oteller Tüzüğü,2012)

- Diğer Birimler : Otelin ortak alan kullanımı olan ana giriş kısmında satın alınabilecek ufak dükkanlar bulunabilir. Yada otelin kendine ait özelliğiyle alakalı vitrinler oluşturulup sergi edilebilir.

Salonlar : Otel içinde lobi, balo salonu, yeme-içme, dinlenme, oyun alanları, eğlence alanları için bir çok salon belirlenmelidir ki konsept gelen herkese hitap edilecek tarzda tasarlanmalıdır.

Lobi: Bekleme alanının hemen beraberinde devamı izlemini veren lobi, otelde konaklayan müşterilerin rahat bir şekilde oturup vakit geçirecekleri bir oturma alanı oluşturulmalıdır. Lobi de dikkat edilmesi gereken önemli kriter olarak kalite gelir. Bunun sebebi otele girildiğindeki ilk izlenimin olumlu olmasını etkilemektedir. O yüzden seçilen mobilya ve renklerin önemi büyüktür (Apaydın,2007). Aynı zamanda ortamdaki aydınlatmanın yeterli miktarda olması da mekan için hissedilen ilk izlenim için önemlidir.

Balo Salonu: Özel gecelerde yapılan yemeklerin gerçekleştirildiği salonlardır. Filmlerin gala yemekleri bu salonlarda düzenlenir. Konferans için gelen grupların yemek ihtiyaçları burada görülür.

Yemek Salonları: Genel olarak otelin büyüklüğüne de bağlı olarak birbiri ile bağlantılı birden fazla salondan oluşabilir. Çocuklu ve çocuksuz aileler için bir biri ile bağlantılı ayrı yemek alanları oluşturulmaktadır.

Dinlenme: Otellerde sessiz salon diye adlandırılan ve kapısında +16 tabelası olan salonlardır. Müşteriler burada sakinlik eşliğinde kahvesini içip kitabını okuyabilmektedir.

Oyun Alanları : Çocuklar için belli yaş aralığının vakit geçirebileceği oyuncaklarla oyun salonları oluşturulur.

Eğlence Alanları: Otelin en altı katlarında yer alan disko tarzı eğlenme mekanlarıdır.

Yatak Odaları: Misafirlerin dinleneceği özel alan olan yatak odaları kullanıcı sayısına göre iç dizaynı değiştirilir. Müşteriler yer ayırımı yaparken muhakkak bu bilgiyi vermelidirler. Odalarda kalacak kişi sayısına göre yataklar konumlandırılır. Kişi sayıları 1,2,2+1,2+2 olarak belirlenir.

Bir kişilik oda da olması gerekenler minimum tefrişler; Yatak, giyinme dolabı, komodin, sandalye, çalışma masası

Bir kişilik oda da olması gerekenler maksimum tefrişler; Yatak, giyinme dolabı, komodin, çalışma masası, koltuk, sehpa, televizyon bavulluk, puf

İki kişilik oda da olması gerekenler minimum tefrişler; Yatak, giyinme dolabı, komodin, sandalye, çalışma masası

İki kişilik oda da olması gerekenler maksimum tefrişler; İki yatak yada ikili yatak, giyinme dolabı, iki komodin, çalışma masası, sehpa, 2 koltuk, televizyon, bavulluk

Üç kişilik oda da olması gerekenler minimum tefrişler; İkili ve tekli yatak, giyinme dolabı, komodin, sandalye, çalışma masası

Üç kişilik oda da olması gerekenler maksimum tefrişler; İkili ve tekli yatak yada ikili ve çocuk yatağı, giyinme dolabı, iki komodin, çalışma masası, sehpa, 2 koltuk, televizyon, bavulluk, ayaklı lamba.

Dört kişilik oda da olması gerekenler minimum ; Ayrı ayrı ikili yatak yada ikili ve ayrı 2 tekli yatak, giyinme dolabı, iki komodin, çalışma masası, sehpa, 2 koltuk, televizyon, bavulluk, ayaklı lamba (Özalp,2000). Bu şekilde müşterilerin odalardaki gereksinimleri belirlenmiştir.

3.1.3. Çevre Gereksinimleri

Otel kavramından insanların bir çok sebeple minimum 1 gece kalarak dinlenme veya birçok aktivite için vakit geçirdikleri yapıdır diye bahsedebiliriz. Oteller bulundukları konum itibari ile kendi türünü yansıtmaktadır. Bu durumu termal otel mi, yazlık mı ya da kayak oteli mi gibi örneklendirebiliriz (Apaydın,2007). Bu

yüzden konumlandırıldıkları mekan otel türüyle paralel mi diye incelenmelidir. Ondan dolayı 3 ana husus dikkate alınarak incelenmelidir.

1-Yakın Çevre Faktörü

- Öncelikle müşterilerin rahat ulaşım sağlayabilmeleri için ulaşım imkanlarına (otobüs terminaline) yakın olması önemlidir.
- Çocuklu misafirler için park alanlarının yakın ya da otel tesisinin içinde olması,
- Müşterilerin rahat dinlenebilmesi için otelin şehir trafiğinden uzakta tutulması da önemlidir.

2-Arsa Faktörü

- Otelin konumlandırıldığı arsanın düzlük alanda olup büyüklüğünün uygun alanda olması,
- Otele gelen müşterilerin dış çevre ile rahat irtibata geçecek konumda olması,
- Özel arabalarıyla gelen müşterilerin otele rahat giriş yapıp arabalarını muhafaza edebilmeleri için otopark alanı olması,

3.2 Teknik Faktörler

Yeniden işlevlendirme kapsamında otel tasarımında günümüz teknolojisine uygun teknikler uygulanmalıdır. Yapının her noktasında ve bir çok elektrikli cihazlardan yararlanabilmek için teknik tesisat gereklidir. Isınma, soğutma ve elektrik tesisatlarının gerekli şekilde dizaynı yapılmalıdır. (Apaydın,2007). Otel yapılarının genelinde bulunan sigorta sisteminin dışında odaların içinde de güvenlik için sigorta sistemi bulunmalıdır. Böylelikle olası elektrik kesintilerinde mekan içindeki aksamaların önüne geçilmesi için ekstra jeneratör sistemi uygulanmaktadır. Elektrik tesisatları kullanılan elektrik enerjilerine bağlı olarak 2 gruba ayrılır.

1-Kuuvetli Akım Tesisatları

Sürekli çalışması gereken cihazların elektrik akımı kuvvetli akım tesisatı ile karşılanır. Odalarda sürekli çalışan buzdolabı, televizyon, oda aydınlatması gibi birçok cihazlar bu gruba dahildir.

2-Zayıf Akım Tesisatı

Otel odalarında sürekli hizmet vermeyen ancak elektrik akımına ihtiyaç duyulan sistemler vardır. Odalarda genellikle yatağın yanında bulunan telefon tesisatı, bazı otel odalarında televizyon yerine müzik sistemi imkanı sunulmuş olabilir. Ayrıca yapının her yerinde bulunan yangın alarmı tesisatı da çok kullanılmayan zayıf akım tesisatı grubuna girmektedir.

3.2.1 Aydınlatma

Bulunduğumuz mekanı rahat algılayıp, görebilmemiz için ışık uygulamalarına ihtiyacımız vardır. Gündüzleri doğal ışıktan yararlanırken günün belli saatinden sonra yapay aydınlatma elemanlarına gereksinim duyarız. Mekanı doğru algılayabilmek için doğru bir şekilde aydınlatılması önemlidir (Özalp,2000). Bu mekanın işlevine göre değişmektedir. O yüzden bize hissettirmesi istenilen şekilde tasarlanmalıdır.

Otellerde de genel olarak her biriminde buna dikkat edilerek müşteriye hissettirilmesi istenilen his doğru şekilde aktarılmalıdır. Bu durum müşterilerin en çok vakit geçirdikleri otel odalarında da geçerlidir. Müşterilere evlerindeki rahatlığı sağlayarak mahremiyete saygı gösterecek şekilde dizayn edilmelidir. Aydınlatmalar genel olarak 2 ana başlık altında açıklanmaktadır.

A. Doğal Aydınlatma

Güneş ışınlarını sayesinde mekandaki aydınlanmayı sağlayan aydınlatmadır. Günümüzde gün ışığından daha çok yararlanılmak istenmektedir. Yapılarda cephe ve çatı tasarımı buna uygun şekilde tasarlanmalıdır. Yapı da bulunan camlar en başta güneş ışınlarına göre yerleştirilmelidir. . İç mekanlarda doğal gün ışığından yararlanılarak ihtiyaç olan aydınlatma giderilmiş olup enerji tüketiminde de kâr elde edilmiş olur (Barış,2014). İç mekanda da kullanıcıyı olumsuz etkilememesi için dikkat edilmesi hususlar vardır. Gerek pencerelerin ölçüleri gerek kullanılan malzemeler gibi durumlar mekan içindeki doğal aydınlatmanın kalitesini belirlemektedir.

B. Yapay Aydınlatma

Gün ışığının son bulup etrafı algılayabilmek için aydınlığa ihtiyaç duyulduğu an yapay aydınlatma devreye girer. İç mekanda istediğimiz ihtiyaç duyulan her bir

noktaya istenilen aydınlatma yerleştirilebilir (Arpad 1976). Bir çok amaçla kullanılan yapay aydınlatma, dekoratif amaç ile iç mekanda estetik olarak uygun görülen yerlere yerleştirilir. İnsanların dikkatinin belli bir nokta da toplanmasını istenildiği kısımda aydınlatma etkili olmaktadır.

Yapay aydınlatma araçları kısaca üç türünden bahsedebiliriz.

- Direk Aydınlatma; Homojen olmayan aydınlatma biçimidir. Bundan dolayı mekandaki her nokta aynı derece aydınlatılmış sayılmamaktadır. Bu durumdan kaynaklı olan fazla yansıma kişileri rahatsız ederek verimli zaman geçirmelerini sağlamamaktadır.
- Yarı Direkt Aydınlatma; direkt aydınlatmaya nazaran daha homojen aydınlık sağlarak ortamdaki ışığı yumuşatarak yansıtmaktadır.
- Dağınık Aydınlatma; mekandaki ışığın kullanıcıyı yormadan yumuşak şekilde yayılmasını sağlamaktadır. Tavan veya duvar malzemelerin değişkenliğine göre yansıma oranı değişir.

Otel odalarında kullanıcıların yatak odası ve ıslak hacim olarak iki kısım için ihtiyaç duydukları yapay aydınlatma tarzları farklılık göstermektedir. Yatak odalarında birden fazla eylemin gerçekleştirildiği göz önünde bulundurularak mekanın dizaynı da dikkate alınarak uygun aydınlatmalar yerleştirilmelidir (Özalp,2000). Böyle durumlar için 2 aydınlatma tarzından bahsedebiliriz

1-Genel Aydınlatma : Oda içindeki ana mekan olarak kabul edilen giriş alanı, ıslak hacim, yatak alanı ve balkon için uygun olan aydınlatmadır. Odaya girildiği zaman genel aydınlatma elemanlarını rahat aktifleştirmek için elektrik düğmeleri giriş kısımlarına yakın olmalıdır.

2-Bölgesel Aydınlatma: Odalarda direk ihtiyaca odaklı olan aydınlatma şeklidir.

- Dolap İçi Aydınlatması; dolabı kullanırken odadaki diğer aydınlatmaları elemanlarını kullanmamak amacıyla direk ihtiyaca yönelik düşünülmüş aydınlatmadır.
- Yatak Başı Aydınlatması; Kullanıcının yatak da vakit geçireceğini göz önünde bulundurarak, yatak yanında bulunan komodin üstüne, yatak başların yada duvara yerleştirilen aydınlatma elemanıdır.

- Ayna Aydınlatması; ayna için aydınlatma konumlandırırken asıl amaç ışığın direk kullanıcıya gitmesidir. Böylelikle alınan verim artar. Aynanın üstüne ve yanlarına yerleştirilmelidir.
- Oturma Alanı Aydınlatması; genellikle ayaklı lambalarla aydınlatma sağlanmaktadır. Aydınlatma elemanı göz seviyesinden 124 cm'den az olmamalıdır
- Banyo Aydınlatması; banyolarda genel aydınlatmanın dışında lavabodaki ayna üstünde ayrıyeten aydınlatma bulunmalıdır.

3.2.2 Isısal Konfor

Konaklama tesisi olan otellerde diğer önemli unsur ısısal konfordur. Bunun için bazı sistemlerin bulunmasıyla beraber istenilen hizmet karşılanmış olunacaktır.

- Merkezi ısıtma; Bir ana merkezden borular aracılığıyla taşınan sıcak su veya buhar iletilerek yapının farklı bölümlerine homojen olarak iletilerek mekanlar arasında ısının farklılık göstermesi engellenmektedir (Arpad 1976). Mekanlarda artı olarak kombi, soba veya ısıtıcı olmasına gerek olmayan sistemdir. Odalarda ki petek ve borular sayesinde sıcak hava ve sıcak su ihtiyacı giderilir.
- Havalandırma; Kapalı ortamlarda fazla insan oluşumundan dolayı ortamdaki havanın kalitesi düşmektedir. Özellikle endüstriyel tesis olarak kabul edilen otellerde toplu yaşam alanlarından dolayı ortamdaki havanın verimli olabilmesi temiz hava ile kirli havanın karışımını minimum düzeye indirmek için havalandırma tesisatı uygulanmalıdır. Zamanla mekan içindeki havanın sürekli sirkülasyon yapılması gerekmektedir. Bu sayede ortamdaki sıcaklık ve nem oranı standart düzeye ulaşacaktır.

Havalandırma 2 grupta incelenmektedir.

1. Doğal Havalandırma: Dış ortamdaki havanın kapı pencere açıklıkları aracılığı ile yapının içerisine girerek ulaşmasının sağlanmasıdır.
2. Yapay Havalandırma: Mekan içerisinde bulunan havayı vantilatör, aspiratör, klima gibi yardımcı ekipmanlar ile hava

değişiminin sağlanmasıdır. Yapay havalandırma çeşitleri şu şekildedir.

A. Lokal Havalandırma : Mekandaki havanın en iyi düzeye ulaşmasını sağlamak ortamdaki şartlara göre tesisat düzenlenerek yapılmalıdır. M2 olarak küçük mekanlarda tercih edilen lokal havalandırma artı olarak tesisat gerektirmeyen, cama veya duvara monte edilen fanlar ve aspratörler sayesinde ortamdaki havanın kalitesi istenilen düzeye getirilmektedir.

B. Merkezi Havalandırma : Genellikle kalabalık olan yaşam alanlarında tercih edilir. İş yerlerinde, alışveriş merkezlerinde, hastane ve otellerde tercih edilir. Tesisat olarak hücreli aspiratör kanal tesisatı kullanılmaktadır.

C. Davlumbaz Havalandırma : otel gibi mekanların sahip olduğu büyük mutfakların ocak üstlerinde tercih edilerek ortamdaki havanın dışarı atılımı sağlanmaktadır.

D .Klima :Havalandırma kavramının gelişmiş halidir. Mekanlarda isteğe bağlı olan sıcaklığı ayarlayabilme konforudur. Günümüzde daha çok ortamdaki sıcaklığın düşürülmesi için tercih edilmektedir. Tüm bu farklı havalandırma çeşitleri için farklılık gösteren uygun olan tesisat sistemleri kullanılmaktadır. Uygun malzeme türleri seçilerek ona göre monte edilmelidir.

A.Basınçlı Havalandırma Sistemleri: Bu sistemde öngörülen çalışma şekli, hava dışarıdan elde edilerek basınçlı bir şekilde mekana aktarımı sağlanmasıdır.

Tüketilen hava pencere ve kapı boşluklarından ortam dışına aktarılır. Küçük mekanlar için tercih edilmektedir.

B. Emmeli Havalandırma Sistemleri: Ortamdaki kirli havanın emilerek temiz havanın açık yerlerden mekana girişi sağlanır. Havalandırma anındaki elde edilen kirli havanın hiçbir şekilde diğer mekanlara geçişi olmamaktadır. Bu sistem banyo ve tuvaletlerde uygun görülür.

C.Kombine Havalandırma Sistemleri: Bu sistemde mekanda ki temiz havanın sağlanması için kirli havayı emmek için aspiratör, temiz havanın mekana aktarılması içinse vantilatör kullanılmaktadır.

Havalandırma tesisatı ana merkezinden diğer mekanlara kadar ulaşan büyük hava kanalları oluşturulmalıdır (Özalp,2000). Uygun tesisatın kurulumu mühendislik

alanında önemli hesaplamalar gerektirmektedir. Tesisatların görünür olmaması için asma tavan yardımı ile gizlenmektedir.

- İklimlendirme: Endüstriyel mekan olan otel odalarının atmosferi dış mekandaki hava ortamıyla bağımsız düşünülerek ortamdaki havanın nemi ve sıcaklığı sabit tutulmalıdır. Bu sebeple ortamdaki hava şartlarını dengelemek için klima sistemlerine gereksinim vardır (Bikliç,1991). Klimaların ortamdaki havanın sıcaklığını ayarlama, nemini ve temizliğini ayarlama görevi vardır. Ortamdaki rutubetin yazın %60 ve kışın %35 olacak şekilde ayarlanmalıdır.

İklimlendirme tesisatlarında asıl amaç sağlıklı ortam oluşturularak ortamdaki istenilen konforu sağlamaktır. Mekandaki her türlü kötü havanın uzaklaştırılarak temiz havanın ortamda sağlanmasıdır. Klima yardımıyla ortamdaki havanın minimum 21 maksimum 24 derece olacak, yazında dış havanın maksimum 7 derece aşağısında tutarak istenilen havayı oluşturmaktır (Özalp,2000). Bu sayede mekanda vakit geçirilen süre dahilince kaliteli hava şartları sağlanmış olacaktır. Uygun görülen klima sistemleri şu şekildedir.

A. Merkezi Santralli Klima Sistemleri :Bir bölgesi olan sistemdir. Sistemin çalışması sonucunda homojen etkisi sayesinde tercih edilme sebebi olmaktadır. Isıtıcı olarak kullanılmasının beraberinde yakıcı soğutucu olarak da kullanılmaktadır. Uygulandığı iç mekandaki işlevleri olumsuz etkilemeden bakımı sağlanmalıdır. Bu sebep göz önünde bulundurularak hava kanalları tavan ve döşeme alanını kaplamaktadır.

B. Çok Bölgesi Sistemler : Çok bölgeli olan sistemdir. Bu sistemin içinde de merkezi santral sistem bulunmaktadır. Sistemden otomatik olarak sıcak ve soğuk hava karışarak mekana iletilerek ortaya istenilen ısı çıkarılmış olur. Her mekanın kendine özgü özelliğinden dolayı klima ısısı ayarlanabilmektedir. Örnek vermek gerekirse yapının kuzeye bakan bölümlerinde daha yüksek ısıya ihtiyaç olma durumunda istenilen ayarlamalar uygulanmaktadır (Özalp,2000). Sistemin kullanımında dışarıdaki hava cihazda bir araya gelerek filtre yöntemiyle tekrar mekana sıcak ve soğuk olarak aktarılmaktadır.

C. Fan Coil Ünite : Diğer sistemlere nazaran endüstriyel alanlar için daha çok uygun görüldüğü savunulur. Sistem tamamen su dolanımı ile çalışarak mekanlarda

etki göstermektedir. Ana gövde olarak kabul edilen merkezden sıcak ve soğuk su borular aracılığıyla ulaştırılması istenen mekana iletilir (Özalp,2000). Diğer sistemlere nazaran tercih sebebi az yer kaplamasıdır. Hava sirkülasyonu aynı borularla sağlanabileceği gibi farklı boru sistemi de döşenebilmektedir.

Özellikle otel odalarında tercih edilen sistemdir. Bunun sebebi odalara yerleştirilme hali iç mekan dekorasyonuna uygun görülmesidir. Genel olarak odalara giriş alanı uygun görülür. Böylelikle hem ıslak hacimin hemde özel alanın ihtiyacını karşılamış olacaktır.

3.2.3 Akustik

Akustik, mekandaki sesin yayılması ve duyulmasını inceleyen alandır. Özellikle kişiye ait özel alanlarda dikkat edilmesi gereken baş konulardan biri olduğu için psikolojik ve fizyolojik açıdan önem taşımaktadır. Özel alanların ortak bir çatı altında toplandığı otellerde odalardaki ses geçişi istenmeyen etkendir. Kişilerin kullanıma ait olan televizyon, müzik veya kişilerin olduğundan fazla yüksek sesle konuşması rahatsızlık veren unsurlardır. Ayrıca kullanıcıların elinde olmayan sebeplerle ortaya çıkan gürültü kirliliği de vardır (Özalp, 2000). Bu kategoriye tesisat sisteminden kaynaklanan borulardaki yüksek hızla oluşan su gürültüsü, sifon dolumu anında oluşan ses de girmektedir.

Galitz'in teorilerine göre ortaya çıkan ses kirliliğinin neden dolayı meydana geldiğini keşfetmektir. Ortamda giderek yayılan gürültü tavan, duvar gibi nesnelere çarparak mekan tasarımında uygulanan malzemelere göre yayılması değişkenlik göstermektedir (Özalp,2000). Bu sebeple mekan içindeki akustik tasarım uygulamasında, insanlarında elinde olan veya olmayan gürültünün mümkün mertebede en aza indirilerek diğer mekanlara ulaşması engellenmektedir.

Endüstriyel mekan olarak kabul edilen otellerde de müşterilerin rahat, huzurlu bir ortam sağlamak için gerekli müdahaleler yapılmalıdır. Kişilere ait olan odaların dışında konferans salonu, konser salonu veya çocuk oyun alanlarını içinde bulunduran otel yapıları, aktivitelerin birbirine karışmasını engellemek ve müşterilerin oluşan gürültüden rahatsız olmalarını engellemek için akustik çözümlere başvururlar. Özellikle tavan ve duvarlar için seçilen malzeme büyük öneme sahiptir.

3.3 Estetik Faktörler

Mekanlara girildiği andan itibaren edindiğimiz ilk izlenim önemlidir. Mekanın içindeki bir çok faktör bunu etkilemektedir. Özelikle büyük kapsamlı alanlarda bu durum artı bir değer kazanır. Mekanda vakit geçiren her bireyin olumlu olarak algı performansını etkilemek öncelikler arasındadır. Mekanda oluşan atmosfer mekanın amacına paralel şekilde dizayn edilerek amaca ulaşılmalıdır. Bu kriterleri 3 şekilde açıklayabiliriz.

1-Renk

2-Işık

3-Doku

Renk kavramı sadece tasarımlarda değil insan hayatının tamamını kapsamaktadır. Meydana gelen tasarımlarda da ilgimizi çekecek unsurların başında renk kavramı gelmektedir. Mekan ile alakalı algımızı değiştirecek bir unsur olan her ortama uygun görülen renk kartelası hazırlanmalıdır. Buna bağlı olarak tasarım yapan kişinin kullanıcıya aktarmak istediği duygu anlaşılır hale gelmektedir.

Mekanda istenilen etkiyi vermek için rengin tek başına olması yeterli değildir. Artı olarak ışığın rolü büyüktür. Mimarlıkta ışık ve renk aynanda düşünülerek tasarım sağlanacaktır. Renklerin doğru algılanabilmesi için aydınlatmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Aydınlatma mekan içerisindeki nesneleri algılayabilmemiz için görsel konforu yerine getirmek için uygulanan ışık kaynağıdır (Özalp, 2000). Yaşamın her alanında göz ile algılayabilmemizi sağlamak amacıyla bulunan aydınlatma, mekandaki nesneleri algılamamızda etkisi büyüktür. Doğru aydınlatmanın mekandaki psikolojik etkisi de göz önünde bulundurulmalıdır. Işık ile rengi bağlantılı düşündüğümüzde ikisinin de farklı etkileri incelenerek mekan için psikolojik ve tasarım bakımından uygun olacak şekilde dizayn edilmelidir.

Mekanlarda bulunan yüzeyler, ışığı yansıtma ve yutma gibi etkileri mevcuttur. Bu durumda ışığın mekandaki etkisini değiştirmektedir. Böylelikle mekan içindeki eşyalar ışığın etkisiyle daha farklı şekilde algılanacaktır. Bu sebeple uygun görülen renklerin ışıkla beraber etkileşime girdiğini varsayarak karar verilmelidir.

İç mekanda farklı işlevlerin bir araya geldiğini ve böylelikle hepsinde yansıtılmak istenen etkinin farklı olabileceğini düşünerek ona göre renk veya ışık seçilmelidir.

Bir mekana girildiği ilk andan itibaren farklılık renklerden dolayı ayırt edilir. Ancak mekan için renklendirme de farklılık oluşturulmak istenirken karmaşaya yol açılmamalıdır. Fazla renk kullanımı bazı mekanlarda olumsuz etki oluşturmaktadır.

Mekan içerisinde bulunan eşyaları görme ve dokunarak anlayabilmemizin yüzey kalitesine doku denmektedir. Kullandığımız her bir eşyanın kendine özgü dokusu bulunmaktadır. Bu sert, yumuşak, düz veya pürüzlü olabilmektedir. Eşyaların dokusu, bazen olumlu ve olumsuz olarak yansıyabilmektedir (Özalp,2000). Mesela düz yüzeyler kiri daha çok gösterebildiği gibi hijyenik ve zaman açısından daha kısa sürede temizliği sağlanır. Pürüzlü yüzeylerde ise bu durum tam tersidir. Kiri yüzeyinde saklayabilir ancak temizliği daha zorlaşacaktır. İç mekanlarda ise dokuyu duvar için seçilen malzemeden boya veya kağıt, zemin için seçilen seramik veya halı, koltuk ve yatak başında seçilen kumaşlar ve ahşap yüzey ortam içindeki doku çeşitliliğini yansıtmaktadır. Bütün bunları dikkate alarak seçtiğimiz rengin kullanılacak doku iyi uyumu da önemlidir.

Seçilen dokular mekanın genel olarak büyük-küçük olarak algılamamıza da etkili olacaktır. Eğer küçük mekanı büyük göstermeye çalışılırsa seçilen doku ve renk bu duruma yardımcı olacaktır. Bazı mekanlarda seçilen yanlış doku örneği mekanı olduğundan daha küçük daha basık gösterebilir. Tam tersi olarak seçilen doku-renk-ışık faktörleri doğru seçildiğinde mekan içinde ferah ve daha geniş olması sağlanmış olacaktır.

Bir çok insan tarafından kullanılan otel odalarında da konfor dan sonra dikkat edilmesi gereken diğer husus da mekandaki renk-ışık-doku uyumudur. Birçok eylemlerin gerçekleştirildiği odalarda sakinlik, sükunet önemlidir. Dekorasyonda seçilen renklerin insan psikolojisini etkilediği bilinmektedir. Bu sebeple müşterilerin vakitlerinin çoğunu oda da dinlenmek gibi birçok sebeple vakit geçirdiğini göz önünde bulundurarak uygun renk ve ışık seçimi yapılmalıdır (Özalp,2000). Dinlenmek için tercih edilen otellerde renk seçiminin dinlendirici etkisi göz önünde bulundurularak seçilmelidir. Odadaki eşyaları bütün olarak düşünerek eşyaların renk seçiminde uyumlu kararlar verilmelidir. Mekandaki sakinliği sağlayabilmek için insan üzerinde ki etkilerinden dolayı en çok mavi, beyaz ve yeşilin açık tonları tercih edilmelidir.

4. TARİHİ SULTANAHMET CEZAEVİ

4.1 Tarihi Cezaevi ve Yakın Çevresi

Şekil 4.1: Sultanahmet Cezaevi

Kaynak: (Apaydın, 2007)

İstanbul'un bilinen en eski merkezlerinden bir olan Sultanahmet de bulunan parselde günümüze neredeyse 400 bin yıl öncesine denk gelen yerleşim izlerinin olduğu düşünülmektedir. Parselin antik dönemdeki konumuna bağlı olarak net bilgi bulunmamaktadır. Mitolojide Byzantion (Bizans'ın yeri) ya da Kalkhedon (körler ülkesi) ile ilgili birçok hikayelerin yanı sıra, kentin M.Ö.667' de Megaralı Kolonist Byzas tarafından kurulduğu bahsedilmektedir. Bu iki kentin M.Ö.512'de Pers egemenliğine geçtiği, daha sonraki süreç de Atina egemenliğinde olduğu ve 330 yılında I. Konstantinius tarafından Roma İmparatorluğunun ikinci merkezi olarak yerini almıştır. Bahsi geçen parsel Konstantinius döneminde inşa edilmeye başlanarak Büyük Saray (Palatium Magnum) yerleşme alanı içinde bulunmaktadır. 11. yüzyıla kadar genişlemesi süren sarayın 100 bin m^2'lik alanı kapladığı bilinmektedir. Halkın ayaklanmaları sırasında (404-532 tarihleri arasında) meydana gelen yangınlar sonrasında birçok onarım ve eklemeler ile plan değişikliğinin gerçekleşmesi ve Latin İstilası sonrasında zarar görerek tamamen terkedildiği varsayılmaktadır (Özüekren,1997). Yapı ve yakın çevresi, İstanbul'un fethi

sonrasında bir müddet boş kaldığı bilinmektedir. Kültür varlıklarının bir arada olduğu yer alan parsel, meydana gelen yangınlar sonrasında 1991 yılında mekandaki temizlik çalışmaları yapılmıştır.

Şekil 4.2: Parsel Temizleme Çalışmaları

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Daha sonraki yıllarda bölgede hareketlilik Topkapı Sarayı inşası ile başlamıştır. Peşi sıra devam eden inşaatlar arasında, Sultanahmet Camii, Akbıyık Mescidi, Sokullu Mehmet Paşa Konağı gibi büyük yapıların inşası da büyük saray kalıntıları üzerinde gerçekleşmiştir Parselin güney batısında bulunan Tevkifhane Sokağı boyunca yer alan korunması gereken kültür varlığı yapılarından biri olarak kabul edilen Ceza ve Tutukevi binası bulunmaktadır.

İstanbul Eminönü Sultanahmet Mahallesinde bulunan yapı, 22 dönüm büyüklüğündedir. Ayasofya Müzesinin güney doğusunda yer alan yapının kuzey doğusunda Topkapı Sarayı, güney batısında İshak Paşa Cami, kuzey batısında Haseki Hamamı bulunmaktadır (Anıtlar Kurulu Raporu). Yapı inşa edildikten sonra ilk olarak 1877 tarihinde Meclis'i Mebusan olarak kullanıma başlamıştır. İlerleyen tarihlerde önce Adliye Nezareti daha sonraları Adliye Sarayına tahvili sağlanmıştır. 1916-1918 yılları arasında Türk Neo-Klasik üslup ile inşa edilen yapı İstanbul'da çağdaş anlamdaki ilk yapı örneğidir. 1982 yılına kadar yapı Cezaevi olarak kullanımına devam etmiştir (Apaydın, 2013). 1000 kişilik kapasiteye sahiptir. Kadınlar ve çocuklar için bünyesinde ayrı bölümleri mevcuttur. Türk edebiyatının şair ve yazarlarında olan; Nazım Hikmet, Can Yücel, Necip Fazıl,

Aziz Nesin, Orhan Kemal, Kemal Tahir ve Vedat Türkali gibi birçok isim cezaevinde yatmıştır.

4.2 Yapının Planı ve Mimari Özellikleri

İstanbul'da çağdaş anlamda yapılmış olan cezaevi, Sultanahmet'in merkezinde 20.000 m^2'lik alanda yer almaktadır. Birbiri ile bağlantı olan bir çok bloktan oluşan yapı neo-klasik tarzda tasarlanarak yığma sistem ile inşa edilmiştir. Bloklardan güneybatı kısmında idari bölümler, batı kısmı olan Tevkifhane Sokağında ana giriş, kuzeybatısında da koğuşlar bulunmaktadır (Arlı,1989). Ön cephenin bulunduğu Tevkifhane Sokağı ve Kutlugün Sokağı köşesinde Nakşi Kadın Çeşmesi yer almaktadır (Şekil 14).

Şekil 4.3: Sultanahmet Cezaevi Ön Cephe Giriş Kısmı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Şekil 4.4: Nakşi Kadın Çeşmesi

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Tarihi Sultanahmet Cezaevi genel çizgisi ile orta avluyu batı ve doğu yönleri çevreleyerek batı ve doğu olmak üzere iki ana kitleden meydana gelmiştir. Bahsi geçen binalar bodrum kat olmak üzere bir kısmı bir, bir kısmı iki katlı olacak şekilde uygulanmıştır. Yapının iç mekanlarını başlıca; idari birimler, revir, koğuş, hücre alanı, ıslak hacim, mutfak alanı ve avlu oluşturmaktadır. Tevkifhane sokak da bulunan ana girişle hücre ve koğuşlara geçiş yapılmaktadır (Arlı,1994). Ana giriş olan kısımda idari kısım çözümlenmiştir. Giriş kısmı dışarı doğru konsollar ile çıkarımı yapılarak anıtsal bir izlenim verilmek istenmiştir. Giriş alanının Konya'da yer alan Selçuklu Sarayının Kılıçarslan Köşkünün örnek alındığı bilinmektedir. Girişi takip eden sofa alanı avluya kadar devam etmektedir. Bu alan orta sofalı plan tarzından etkilendiği görülmektedir. Giriş alanının sol tarafında kalan kısımda hamam yerleştirilmiştir. Sağ taraftaki iki sokağın kesişim alanına çeşme yerleştirilmiştir.

Şekil 4.5: Sultanahmet Cezaevi Zemin Kat

Kaynak: (Özüekren,1997)

Binanın orijinal halinde bulunan yüksek olan pencereleri, cezaevi işlevinde küçültülerek dış mekandan görüntü kısıtlanmıştır. Zamanla kendi içinde kapasite artışı ve kullanımında farklılıklar meydana gelmesi ile yeniliklere gidilmiştir. Kadın koğuşu ve erkek koğuşu arasındaki ayrım betonarme örülen duvar ile sağlanmıştır. Ortak olan ıslak hacimlerin daha sonra her hücrede bir tuvalet olacak şekilde düzenlemesi yapılmıştır. Gözetleme kulesi dahil bazı pencere ve kapı boşlukları örülmüştür.

Daha önceki senelerde meydana gelen yangın sebebiyle zarar gören yerlerden biri olan çatı orijinal olmayacak şekilde onarımı giderilmiştir (Özüekren,1997). Ek mekan ihtiyacı duyulmasıyla c ve d bloklara asma kat eklemeleri yapılmıştır.

Şekil 4.6: Avlu

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Şekil 4.7: Gözetleme Kulesinin Örülmüş Pencere ve Kapıları

Kaynak: (Apaydın, 2007)

Şekil 4.8: Ana Giriş Holü

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Şekil 4.9: Hücre Alanları

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Şekil 4.10: Sirkülasyon Alanları

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Şekil 4.11: Hücre Oda Pencereleri

(**Kaynak**: (Anıtlar Kurulu)

4.3 Malzeme ve Teknik Özellikleri

Tarihi yapı olarak büyük önemi olan cezaevi yığma sistem ile inşa edilmiştir. Binanın bodrum katında taş duvarların hakim olduğu bilinmektedir. Ahşap oturtma olan çatı ise kiremitle kaplanmıştır.

Döşemeler kullanıldıkları süre zarfında volta döşeme ve bazı yerlerde betonarme döşeme halindedir. Duvarların yapım aşamasındayken volta döşemeleri taşımak yerleştirilmiş profiller mevcuttur. 10x60 mm boyutundaki yatay lamalarla duvarın içinde birbirleri ile bağlantılı olduğu görülmektedir (Özgen A.,Özgen K.1997). Pencereler ise demir parmaklıklar ile örülüdür.

4.4 Cephe ve Süsleme Özellikleri

Çağdaş anlamda İstanbul'daki ilk ceza evi olan Sultanahmet Hapishanesi binanın girişi ana cadde yerine bir sokakta yer almaktadır. Yapı bünyesindeki bloklar birbirleri ile bağlantılı şekilde organizasyon edilmiştir.

İki sokağa birden cephesi bulunan idare bölüm ile birlikte batı da olan girişi daha dikkat çekici duruma getirmek için ana kütle dışarıya doğru çıkıntı olacak şekilde saçak uygulanmıştır. Giriş alanında dış cephesinde bulunan pencere alınlıklarında çini süslemeler mevcuttur (Arlı,1989). Bakıldığı zaman turkuaz rengi ağır basmaktadır. Daha dikkatli incelediğimizde beyaz taban üstüne kırmızı lacivert ve yeşil renkleri tatbik edilmiştir. Yapının geneli incelendiğinde üst kat da bulunan pencerelerin sivri, alt kattaki pencerelerin ise basık kemerli oldukları dikkat çekmektedir. Çini işlemelerinin de bu duruma nazaran yapılmıştır. Detaylı şekilde çiniler incelendiğinde ince dallar ve yapraklar oluşturularak bitkisel bir tarz oluşturulmuştur (şekil 23). Çini işlemeleri dönemin ustası Kütahyalı Mehmed Emin'e ait olduğu bilinmektedir (Arlı,1994). Ancak iç mekan incelendiğinde çiniye dair izler sadece mescid de göze çarpmaktadır.

Mescit de bulunan tüm duvar, süpürgelik ve pencerelerin alt hizasına kadar çini kaplamaları yer almaktadır. En alt kısımda altıgenlerden oluşan alan mevcuttur. Üstünde lacivert üçgenlerle oluşan bordür yer almaktadır.

Mihrap duvarında yer alan iki pencere arasında bulunan kısımda üzüm salkımlı motiflerden meydana gelen bordür yer almaktadır (Arlı,1989). Mehmet Emine ait olan süslemelerden değişik olması dikkat çekmiştir. Normalden daha çok özenilmiş bir işçilik göze çarpmaktadır.

Şekil 4.12: Sultanahmet Cezaevi Dış Cephe Süslemeleri

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

5. YAPININ İŞLEV DÖNÜŞÜMÜ VE YENİDEN KULLANIMI

5.1 Yapı Sistemindeki Dönüşüm

Şekil 5.1: İstanbul Avrupa Bölgesi Fatih İlçesi

Şekil 5.2: Four Seasons Otel

Kaynak: (Özüekren,1997)

İşgal yıllarında inşa edilmiş Tarihi Sultanahmet Cezaevi 1982 yılına kadar işlevini sürdürmüştür. Yapının bulunduğu parsel (Sultanahmet,67 pafta,58 ada,1 ve 2 parsel) Sultanahmet Turizm Bakanlığından kiralanarak 21 Mayıs 1991 yılında yapı ve çevresinin rölevesi hazırlanarak konaklama tesisi için restorasyonuna onay alınmıştır. Daha sonra gerekli belgeler dahilinde 31.12.1992 tarihinde yapım izni alınmıştır. Alınan izinler doğrultusunda yapıdaki orijinal olmayan eklemelerin belirlenerek restorasyon projesi hazırlanmıştır (Anıtlar Kurulu). Anıtlar kurulunun 13012 nolu kararında yapının cephesinin korunarak iç mekanlarda istenilen planlamaların yapılmasına karar verilmiştir. Taşınmaz Kültür Varlığı ile bezenmiş bölgede bulunan cezaevi binasının, konaklama tesisine dönüşüm projesi ile uzun vadede güvenilir ve alınan kararlara sadık kalınması beklenen işletme süresinde Kanada kökenli Four Seasons grubu ile anlaşmaya varılmıştır. 1991-1996 seneleri arasında yapının restorasyonu tamamlanarak otel olarak kullanıma hizmet vermektedir. Yapı grubu şuan Four Seasons Otel olarak işlev vermektedir.

Şekil 5.3: Four Seasons Otel Dönüşüm Aşaması

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Şekil 5.4: Four Seasons Otele Dönüşüm Aşaması

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Zaman aşımıyla beraber yapıya eklemeler ve değişiklikler yapılmıştır. Ancak yapının güneybatı kısmında kalan Tevkifhane Sokağı cephesinde bulunan taş ve ahşap işçiliğinde saçak süslemeleri dahil korunmasına dikkat edilmiştir. Cephede bulunan çiniler Kütahyalı Hafız Mehmet Emin eseridir.

1996 senesinde restorasyon projesinin bitimiyle bina butik otel olarak hizmet vermeye başlamıştır. Bulunduğu konum itibari ile kültürel ve tarihi değeri göz önüne alınınca turizm açısından beklenen ilgi ile karşılaşılmıştır. Yapının bünyesinde müşteriler için otopark alanı mevcut değildir. Ancak binanın konumu gereği ulaşım yönünden olumsuz bir durum oluşturmamıştır.

Şekil 5.5: Four Seasons Otel Ana Giriş

Kaynak: (Korkut,2019)

Ana girişi Tevkifhane Sokağında bulunan yapı, düzenli pencere yapısı ve formu gereği hemen dikkat çekmektedir (Şekil 29 ve 30). Ana girişten içeri girildiği andan itibaren görkemli bir giriş holüne denk gelinmektedir. Öteki mekanlara bağlantı bu alandan sağlanmaktadır. Giriş alanından direk devam edildiğinde avlu alanına çıkılmaktadır. Şuan restoranın yer aldığı avluya direk koridorlardan da çıkış sağlanmaktadır (Şekil 31). Sirkülasyonun en yoğun olduğu bu alandan sağa döndüğümüzde lobi sola döndüğümüzde danışma ve resepsiyona denk gelmekteyiz. Resepsiyonun ilerisinde devam eden kısımda idari birimler çözümlenmiştir. Resepsiyon alanından itibaren merdiven ve asansör aracılığı ile odalara ve terasa bağlantı sağlanmaktadır.

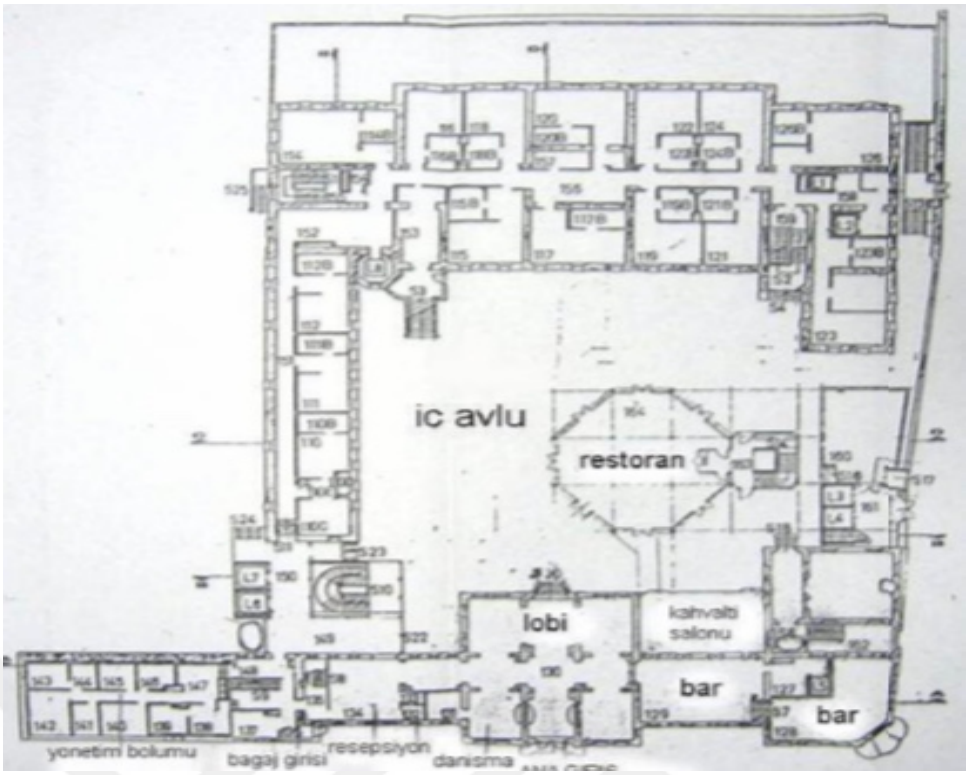

Şekil 5.6: Four Seasons Otel Zemin Kat Planı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

5.2 Binanın Taşıyıcı Sistem İyileştirme ve Güçlendirilmesi

Sultanahmet Otel Binası, Sultanahmet'in merkezinde 20.000 m2'lik alanda farklı bloklardan oluşarak yer almaktadır. 1919 yılında inşa edildiği öne sunulan yapı, zaman içinde işlev değiştirmesi sebebi ve ihtiyaç listesinin farklılaşması ile yapıya ana formu zarar görmeyecek şekilde eklemeler yapılması uygun görülmüştür. Yeni işlevin belirlenmesi süresinde yapının bulunduğu alanda rölöve çalışmaları yapılmıştır. Yapılan sondaj çalışmaları karşısında antik kalıntılara rastlanıldığı görülmüştür (Özüekren,1997). Yapının bünyesinde bulunan orijinal olmayan eklentiler temizlenerek yeni işlevine hazır haline getirilmiştir.

Yeni işlevin Four Seansons Otel olarak kararlaştırılıp ve otel işletmesi ile anlaşma sağlandıktan sonra proje Mimar Yalçın Özüekrem tarafından projelendirilmiştir. Otele ait projelendirme Design Group, Sinan Kafadar tarafından projelendirilmiştir. Bununla beraber statik proje için Yapı Teknik Ltd. Şti. ve Prof. Dr. Kaya Özgen eşiliğinde, tesisat düzenleme uygulama projeleri Çilingiroğlu Ltd. Şti., elektrik projeleri Elsan ve otelin peyzaj tasarımı ise DS Mimarlığa aittir (,2007). Otel

olarak devam edilmesi uygun görülen yapıda ihtiyaç duyulan iç mekan değişiklikleri yapılmıştır. Yapı bulunduğu konum itibariyle tarihi dokuya mutabık kalınmasına özenilmiştir. Bina, sınırları dahilinde olmayan bütün eklemeler kaldırılarak orijinal haline dönüştürülmesi sağlanmıştır.

5.2.1 Duvarlar

Yapıya tanımlanan yeni işlev için malzeme seçimi ve kullanılacak olan teknikler önem taşımaktadır. Bunun sebebi günden güne güncellenen yeni malzeme ve teknik yöntemlerin oluşumudur. Mekanı doğru şekilde yansıtmak bir bakıma malzeme seçimiyle mümkündür. Tasarımı yapılan mekanı karşı tarafa nasıl nakletmek istenildiğini belirlenip ona göre malzeme seçilmesi gerekmektedir. Bu durum mekanın tarzını belirlemektedir.

Günümüzde standartlara uygun otel işletmeciliği yapmak için ilk başta güvenlik bakımından uygun fiziksel koşulların gerçekleştirilmesi yapılmalıdır. Daha sonra mekan içinde kullanılan elektrik-aydınlatma sistemleri, yangın çıkışı gibi ani durumlar için teknik güvenlik sistemleri mühim öğelerdir.

Sultanahmet Cezaevinden Otele dönüşümü sağlanan yapının, öncelikle ilk başta yapıldığı zamandaki duvar ve döşemelerde iyileştirme amaçlanmıştır. Binanın bodrum katındaki duvarların incelenmesi sonucunda rutubet nedeniyle duvarlarda büyük oranla bozulma görülmektedir. Taş duvarların harcındaki bozulmalar taşların küçüklüğü ve kötü işçilik sonucu zamanla bozulmalar meydana gelmiştir. Zamanında taş duvarların içinde kalan ahşap kadronların bulunması bozulmaları göstermektedir (Özgen A. ,Özgen K.1997). Yapılan araştırma sonucunda duvar örülmesinde kadronların ahşap iskele olarak kullanımı ortaya çıkmıştır. İncelemeler sonucunda duvarların içindeki boşluklara rastlanılmıştır. Kargir duvarların sağlıklı bir şekilde tabana yerleşmemesi karşısında boş kalan kısımlar beton ile doldurularak istenilen sonuca ulaşılmıştır (Özgen A. ,Özgen K.1997). Bunun ile beraber beton takviyesinin yanında her türlü aksaklık olmamasına karşılık duvar ek yerlerinden açılan delik kısımlarından çimento takviyesi yapılmıştır.

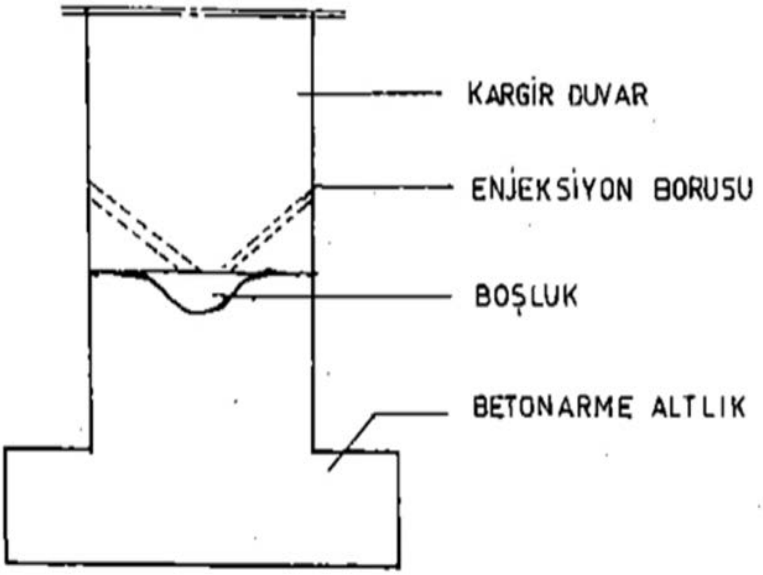

Şekil 5.7: Taş Duvar Üzerinde Yapılan Düzenlemeler

Kaynak: (Özgen A, Özgen K,1997)

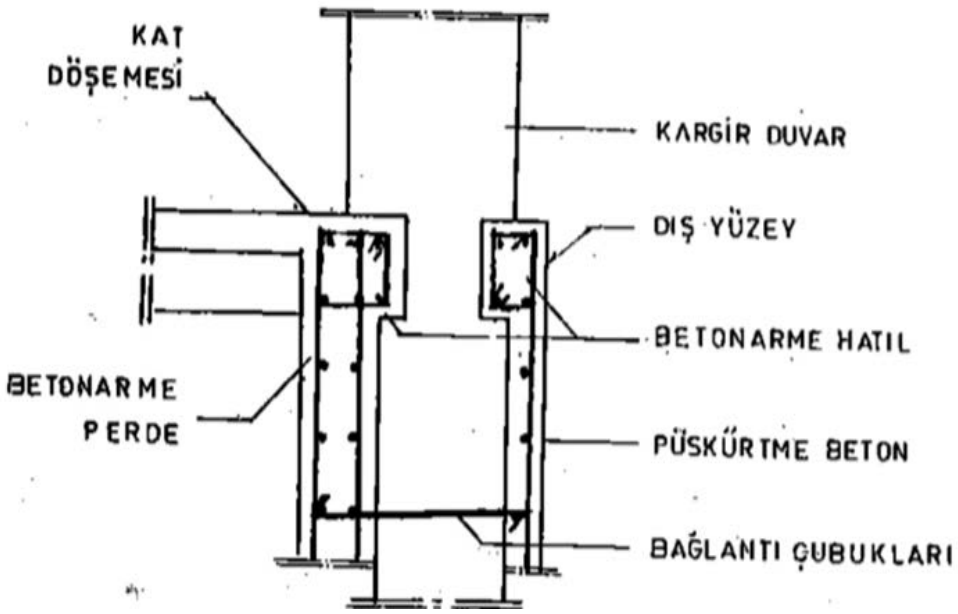

Şekil 5.8: Taş Duvar Üzerinde Yapılan Düzenlemeler 2

Kaynak: (Özgen A, Özgen K,1997)

Bodrum katındaki duvarlarda inceleme yapıldığında zeminin altında kalan kısımlara dikkat edildiğinde bağlayıcı harcın büyük anlamda bozulduğuna rastlanılmıştır. Duvarların iki kısmından püskürtme beton ve perde duvar eklemesi yapılarak ortadaki problem halledilmiştir (Şekil 24). Betonarme perdelerin birbiri ile bağlantılı olmasını sağlamak için duvar içinden bağlantı çubukları geçirilmiştir

(Özgen A. ,Özgen K.1997). Betonarme duvar dışında tuğla duvarların da birçok kısmında bozukluklara denk gelinmiştir.

5.2.2 Döşemeler

Bina, sınırları dahilinde olmayan bütün eklemeler kaldırılarak orijinal haline dönüştürülmesi sağlanmıştır. İnşa edildiği zamandan itibaren bozulmalara rastlanılan döşemelerde betonarme ile güncellenen volta döşemeler halinde incelenmiştir. Volta döşemeyi taşıması için konumlandırılmış 10x60mm niteliğindeki yatay lamalar duvar içinde birbirleri ile bağlandırıldığı görülmüştür (Özgen A. ,Özgen K.1997). Sıvaların ve döşemelerin üstündeki kaplamaların söküldüğünde birçok yerde bozulmalara denk gelinmiştir. Koğuş da bulunan alaturka tuvalet taşlarını yerleştirebilmek ve gider borularının düzeni için katlarda, döşeme üstünde bulunun 20 cm'lik moloz kaldırılması ile geri kalan kot yüksekliğine uyulmaya çalışılmıştır (Özgen A. ,Özgen K.1997). Yapı içerisindez gereğinde fazla olduğu düşünülen kat yüksekliği, bazı kısımlarda asma kat eklenerek asma katlı suit odalar için rahatlatıcı çözüm olmuştur.

5.2.3 Çatı

Çatı 1991 yılına kadar yağmur sularına mağdur kalarak sızıntılar oluşturarak olumsuz etki oluşturmuştur. Bu durum ahşap oturtma çatıda bozulmalara yol açmıştır. Bozulmaları gidermek için yapılan çalışmalarda oda yüksekliğinin oda olarak kullanımı için elverişli olduğu farkına varılmıştır. Oda bölümleri için çelik taşıyıcı sistem uygulanarak oda sayısı artırılmıştır (Özgen A ,Özgen K.1997). Binanın daha önceki işlevi olan cezaevi işlevindeyken kapalı olan çatı bölümleri, daha sonra orijinal haline uygun şekilde açılarak açık teras olacak şekilde dizayn edilmiştir. Günümüzde odaların bulunduğu koridorlardan çıkışı sağlanan teraslar müşterilere manzara eşliğinde açık havada oturma imkanı sunmaktadır (Şekil 34).

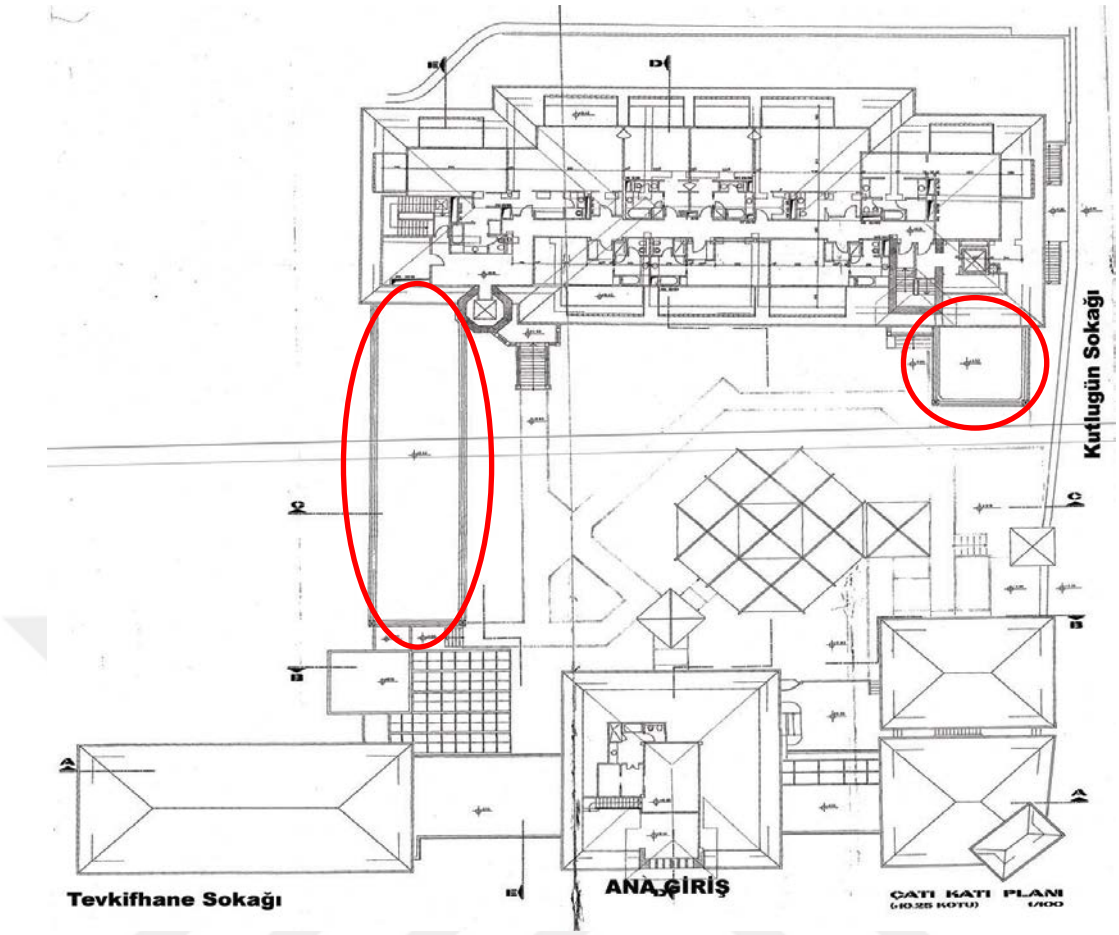

Şekil 5.9: Four Seasons Otel Çatı Katı Planı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Şekil 5.10: Four Seasons Otel Teras Görünüşü

Kaynak: (Apaydın, 2007)

5.3 Mekansal Dönüşüm

Tarihi Sultanahmet Cezaevi için yeni işlev seçiminde en önemli etken mimari yapıya uygun işlev edindirmektir. Yapının konumu ve iç mekan düzeni açısından doğru seçim yapılması önemlidir. Yapının otel işletmeciliğine uygun görülmesi turizm açısından da önem kazanmıştır. Müşteri olarak gelen her kitleye hitap etmesi önem kazanmıştır. Mekana ilk girildiği andan itibaren mekanın kendine ait kimliği müşterilerin mekan için izlenimini belirlemektedir. Otelin iç mekanlarında da otelin genelindeki tarzı destekleyecek şekilde dönüştürülerek dekore edilmiştir.

5.3.1 Odalar

Tarihi öneminden dolayı anıtlar kurulundan çıkan karar doğrultusunda yapının genelinde değişikliğe gidilememektedir. Fakat cezaevi işlevinde iken koğuşların hücre haline getirilerek değiştirilmesi ve her hücre alanına kendine ait tuvalet banyo eklemeleri yapılması, yeni işlev olan otel işletmeciliğindeki oda yerleşimi bakımından sıkıntı oluşturmamıştır. İki farklı işlevin ihtiyaç mekanlarının paralel olması işlev değişikliğindeki sıkıntıların önüne geçmiştir.

Şekil 5.11: Four Seasons Otel Cephe Pencere Düzeni

Kaynak: (Korkut,2019)

Cephedeki pencerelerin düzenli bir şekilde tekrar etmesi otele dönüşüm aşamasında iki işlevin uygunluğundan dolayı odaların yerleşiminde rahatlık sağlamıştır (Şekil 36). Oda yerleşimi aşağıdaki planlarda gösterildiği gibidir.

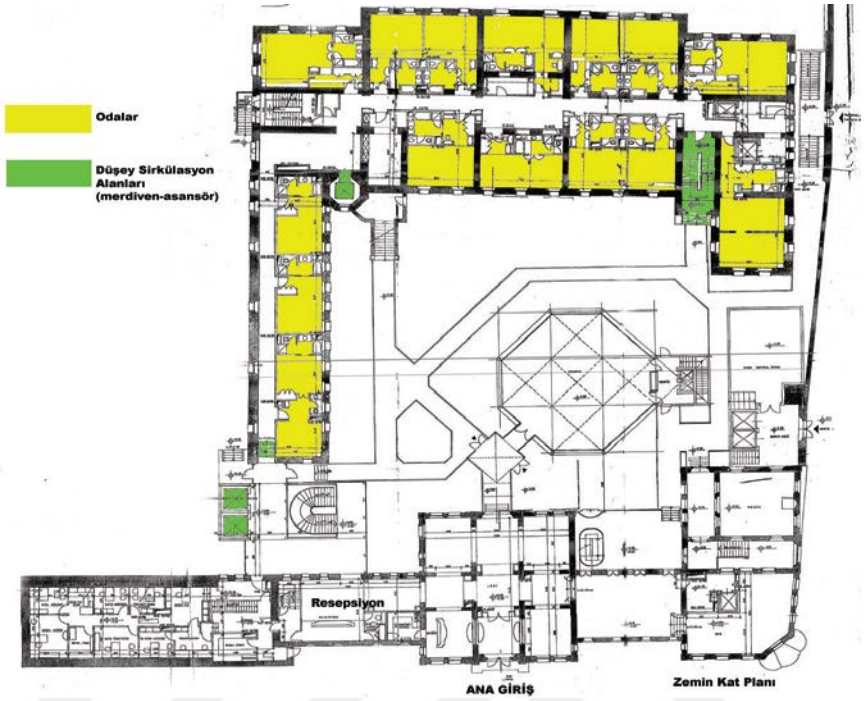

Şekil 5.12: Four Seasons Otel Zemin Kat Planı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

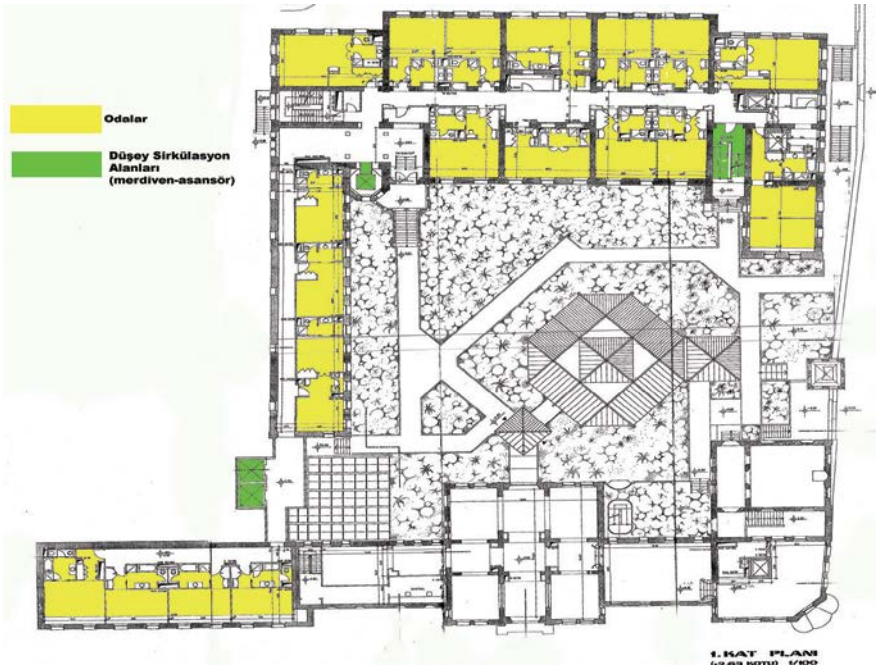

Şekil 5.13: Four Seasons Otel 1.Kat Planı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Şekil 5.14: Four Seasons Otel 2. Kat Planı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

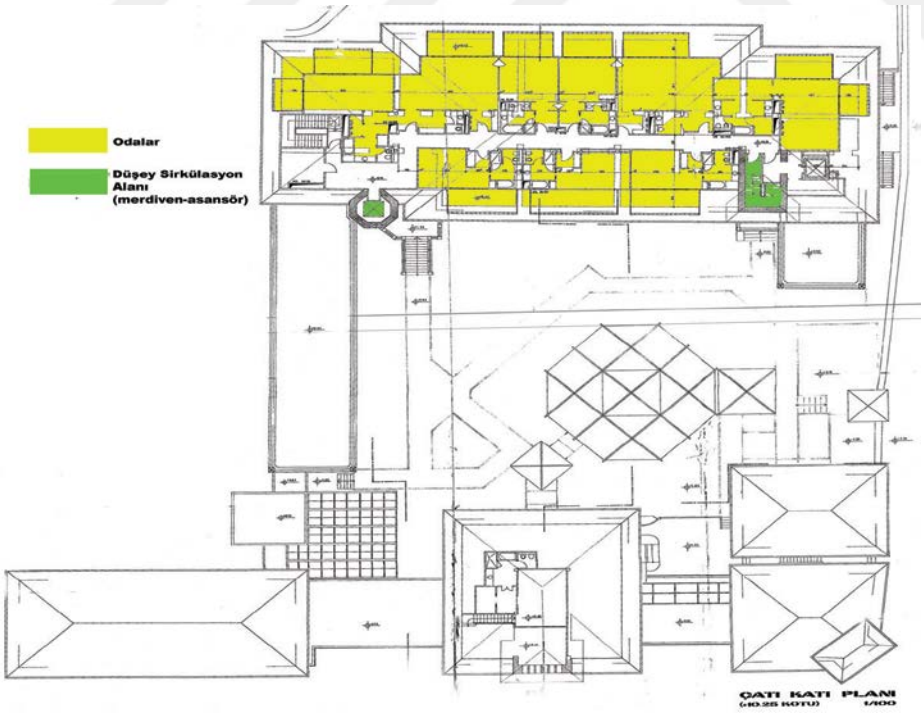

Şekil 5.15: Four Seasons Otel 3.Kat Planı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Otel de odalara geçiş sağlayabilmek için ana girişten sola dönerek resepsiyon alanında devam eden koridordaki odalara, üst katlardaki odalar için de düşey sirkülasyonu kullanarak (asansör ve merdivenler) ulaşım sağlanmaktadır. Otel bünyesinde toplam 65 odaya sahiptir. Odalar türlerine göre 42 ile 130 m^2 arasında farklılık göstermektedir. Oda türleri şu şekildedir;

* Deluxe süit oda
* Superior oda
* Premier oda
* Tek yataklı süit
* Shahzade süit
* Marmara suiti

Büyük ahşap çerçeveli camlara sahip olan odalardan hem tarihi semtin manzarasına hem de ortadaki avluya bakılabilmektedir. Yüksek tavanlara sahip olan odalarda Osmanlı ve çağdaş dönemlerden kalma sanat eserleri yer almaktadır.

Deluxe süit oda; 42-50 m^2 aralığındadır. Odaların bulunduğu kat ve plandaki yerine göre pencerelerdeki manzara değişkenlik göstermektedir. Orta avlu, sokak veya kısmi Ayasofya manzaraları ile karşılaşılmaktadır. Odalarda şifonyer, çalışma masası, oturma alanı ve yatma alanı mevcuttur. 1.ve 4. Katlarda bulunan oda da 3 yetişkin veya 2 yetişkin ve 1 çocuk kalabilir. Kral ya da ikiz yatak ve bir katlanabilir veya bir beşik eklenebilmektedir.

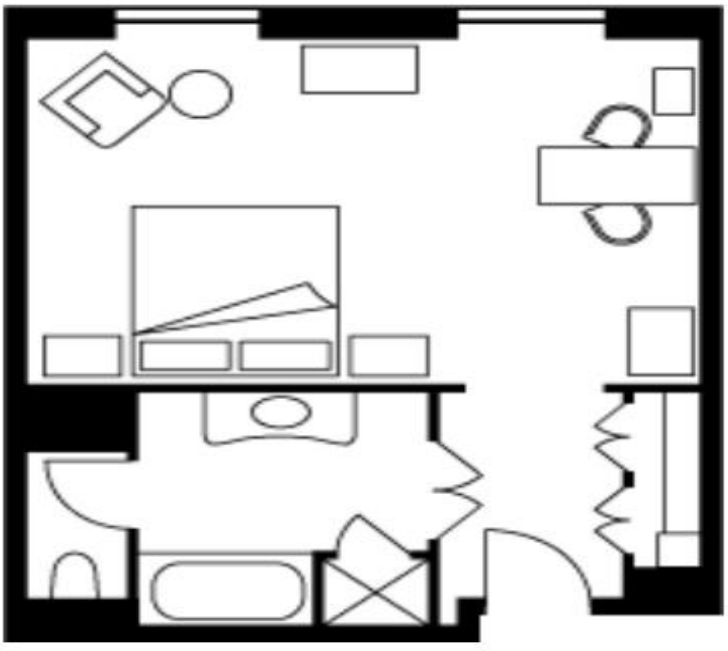

Şekil 5.16: Deluxe Oda Örnek Yerleşim Planı

Kaynak: (URL 7)

Odaya giriş yaptıktan sonra mahrem alan olan yatak ve dinlenme alanına geçilmeden sol tarafta ıslak hacim, sağ tarafta giysi dolabı yer almaktadır.

Şekil 5.17: Deluxe Oda Görseli

Kaynak: (URL 7)

Odalarda şifonyer ve çalışma masası mevcuttur. Kemerli pencerelerin boyutlarından ve birden fazla olmalarından dolayı odaya giren doğal ışık ferahlık sağlamaktadır.

Şekil 5.18: Deluxe Oda Görseli

Kaynak: (URL 7)

Odalarda yatak ve oturma alanı arası geçişlerinde pencerelerle uyumlu bir görüntü sağlamak için kemerli bölme duvar tercih edilmiştir.

Şekil 5.19:. Islak Hacim

Kaynak: (URL 7)

Islak hacimlerde mermer söz sahibidir. Beyaz temizliği ve ferahlığı temsil ederek tercih edilmesi önemli unsurdur. Yerlerde geleneksel el dokuması olan kilimler yer almaktadır. Ayrıca banyolarda hem küvet hem duş alanı mevcuttur.

Premier oda ; 55-60 m2 aralağındaki oda 1. 2. ve 3. katda yer almaktadır. 3 yetişkin 1 çocuk veya 2 yetişkin 2 çocuk şeklinde konaklama yapılmaktadır. Yatak tercihi olarak kral veya kraliçe, 2 ikiz yatak ve bir katlanabilir yada bir beşik şeklinde ihtiyaca göre belirlenerek odalarda konumlandırılır.

Şekil 5.20: Premier Oda

Kaynak: (URL 8)

Odalarda yer döşemesi olarak krem rengi, küçük desenli halıflex tercih edilmiştir. duvarlarda belli bir kısma kadar sarı, sonrasında tavana kadar kalan kısımda daha açık renk tonu uygulanmıştır.

Shahzade süit ; oda türü 80 m^2 olup 3.katta bulunmaktadır. 3 yetişkin veya 2 yetişkin ve 1 çocuk halinde konaklama yapılabilir. Ek olarak ihtiyaca göre katlanabilir yatak ilavesi yapılabilmektedir. Oda içi dekorunda Türk ve neoklasik mobilyalar tercih edilmiştir. Birkaç adım ile yatak alanı ile oturma alanı ayrılmaktadır. 3 kişinin rahat oturabilceği büyüklükte balkona sahiptir.

Şekil 5.21: Shahzade Suit

Kaynak: (URL 9)

Yer döşemesi olarak koyu renk parke uygun görülüp üstne açık tonlarda kendinden işlemeli halı ilde dekore edilmiştir.duvarla eklenen tablolar odaya hareket katmıştır.

Superior oda ; 42-45 m^2 büyüklüğündedir. 1. ve 2. katta yer almaktadır. 2 yetişkin ve 1 çocuk olacak şekilde konaklama imkanı vardır. Odadan bakıldığında dış bahçe ve caddeye görülmektedir.

Şekil 5.22: Superior Oda

Kaynak: (URL 10)

Yüksek tavanlara ve ahşap pencerelere sahip odada yere kadar devam eder perdeler odalarda bütünlük sağlamıştır

Tek yataklı süit; 75 m2 büyüklüğündedir. 2. ve 3. katta yer almaktadır. Pencerelerde bakış açısı peyzajlı iç avluya bakmaktadır.

Şekil 5.23: Four Seasons Otel Süit Oda

Kaynak: (URL 10)

Yer döşemesi olarak parke tercih edilmiş ve her odada farklı renk ve desenlerde halı tercih edilmiştir.

Marmara süiti; 130 m^2 büyüklüğündeki oda 4.katta yer almaktadır. Otelin gözdesi olan oda hem iç dizaynı hem de manzarası olarak değerlidir.

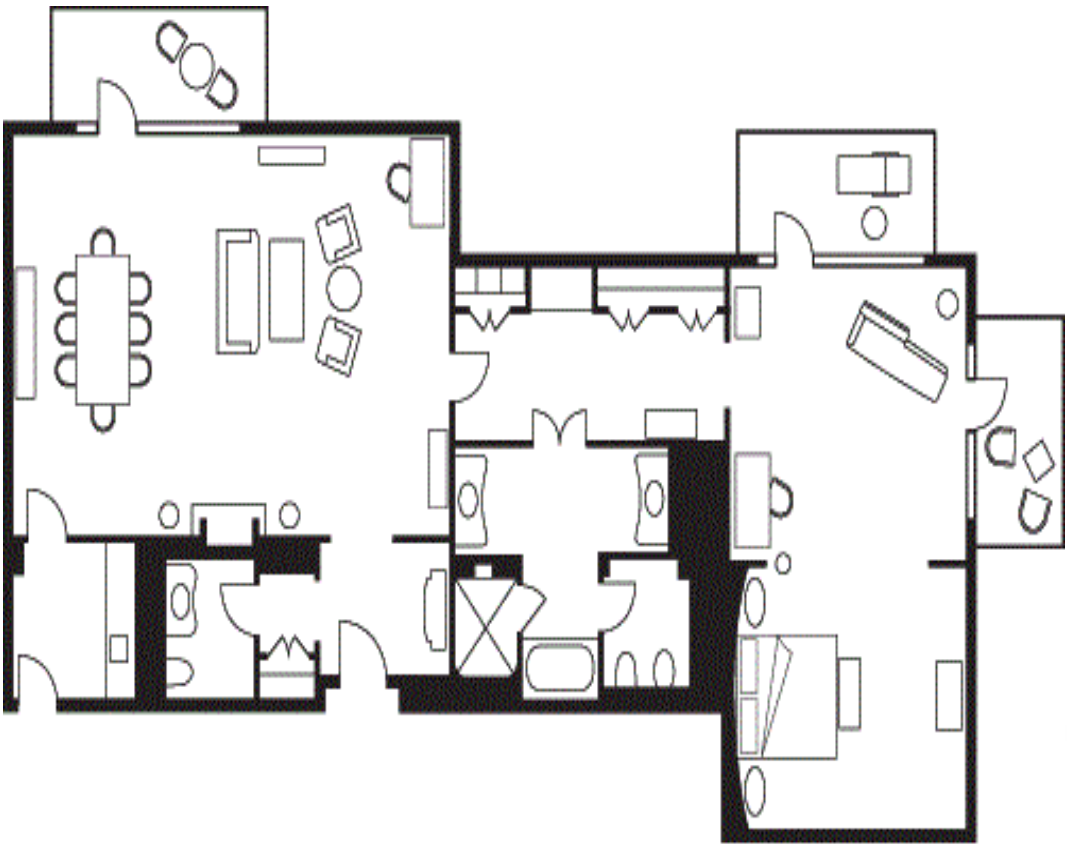

Şekil 5.24: Four Seasons Otel Marmara Süit Oda Planı

Kaynak: (URL 11)

Oda ya girildiği anda küçük koridordan daha sonra oturma ve yemek yeme alanına geçiş yapılmaktadır. Teraslardan birine çıkış oturma alanından gerçekleşmektedir. Gelen misafirler içinde oturma alanında yarı lavabo alanı oluşturulmuştur. Mahremiyet alanı olan yatma ve dinlenme alanına için tekrar kapıdan geçilmektedir. Uzun bir koridoru oluşturan giyinme alanından hem banyo hem de yatma alanına geçiş sağlanmaktadır. Geriye kalan iki terasa da bu alandan çıkış yapılmaktadır.

Şekil 5.25: Four Seasons Otel Marmara Süit Oda Oturma Bölümü

Kaynak: (URL 11)

Oryantal motifli, tarihi bir Türk temasında, mavi, bordo ve vurgulanmış yumuşak toprak tonlarında dizayn edilmiştir. Oturma alanına yerleştirilen şömine farklı bir atmosfer yaratmıştır. Bu atmosferi devam ettiren antika objelerden ve tablolardan yararlanılmıştır.

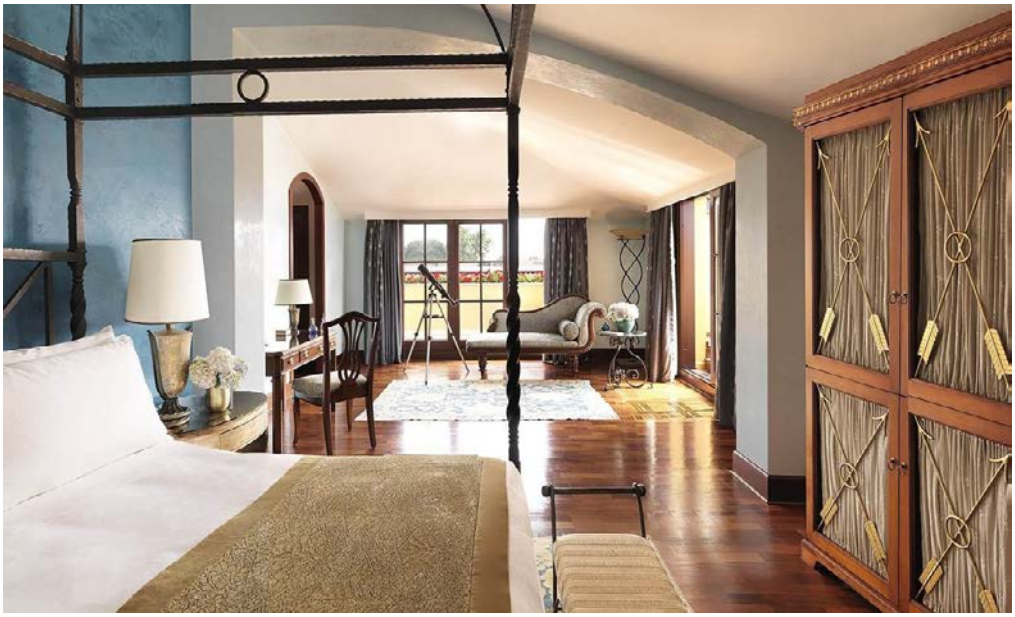

Şekil 5.26 Four Seasons Otel Marmara Süit Oda Yatak Bölümü

Kaynak: (URL 11)

Yatak odası alanında mavinin, beyazın ve kahverenginin yumuşak tonlarının sakinleştirici etkisi göz önüne alınarak dizayn edilmiştir. yerlerde koyu renk parke tercih edilirken üstüne açık tonlarda halı kullanılmıştır. Diğer odalardaki perdelere nazaran burada mavi tonlarına yakın tonda renk tercih edilmiştir.

Şekil 5.27 : Four Seasons Otel Marmara Süit Oda Teras Bölümü

Kaynak: (URL 11)

Süit alanı kendi içinde 3 terasa sahiptir. Teraslardan eşsiz güzellik de Marmara denizi manzarası eşlik etmektedir. Teras da vakit geçirebilmek için oturma bölümü oluşturulmuştur. Oturma elemanlarında da açık mavinin hakimiyeti görülmektedir.

5.3.2 İdari Birimler/Ofisler

İdari bilimler ve ofis alanları, otellerde odalar ve ortak kullanım alanları kadar değer taşımaktadır. İdari birim kadrosu ve ofis çalışanlarının otelin başarısında büyük payı vardır. Bu sebeplerden dolayı otel planlaması yapılırken ofislerin doğru alana yerleşimi önemlidir (Apaydın,2007). İyi bir ekip oluşturup, doğru çalışma alanları oluşturmak personelin verimini olumlu yönde arttıracaktır. Müşterilerle alakalı konulara ilişkin çözümlemelerin hemen yapılabilmesi için sirkülasyon alanı ve resepsiyona yakın olması gerekmektedir.

- Resepsiyon
- Muhasebe

- Yönetici ofisleri
- Halkla ilişkiler
- Satış ve pazarlama
- Organizasyon Danışanları şeklinde departmanları mevcuttur.

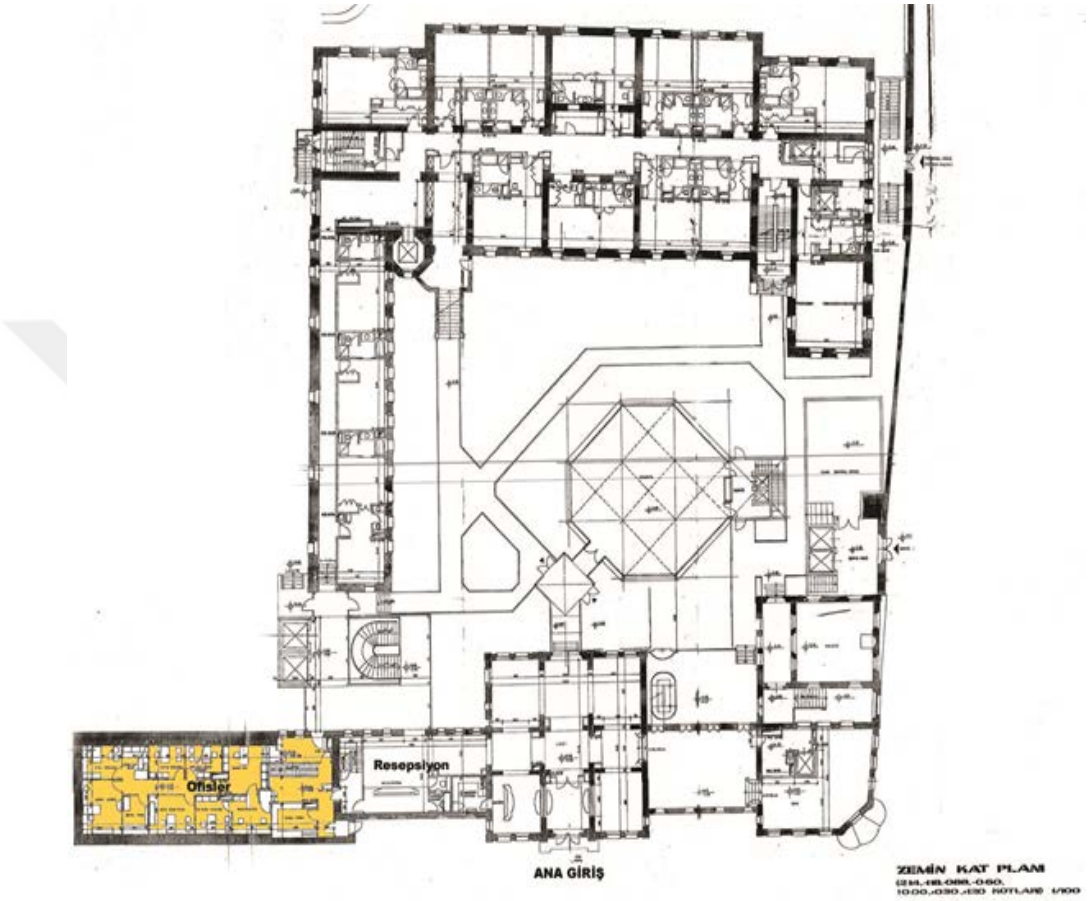

Şekil 5.28: Four Seasons Otel Ofis Bölümü Planı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Ofisler otelin zemin katında yer almaktadır. Otele giriş yapıldıktan sonra sol tarafta bulunan resepsiyon alanı ile bağlantı olan idari birimler ve ofisler yer almaktadır. Müşterilerin rahatlıkla geçiş yapamayacakları olan ofis bölümü resepsiyonda banko arkasında bulunan kapı ile geçiş sağlanmaktadır.

5.3.3 Lobi ve Resepsiyon Alanı

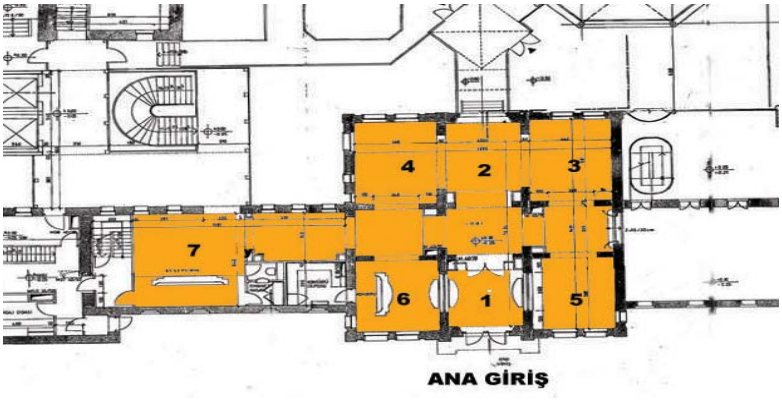

Şekil 5.10 Four Seasons Otel Ana Giriş Bölümü

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Lobi

Otele girildiğinde karşılama alanı olarak giriş holü yer almaktadır. Otelin kalbi olarak görülen kısımdır diğer her mekana geçiş bu alandan sağlanmaktadır. Gösterişli lobi alanından sağa dönüldüğünde cafe ve yemek alanına, düz devam edildiğinde peyzaj tasarımlı orta avluya ve sola dönüldüğünde ise danışma ve resepsiyona devam etmektedir. Yapının genelinde yer alan kemerli pencereler iç mekanda da kapıların üst kısmında yerini almaktadır.

Şekil 5.30: Four Seasons Otel Ana Giriş Bölümü -1-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.31: Four Seasons Otel Ana Giriş İç Bölümü

Kaynak: (Korkut,2019)

Ana giriş kısmında, bavul girişi alanı, servis ve personellerin giriş yaptıkları alan olmak üzere üç ayrı bölüm mevcuttur.

Şekil 5.32: Four Seasona Otel Lobi -4-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.33: Four Seasons Otel Lobi -2-

Kaynak: (Korkut,2019)

Avluya geçiş kapısıdır. Otel müşterilerinin dışında restauranta gelen misafirlerin direk geçiş için kullandıkları kapıdır.Otelin ana merkezinde yer alan lobi de sıcak bir ortam yakalanmak istenmiştir. Müşterilerin kendilerini evlerindeki rahat ve samimi ortamı yakalamalarını hissetmelerine özen gösterilmiştir. Tercih edilen koltuk takımı, halı, duvarlardaki tablo seçiminde birbiri ile uyum yakalamasına özen gösterilip salon havası yakalanarak bir bütünlük elde edilmiştir. Lobide bulunan kitaplık tarzı vitrin de müşterilerin okuyup bakabilecekleri kitap ve dergiler konulmuştur. Otele giriş yapıldıktan koridorun sol tarafında kalan danışma, ilk başta algılanmamaktadır.

Şekil 5.34: Four Seasons Otel Lobi -5-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.35: Four Seasons Otel Danışma -6-

Kaynak: (Korkut,2019)

Giriş kısmından hemen sola dönüldüğünde iç kısımda kalan kısımda danışma bankosu yer almaktadır.

Resepsiyon

Resepsiyon idari ofislerin arasında en önemli olanıdır. Yeri ve konum yerleşimi yapılırken dikkat edilmesi müşterilerin odalara geçmeden önce çözümlenmesi gerekmektedir. Aynı zamanda müşteri asansörüne hakim olacak şekilde yeri seçilmelidir. Rezervasyon ve birçok konuda bilgi alımı yapılan resepsiyon ön büro alanı ona göre tasarlanmalıdır.

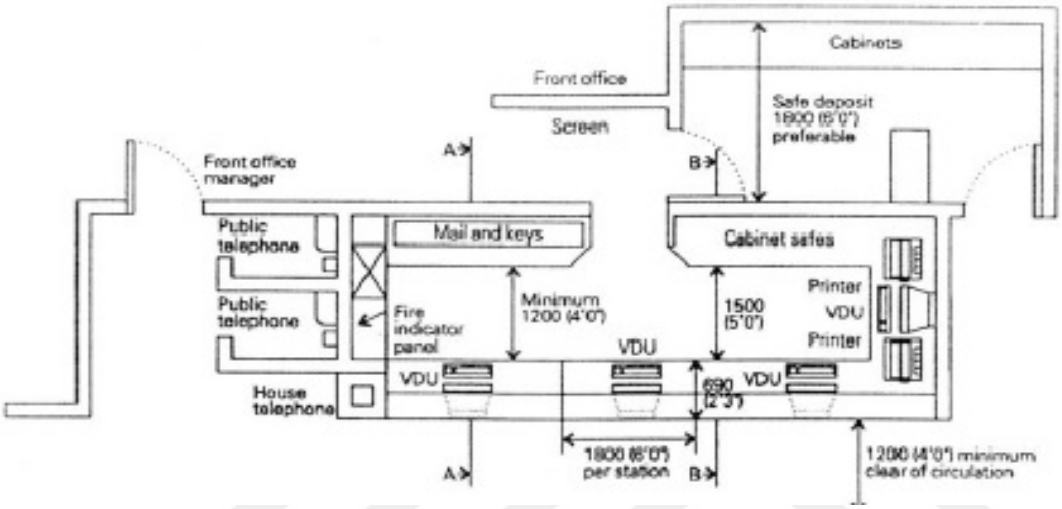

Şekil 5.36: Resepsiyon Alanı Plan Örneği

Kaynak: (Apaydın,2007)

Çizelge 5.1: Olması Gereken Resepsiyon Banko Boyutları

Odalar	Banko uzunluğu* (m)	İstasyon**	Alan*** (m^2)
50	3	1-2****	9.3
100-150	4.5	2-3	14.0
200-250	7.5	3-4	23.2
300-400	10.5	4-5	32.5

Kaynak: (Apaydın,2007)

Koridorun sonunda resepsiyon alanı yer almaktadır. bekelemeleri için iki adet berjer konulmuştur Müşterilerin. Led aydınlatmalı vitrin içinde tarihi değeri yüksek objeler sergilenmektedir.müşterilerin işlemleri yapıldıktan sonra bu alandan sonra odalara, bahçeye ve restauranta geçiş yapılabilmektedir.

Şekil 5.37: Four Seasons Otel Resepsiyon

Kaynak: (Apaydın,2007)

5.3.4 Islak Hacimler

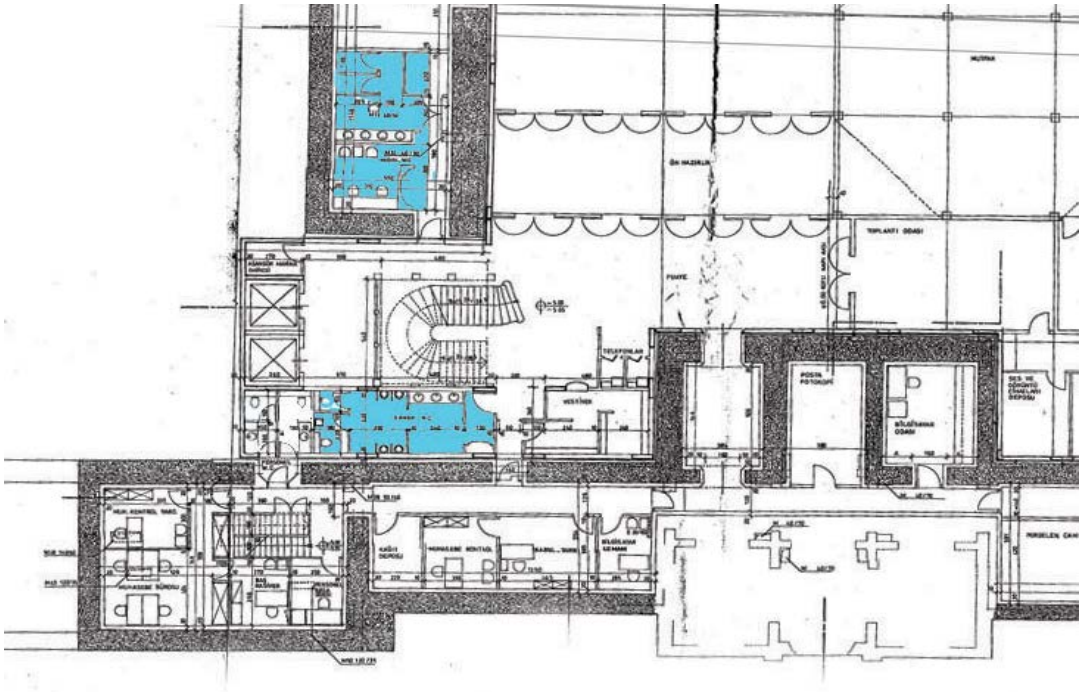

Şekil 5.38: Four Seasons Otel Islak Hacim Planı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

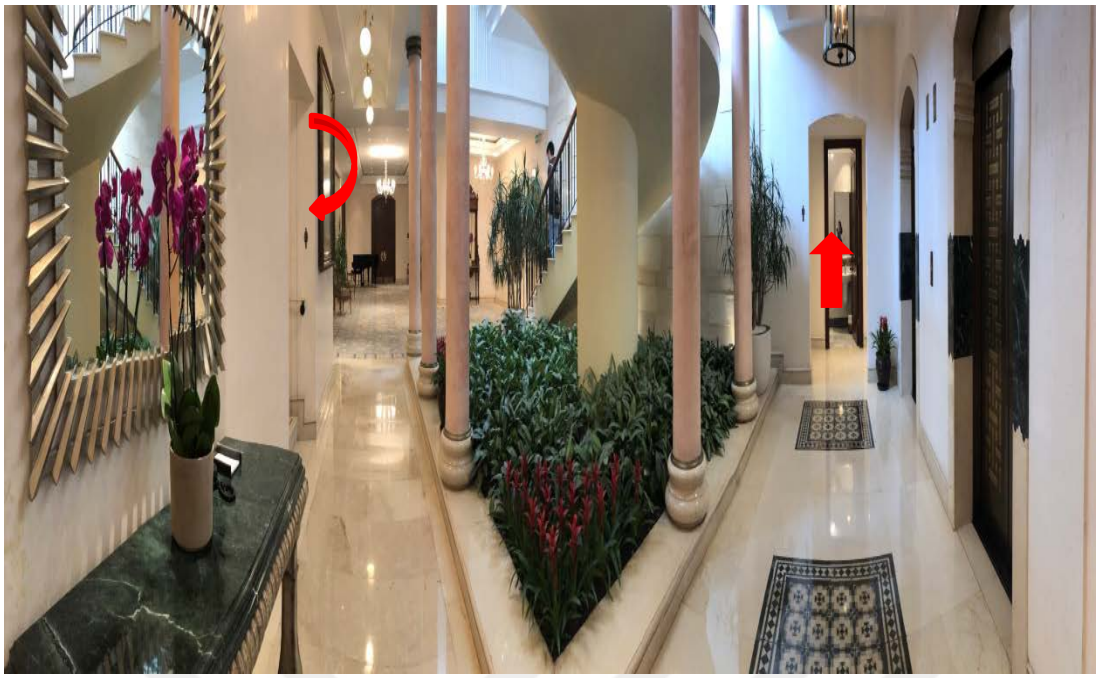

Şekil 5.39: Four Seasons Otel Bodrum Kat Koridoru

Kaynak: (Korkut,2019)

Otele giriş yaptıktan sonra sola döndüğümüzde resepsiyonun orda bulunan merdivenlerden veya asansör ile bodrum katına inildiğinde otele konaklama dışında kafesinde vakit geçirmek için gelen misafirlerinde kullanabileceği kadın ve erkek ortak ıslak hacim alanları bulunmaktadır.

Kadınlar Tuvaleti

Giriş katından merdivenlerden aşağı inildiğinde sol tarafta kalmaktadır. Bir basamak ile çıkılan küçük koridorla aracılığıyla giriş yapılmaktadır. Engelli kullanıcı girişi için pek uygun görülmemektedir. Kahverengi ahşap kapı ile giriş yapılan kadınlar tuvaletinde kapı yanlarına cam kapaklı raflı dolap eklenerek birçok obje ile dizayn edilmiştir.

Şekil 5.40: Kadınlar Tuvaleti Kapısı

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.41: Kadınlar Tuvaleti Hazırlanma Bölümü

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.42: Kadınlar Tuvaleti Bekleme Alanı

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.43: Kadınlar Tuvaleti Lavabo Bölümü

Kaynak: (Korkut,2019)

İncelindğinde kendi içinde 3 bölüme ayrılmıştır. İlk olarak kapıdan girilince bakım alanı diye nitelendirdiğimiz bölüme açılmaktadır. Sol tarafta bebek bakım alanı için bölüm ayrılmıştır. Akabinde 2 adet kişisel bakım için makyaj masası konulmuştur. Aynı zamanda misafirlerin çanta ve üstlerini asabilmeleri için askı aparatları yer almaktadır. Lavabolar kısmında 2 adet berjer ve boy aynası bulunmaktadır. 4 tane alafranga tuvalet ve 3 lavabo yerleştirilmiştir.

Erkekler Tuvaleti

Kadınlar tuvaletinin karşısında yer alan erkekler tuvaleti yer almaktadır. Kapı açılınca boy aynası karşıladıktan sonra lavabo bölümü ve diğer bölmede üç adet pisuar, 2 adet alafranga tuvalet bulunmaktadır.

Şekil 5.44: Erkekler Tuvaleti

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.45: Erkekler Tuvaleti Lavabo Alanı

Kaynak: (Korkut,2019)

İki ıslak hacimde de krem, kahverengi ve yeşil tonları hakimdir. Kahverengi mobilya kullanılarak yerlerdeki krem rengi seramik ve renkli mozaik taşlar ile uyum yakalanmıştır.

Engelli Tuvaleti

Şekil 5.46: Engelli Tuvaleti

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.47: Engelli Tuvaleti 2

Kaynak: (Korkut,2019)

5.3.5 Restoran, Lobi-Bar, Balo ve Toplantı Salonu

Restoran

Kullanıcıların ortak kullanım alanlarından olan restoran, kafe, toplantı ve balo salonu için otel yapısında birçok düzenleme yapılmıştır. Restoran ve mutfağın aynı kot da olması istenmiştir. Ancak zemin kat da uygun büyüklükte mekan olmadığı için ve restoran ile mutfağın aynı kat da bulunma durumunda avluda sirkülasyon alanına yeterli alan olmaması mutfağın bodrum kat da çözümlenmesine yol açmıştır. yapının ana hatlarına dokunmadan avluda bazı ekler yapılmıştır. Restoranın avlu da çözümlenmesine karar verilip gerçek ölçüleri ve formu ile önceden eskiz çalışması yapılmıştır.

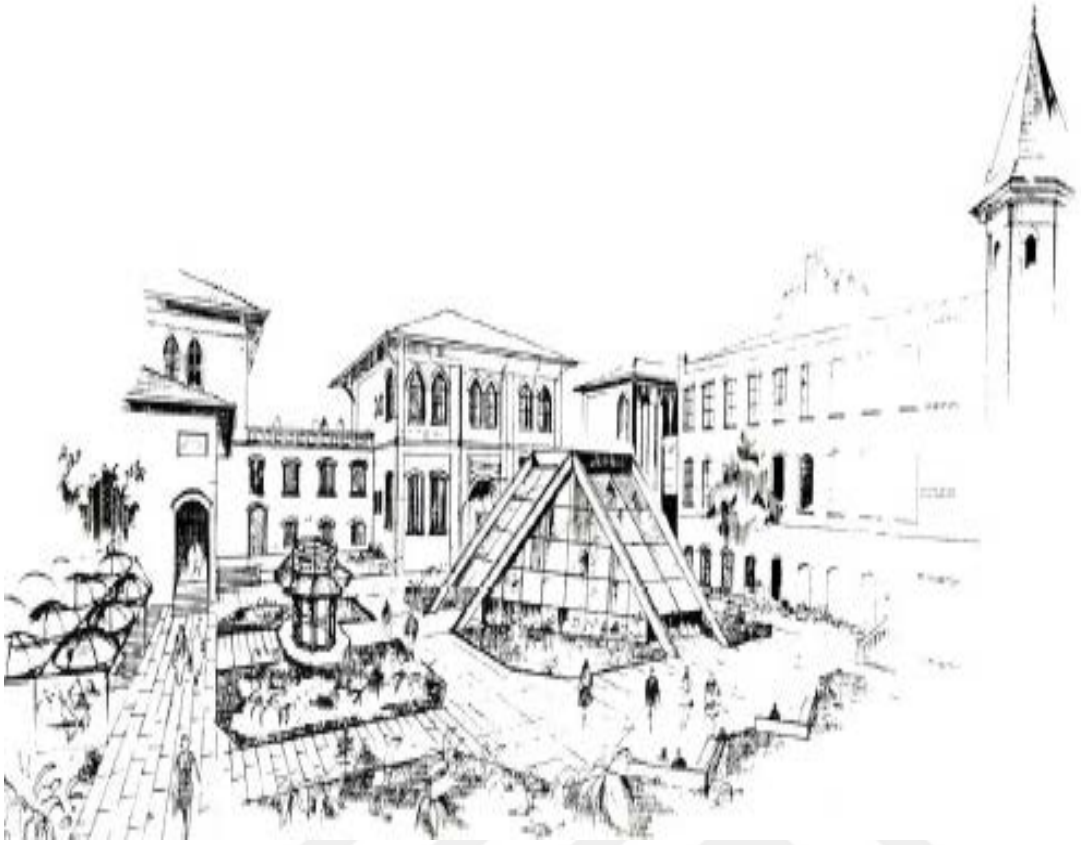

Şekil 5.48: Restoran Eskiz Çalışması

Kaynak: (Özüekren,1997)

Avlunun bütünlüğüne zarar vermeyecek şekilde tasarlanmasına dikkat edilmiştir. Anıtlar Kurulunun uygun görmesi dahilinde yapının ana formuna zarar vermeyerek avluya kütlesel ek yapılmıştır. Şeffaf olması istenilerek cephede piramidal ışıklık, çatıda da saydam olmayan çatı sistemi uygulanmıştır.

Şekil 5.49: Four Seasons Otel Restoran

Kaynak: (Korkut,2019**)**

Yapının bazı kısımlarında strüktürel güçlendirme yapılması karşılığında bazı mekanlar arasında bağlantı kurularak birleştirilmiştir. Böylelikle avluda bulunan resotan ile ana bina arasında bağlantı yapılarak alanın genişlemesi sağlanmıştır. Aynı zamanda avludaki restoran alanından bodrum katındaki mutfak alanına geçiş sağlanmaktadır.

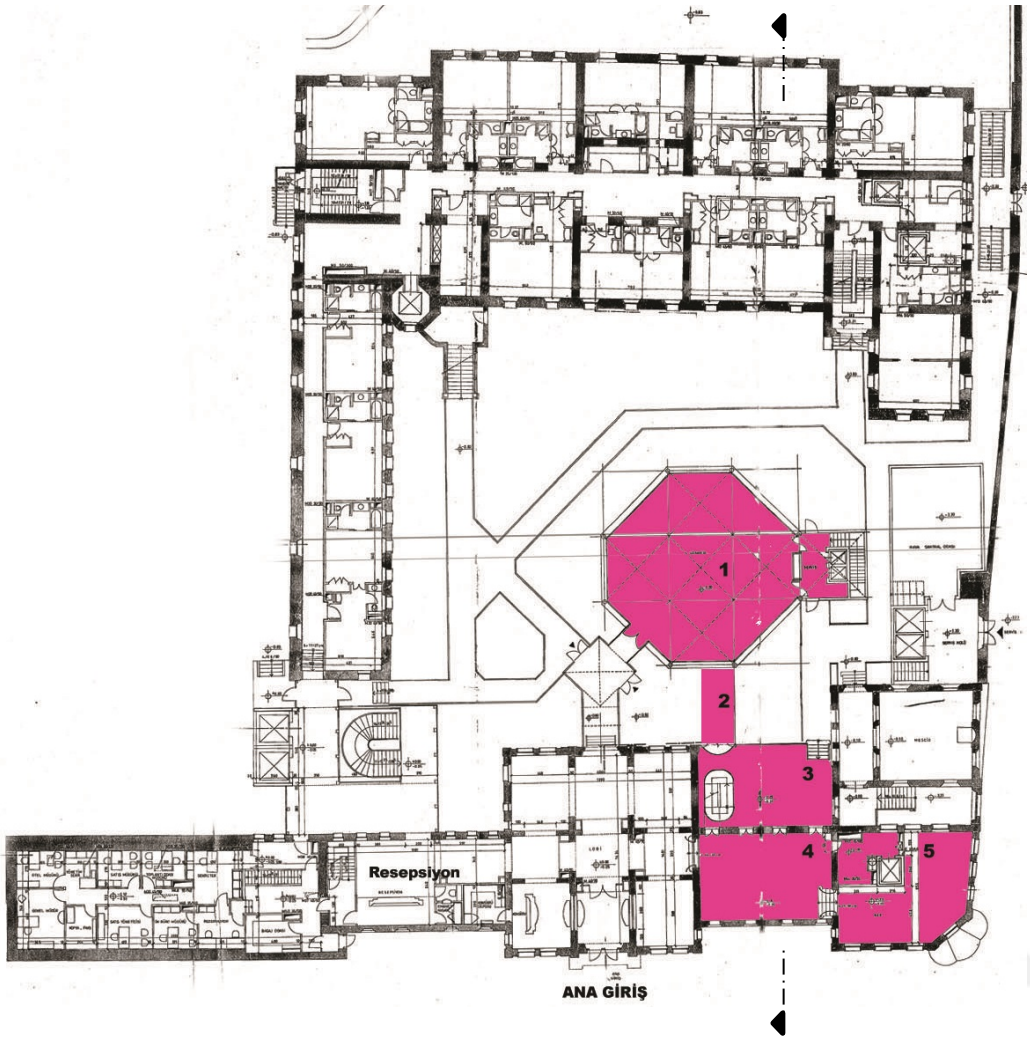

Şekil 5.50: Four Seasons Otel Zemin Kat Planı

Kaynak:(Özüekren,1997)

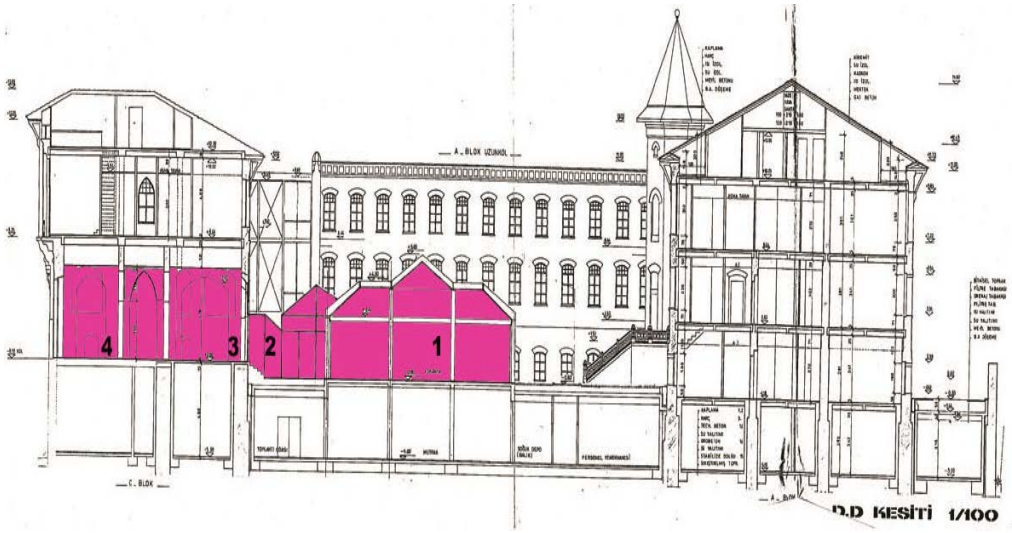

Şekil 5.51: Four Seasons Otel Kesit Görünüşü

Kaynak:(Anıtlar Kurulu)

Şekil 5.25: Avludaki Restoran Alanı -1-

Kaynak:(Korkut,2019)

Kahverengi,krem ve yeşilin sıcak tonlarının kullanımı ile sıcak ortam oluşturuarak yapıdaki genel tarzı devam ettirmeye çalışılmıştır. Büyük masalarda ahşap masa, küçük masalarda ve bahçe kısmında üstü cam kaplı ferforje masa tercih edilmiştir.

Şekil 5.53: Restoran Alanı Mobilyaları

Kaynak:(Korkut,2019)

Şekil 5.54: Restoran Alanı Mobilyaları

Kaynak:(Korkut,2019)

Lobi-Bar

Şekil 5.55: Restorandan Kafeye Geçiş Bölümü -2-

Kaynak:(Korkut,2019

Şekil 5.56: Kafe -3-

Kaynak:(Korkut,2019)

Avludaki restoran ile cafe bölümü arasında cam kaplama yapılarak geçiş alanı oluşturulmuştur. Misafirlerin dışarıya çıkmadan restoran kısmına geçmeleri için sirkülasyon alanı oluşturulmuştur.

Şekil 5.57: Lobi Bar -4-

(Korkut,2019)

Şekil 5.58: Lobi Bar

Kaynak:(Korkut,2019)

Kafe kısmında içeriye doğru ilerlendiğinde lobi-bar kısmına geçiş sağlanmaktadır. Sarı ve kahverenginin yine hakimiyetinin baskın geldiği şekilde dizayn edilmiştir. Mobilyalarda klasik tarz seçimine burada da devam etmiştir. Diğer lobi alanlarında olduğu gibi bu kısımda da duvarlarda tablolar asılarak ortamdaki sıcaklık yakalanmaya çalışılmıştır.

Şekil 5.59: Lobi Alanı -5-

Kaynak:(Korkut,2019)

Şekil 5.60: Lobi Alanı

Kaynak:(Korkut,2019)

Otelin ana girişinde sağa doğru devam ettiğimizde lobi-bar alanı ile bağlantılı kısımdır. Yerlerde halıflex tercih edilmiştir. Mekanda yapay şömine tercih edilmesi ve kullanılan mobilyalar tarzı bakımından klasik bir alan oluşturulmuştur.

Toplantı ve Etkinlik Alanı

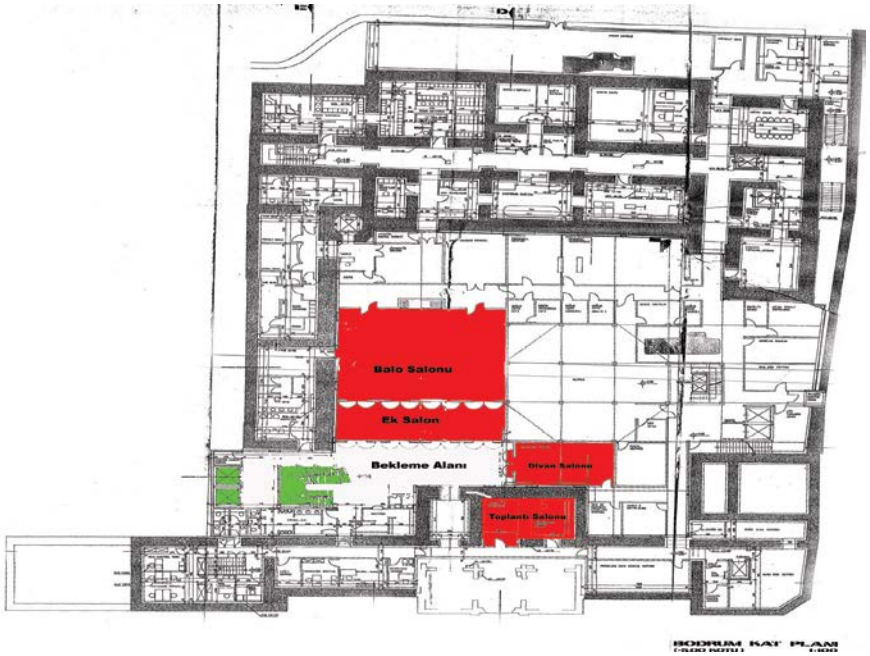

Şekil 5.61: Four Seasons Otel Bodrum Kat Planı

Kaynak:(Anıtlar Kurulu)

Otelde birçok aktivitenin (seminer, yemek, düğün, toplantı) yapıldığı salon bodrum k atında yer almaktadır. Asansör ve merdiven aracılığı ile salona geçiş yapılmaktadır.

Şekil 5.62: Bekleme Alanı

Kaynak:(Korkut,2019)

- Balo Salonu

Şekil 5.63: Four Seasons Otel Toplantı Salonu

Kaynak:(URL 12)

2 büyük ahşap kapı ile giriş yapılan salon otelin en büyük etkinlik alanıdır. iki alandan oluşmaktadır. İhtiyaç dahilinde birleştirildiklerinde kapasite arttırılabilmektedir. Balo salonunun bodrum kat da mutfak ile aynı kot da olması iki mekan arasındaki bağlantı hızını arttırabilmektedir. Bünyesinde organizasyonlar için sahne ve pist alanı bulunmaktadır.

Yapılacak organizasyona (düğün, toplantı, seminer) göre iç dizaynı dekore edilerek değiştirilmektedir. Krem ve kahverengi mekanda hakimdir. Kalıp halindeki tavanlarda gömme aydınlatma tercih edilerek mekanda hareketlilik sağlamaktadır. Duvarlarda ahşap paneller kullanılmıştır.

Çizelge 5.2: Balo Salonu Masa Düzeni

İşlev Odası	Boyut (sq. Ft.)	Boyut (m^2)							
Balo	3229 metrekare	280 m^2	204	55	108	160	70	68	160
Balo Salonu Öncesi Fonksiyonlu Oda	862 metrekare ft.	80 m^2	36	55	-	50	-	-	50

Kaynak: (URL 13)

• Divan Toplantı Salonu

Şekil 5.64: Four Seasons Otel Divan Salonu

Kaynak: (URL 13)

Bodrum kat da balo salonun yanında bulunan salondur. Küçük toplantılar ve etkinlikler için ideal salondur. Toplam 42 m^2 büyüklüğündedir. 3,3 m tavan yüksekliği vardır. Video gösterimi için gerekli ekran mevcuttur. Teknik sıkıntılar olması koşulunda teknik birim alanı aynı kattadır. Klasik tarz burada da hakimdir. Duvarlarda nötral renklerden olan krem rengi paneller kullanılmıştır.

Çizelge 5.3: Divan Salonu Masa Düzeni

İşlev Odası	Boyut (sq. Ft.)	Boyut (m^2)							
Divan Toplantı Odası	448 metrekare	42 m^2	20	23	18	25	20	24	25

(URL 13)

- Toplantı Salonu

Şekil 5.65: Four Seasons Otel Toplantı Odası

Kaynak:(URL 14)

Otel bünyesindeki yönetim kurulu toplantıları için dizayn edilmiş bir alandır. Toplam 21 m^2 büyüklüğündedir. 8 kişilik oturma düzeni olacak şekilde dizayn edilmiştir. Duvarlarda kullanılan tablolar, abajurlar çalışma odası havasında olup samimiyeti arttırmıştır.

5.3.6 Sirkülasyon Alanları

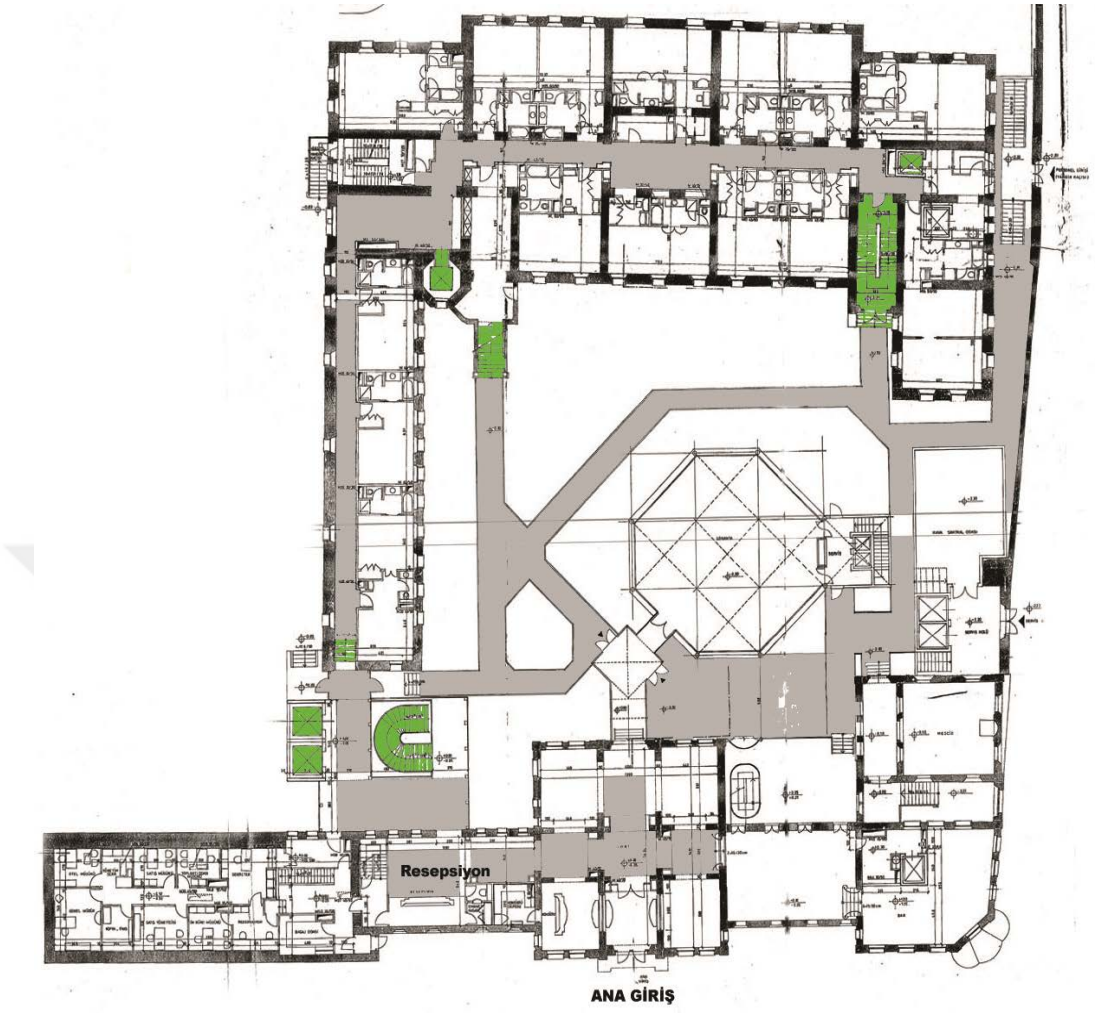

Şekil 5.66: Four Seasons Otel Zemin Kat Sirkülasyon Alanı Planı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

Günümüzde birçok sebep ile otellerde konaklayan insanlar mevcuttur. Müşterilerin ilk giriş anından itibaren birçok unsur insanların mekandaki izlenimi açısından önemlidir. Sadece odalarında vakit geçirmeleri değil, oteldeki diğer alanlarda da mekandan mekana geçiş anlarında karşılaştıkları mekan düzenlemeleri de önem taşımaktadır (Apaydın,2007). Bu düzenlemelerin başında düşey sirkülasyon olan asansör-merdivenler, yatay sirkülasyon alanlarında koridorlar yer almaktadır..

Düşey Sirkülasyon Alanları (asansör-merdiven)

Müşterilerin katlar arasında geçiş sağlamaları için 3 adet asansör bulunmaktadır. Aynı zaamanda merdivenler aracılığı ile de sirkülasyon sağlanmaktadır. Bazı mekanlar arası geçiş kısımlarında kot farkını ortadan kaldırmak için iki-üç basamaklı merdiven eklenerek sıkıntı ortadan kaldırılmıştır.

Şekil 5.67: Düşey Sirkülasyon -1-

Kaynak: (Korkut,2019)

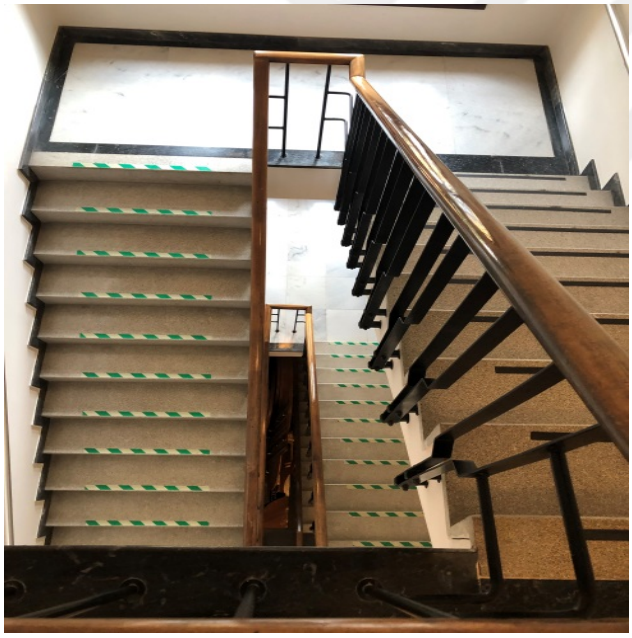

Şekil 5.68: Düşey Sirkülasyon -2-

Kaynak: (Korkut,2019)

Koridorlar

Yapının daha önceki işlevi olan cezaevi ile şuan ki işlev arasındaki sirkülasyon alanı uygunluğu vardır. Her iki mekanda da uzun koridorlara ihtiyaç duyulmaktadır. Koridorlarda sivri ve yuvarlak kemer kullanılmıştır.

Şekil 5.69: Ana Giriş Koridoru

Kaynak: (Korkut,2019)

Resepsiyona Gidilen Koridor Otelin diğer mekanlarında da hakim olan kemer detayı koridor bağlantılarında da hakimdir. Odalara geçişi sağlayan dar uzun koridorlar mevcuttur

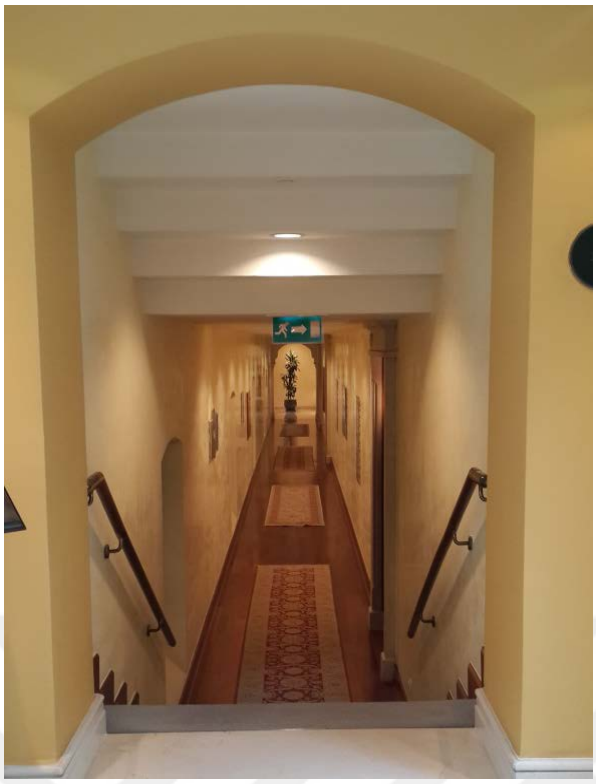

Şekil 5.70: Odalara Geçiş Koridoru -1-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.71: Odalara Geçiş Koridoru -2-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.72: Bodrum Kat Islak Hacim Koridoru

Kaynak: (Korkut,2019)

Bodrum kat da bulunan ıslak hacimlere geçişi sağlayan koridorlarda merdiven altında alan oluşturularak yapay çiçek süslemeleri yapılmıştır.

5.3.7 Çağdaş Ekler

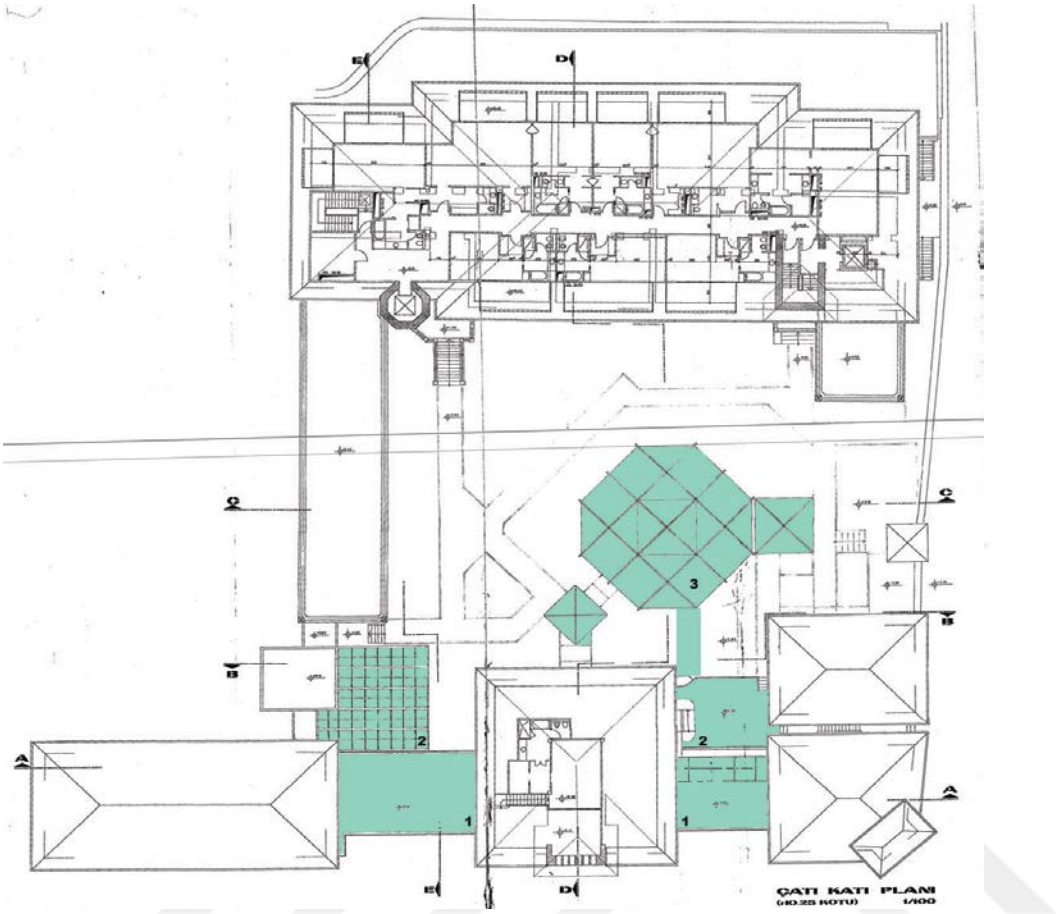

Şekil 5.73: Four Seasons Otel Çatı Katı Planı

Kaynak: (Anıtlar Kurulu)

- 1.Tüp Geçit

İşlev değişikliğine uğrayan yapı ceza evinden sonra işlev değiştirerek otele dönüşmesinin sonucunda otel ihtiyaç listesinin başında gelen oda sayısının en fazla olacak şekilde planda konumlandırılması sonucunda, yapıya ait olan her yapı değerlendirilmiştir. Böylece bloklar arasında geçiş sağlanabilmesi için tüp geçit eklenerek olumlu sonuca ulaşılmıştır (Apaydın, 2007). Böylelikle resepsiyondan geçilerek düşey sirkülasyon ve tüp geçitler aracılığı ile odalara ulaşım sağlanmıştır. Bunlarla beraber bir takım tesisat detaylarının çözümlenmesine sebep olmuştur.

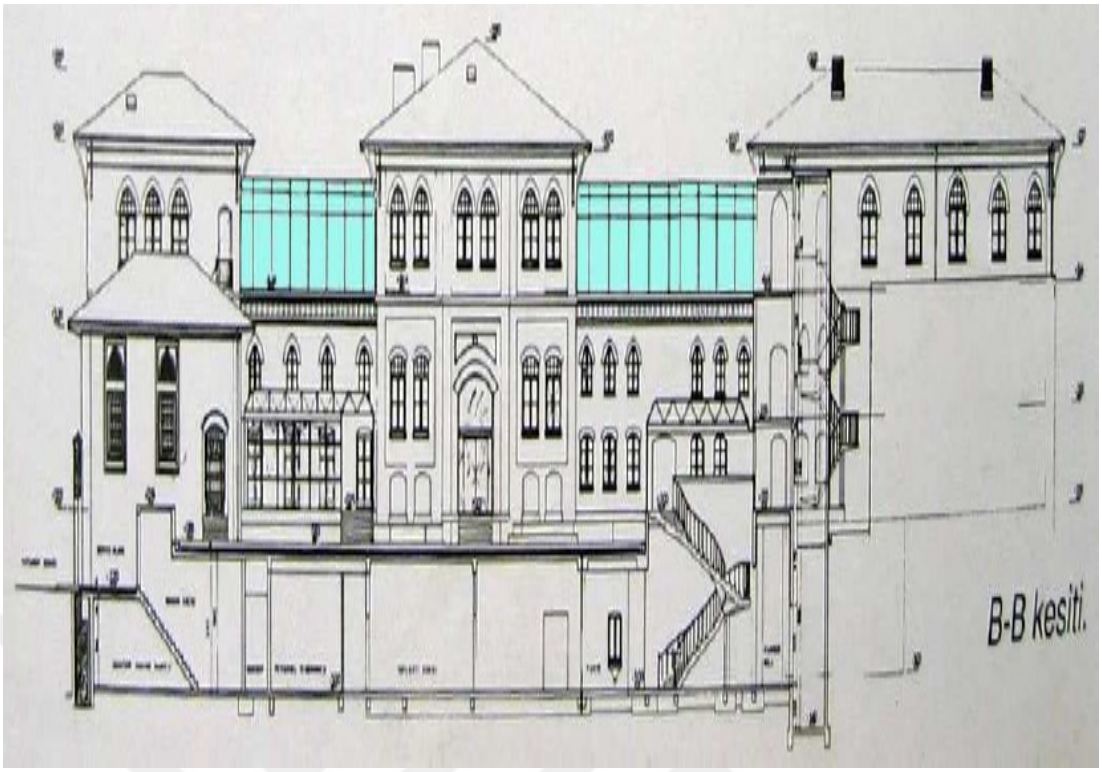

Şekil 5.74: Four Seasons Otel B-B Kesiti

Kaynak: (Özüekren,1997)

Şekil 5.75: Four Seasons Otel Tüp Geçit Görünümü

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.76: Four Seasons Otel Tüp Geçit İçten Görünümü

Kaynak: (URL 15)

- Tüp Geçit Bağlantı Koridoru

Şekil 5.77: Tüp Geçite Bağlantı Alanı

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.78: Tüp Geçite Bağlantı Koridoru

Kaynak: (Korkut,2019)

Bloklar arasında bağlantıyı sağlayabilmek için yapıya eklenen tüp geçitlerin düşey sirkülasyon bağlantıları ile diğer mekanlara geçişi sağlanmaktadır. Dış cephesinde cam kaplama uygulanarak ek koridor oluşturulmuştur. Bu alanda asansör bağlantıları da çözümlenmiştir. Böylelikle bloklar arasında bağlantı kurulup mekanlar arasında geçiş kolaylığı sağlanmıştır.

- 2.Çelik Çatı Konstriksiyon

Oteldeki mekanlar arasındaki sirkülasyon alanlarını sağlayabilmek için birçok çağdaş ekler uygulanarak bu durumun desteklendiği görülmektedir. Sağlam malzeme olan cam ve çelik malzeme kullanılarak çelik kiriş çatı uygulaması yapılmıştır (Apaydın, 2007). Hava şartlarına, soğuk ve sıcağa karşı dayanıklı olmasından dolayı doğru tercihtir. Ana yapıya bağlantısı yapılarak buradan balo-toplantı salonuna geçiş imkanı sunmuştur. Lobinin diğer tarafına uygulanan çelik kiriş sistemi ise lobi deki kafe bölümüne ek yapılarak avludaki restoran alanına geçiş de sağlanmıştır.

Şekil 5.79: Four Seasons Otel Çağdaş Ekler -1-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.80: Four Seasons Otel Çağdaş Ekler -2-

Kaynak: (Korkut,2019)

- Avludaki Ekler..

Şekil 5.81: Four Seasons Otel Avlu Görünümü

Kaynak: (Korkut,2019)

Yapının orta kısmındaki avlu, işlev değiştirdikten sonra restoran ve mutfak alanı olarak değerlendirilmek istenmiştir. Ancak avlu da müşteriler için sirkülasyon alanı için yeteri kadar alan kalmamasından dolayı sadece restoranın avluda çözümlenmesine karar verilmiştir (Apaydın,2007). Restoranın dışında kalan alanı konukların konforu ve estetik açıdan olumlu etki vermesinden dolayı peyzaj tasarımı yapılmıştır. Bahçedeki hareketi arttırmak içidüz hatlardan kaçınılmıştır.

Şekil 5.82: Four Seasons Otel Avlu Görünümü -2-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şu ana kadar peyzaj mimarlığında suyun büyük önemi vardır. Kullanıcıların beş duyu organına hitap eden su en çok da görsel olarak kullanıcıya hitap etmelidir. Kullanıldığı ortamda serinletme, huzur verici etkisinin yanında ses ve ışık etkisi düşünülerek avlunun bir kısmında süs havuzu oluşturulmuştur.

5.3.8 Malzeme

İşlev değişikliğine uğrayan yapılarda bulundukları döneme ait çağdaş malzeme ekleri yapılarak, tercih edilen yeni işlev sonucunda kullanım ihtiyaçlarına göre birçok yeni malzeme ve mobilyalar tercih edilmelidir. Daha önceden cezaevi olarak kullanılan yapı işlev değiştirip otel işletmeciliğine geçiş yaptıktan sonra mekanı doğru şekilde tanımlamak otel tarzını doğru yansıtmak gerekmektedir.

Yapıdaki iç mekanlarda mekan tarzını tanımlamak için malzeme seçimi bu yüzden önemlidir. Özel ve ortak alanların gösterişli yada mütevazi olup olmaması seçilen malzeme ile ilgilidir. Teknolojinin de gelişmesi ile birlikte seçilen malzemeler farklılık göstermektedir (Apaydın,2007). Yapıların yeniden kullanımındaki başta gelen çağdaş malzemeler cam, demir, metal kullanımıdır.

Tarihi anlamda değer taşıyan yapılarda seçilen malzeme daha önemlidir. Yeni malzeme seçimi yapıldıktan sonra yeni ve eski mekan arasındaki karşılaştırmalara sebep olmaktadır. Özellikle Tarihi Cezaevinin anıtlar kurulundan çıkar doğrultusunda yapıda değişikliğe gidilememesi iki işlev arasındaki mekan düzenlemelerindeki farklılık seçilen malzeme ve detaylarla farklılık sağlamaktadır.

Konum olarak Sultanahmet de bulunan Four Seasons otel turistlerin tercih ettiği oteller başında gelmektedir. Çeşitli kullanıcı kitlesine sahip olan otel tercih edilen mobilya ve malzemeyle herkese hitap edilecek şekilde dizayn edilmelidir.

Otelin ana giriş alanından itibaren yerlerde açık renk seramik ve mermer tercih edilmiştir. Sirkülasyonun fazla olduğu asansör önlerinde ise krem renkli seramik ve desenli yer karoları ile mekana hareketlilik katılmıştır.

Şekil 5.83: Asansör Önü Zemin Döşemesi

Kaynak: (Korkut,2019)

Ana giriş alanından odalara geçişi sağlayan koridorlar başta olmak üzere merdivenlerde ve balo-toplantı salonunda yerlerde halılara denk gelinmektedir. Ses emici özelliği, mekandaki ayak sesini hapsetmesi ve oluşabilecek uğultu gibi ses kirliliğini yansıtmadığı için balo ve toplantı salonlarında da halı uygun görülmüştür (Apaydın,2007). Mekanda devamlılığın sağlanabilmesi için balo salonlarına inen merdiven ve koridorlarda da aynı desen halı tercih edilmiştir.

Şekil 5.84: Ortak Alanlarda Halı Kullanımı -1-

Kaynak: (Korkut,2019)

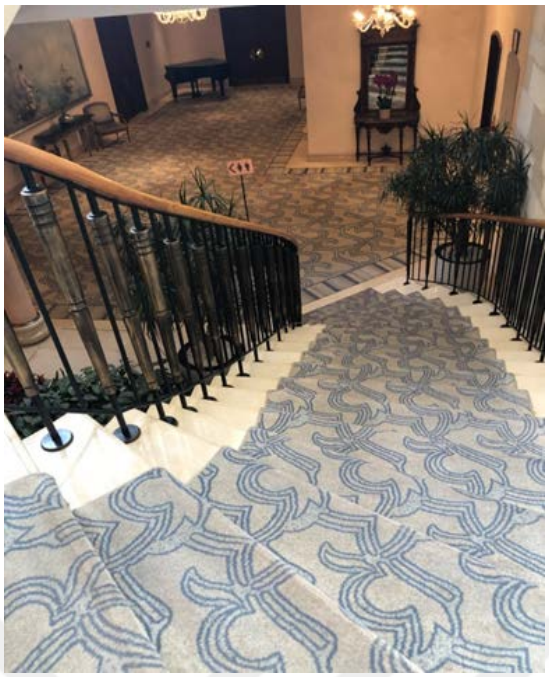

Şekil 5.85: Ortak Alanlarda Halı Kullanımı-2-

Kaynak: (Korkut,2019)

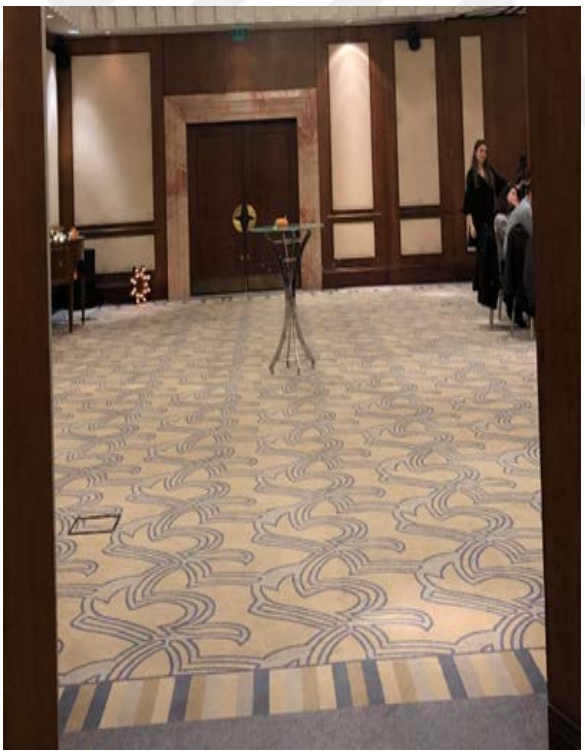

Şekil 5.86: Ortak Alanlarda Halı Kullanımı-3

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.87: Avlu Yer Döşemesi -1-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.88:.Avlu Yer Döşemesi-2-

Kaynak: (Korkut,2019)

Bahçe alanında ise yer yer arnavut taşları yer alırken bazı kısımlarda kalebodur döşeme hakimdir. Tarihi dokuya estetik açıdan önem katan arnavut kaldırımı taşları aynı zamanda yağmur yağdığı zaman suyu hapsetme özeliğinden dolayı bahçenin bir kısmında tercih edilmesi faydalıdır.

Şekil 5.89: Four Seasons Otel Teras Yer Döşemesi

Kaynak: (Korkut,2019)

Asansör ve merdiven aracılığı ile çıkılan teraslarda yer döşemesi olarak laminat görünümlü su geçirmez parke tercih edilmiştir.

Oda türlerine göre yer döşemesi farklılık göstermektedir. Bazı oda türlerinde yerlerde halıflex tercih edilirken bazılarında parke üstüne kilim koyulması uygun görülmüştür.

Şekil 5.90: Four Seasons Otel Oda Yer Döşemesi

Kaynak: (URL 8)

Şekil 5.91: Four Seasons Otel Oda Yer Döşemesi-2-

Kaynak: (URL 11)

Şekil 5.92: Islak Hacim Yer Döşemesi

Kaynak: (Korkut,2019)

Ortak ıslak hacim alanlarında da açık renk seramik ve renkli yeşil tonlarında mozaik taş uygulaması yapılmıştır. Duvarlarda da seramik uygulamasına devam edilmiştir.

Eskiden Osmanlı Saraylarında uygulanan spatula ile boyama tekniği örnek alınarak otelin lobi ve diğer alanlarında uygulanmıştır.

Şekil 5.93: Four Seasons Otel Duvar Boyaması-1-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.94: Four Seasons Otel Duvar Boyaması-2-

Kaynak: (Korkut,2019)

5.4 Aydınlatma

Dekorasyonun en önemli parçalarından biri de aydınlatmadır. Mekanlar içindeki dekoratif anlamda verilmek istenen etki aydınlatmalar yardımıyla kullanıcıya aktarılır. Otel işletmeciliğinde de konukların rahatları ve konforları ön plana alınmalıdır. Teknik donanım birimlerinden olan aydınlatma sistemleri için bir çok tesisat sistemi düzenlenmiştir. Hem dekoratif açıdan hem de ihtiyaç birimi olan aydınlatma elemanları otelin bütün mekanlarında özenle seçilmiştir. İşlev değişikliği aşamasında elektrik sistemlerinin yenilenmesiyle iç mekanlar başta olmak üzere avlu alanında da aydınlatmaya önem verilmiştir. Bazı mekanlarda genel aydınlatma tercih edilirken bazı durumlarda bölgesel aydınlatma kullanıcılar için seçilmelidir.

Yatak odalarında konuklar girdikleri andan itibaren kendilerine ait bir alan olduğu hissine varmalıdırlar. Odalardaki aydınlatma seviyesi kitap okuyup veya çalışma alanı için yeterli, dinlenmek ve rahatlama bakımından da loş olmalıdır. Her oda için müşterilerin her ihtiyacı göz önünde bulundurularak uygun görülen miktar ve derecede aydınlatma yerleştirilmelidir. Kullanıcıların bütün ihtiyaçları düşünülerek yerleştirilmelidir. Genel aydınlatmanın dışında ek olarak noktasal aydınlatmalar daha çok kullanılmaktadır. Kitap okumakiçin yatak başı aydınlatması, çalışma masası için masa üstü aydınlatması, kadınlar için makyaj masası aydınlatması ve oturma-dinlenme bölümü için artı bir aydınlatma düşünülerek ihtiyaca göre kullanım oluşturmaktadır.

Otele ilk giriş yapılan alandan itibaren müşterilerin ilk izlenimi önemlidir. İç dekorasyonun dizaynı kadar ortamdaki aydınlatmanın da önemli oldukça büyüktür. Mekanlarda tercih edilen aydınlatmada ışık seviyesi ve rengi doğru tercih edilmelidir. Her mekanın olduğu gibi otellerinde kendine has tercih edilen stili vardır. Bu şekilde aydınlatma modeli seçilmektedir.

Bunun yanında koridorlarda ekstra bir acil durumla karşılaşıldığında yön levhalarının özel aydınlatılmasına dikkat edilmelidir.

5.4.1 Yatak Odalarında Kullanılan Aydınlatma

Odalarda klasik tarzın hakim olmasından dolayı seçilen aydınlatma aksesuarları da ona göre tercih edilmiştir. Odaların büyüklüğüne göre aydınlatma sayısı artış

göstermektedir. Bu sebeple bazı odalarda tavan aydınlatması ve abajur yeterli olurken büyük odalarda hem yatak bölümü hem oturma ve çalışma bölümünde aydınlatmalarda sayısal olarak artış ve model değişikliği vardır.

Şekil 5.95: Four Seasons Otel Yatak Odası Aydınlatması

Kaynak: (URL 8)

Şekil 5.96: Yatak Başı Aydınlatması

Kaynak: (URL 8)

Konukların en özel yaşam alanları olan yatak bölümü kısmında kaliteli ve keyifli vakit geçirmeleri için gerekli tasarım ekipmanları tercih edilmeye özen gösterilmiş. Bunlardan biri de yatak başı aydınlatmalarıdır. Komodin üstü abajur tercih edilmiştir.

Şekil 5.97: Yatak Odası Oturma Bölümü Aydınlatması

Kaynak: (URL 11)

Oturma ve dinlenme alanı ayrı olan odalarda da birden fazla aydınlatma uygun görülmüştür. Yemek masası üstünde ve oturma bölümü alanında genel aydınlatma tercih edilmiştir. Şömine kenarlarında aplik yerleştirilerek noktasal aydınlatma sağlanmıştır. Mekanda vurgulanmak istenen yerlere paralel şekilde yerleştirilerek dekorasyon açısından etkili yöntemdir. Doğru şekilde konumlandırıldıktan sonra mekanı daha geniş gösteren etkenlerden biri olmuştur.

5.4.2 Islak Hacimlerin Aydınlatılması

Ortak alan da bulunan ıslak hacimlerde lavabo kısmı tarafında genel aydınlatma kullanılırken, lavabo ihtiyacı dışında kullanıcıların kullanabilmesi için bulunan kişisel bakımlar için oluşturulmuş alan bulunmaktadır. Bu kısımda da noktasal aydınlatma uygun görülerek paralel şekilde 2 tane aplik yerleştirilmiştir. Aynı şekilde lavabo kısmında bulunan boy aynası ve bekleme alanında da aplik tercih edilmiştir.

Şekil 5.98: Four Seasons Otel Islak Hacim Aydınlatması -1-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.99: Four Seasons Otel Islak Hacim Aydınlatması -2-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.100: Odalardaki Islak Hacim Aydınlatması

Kaynak: (URL 7)

Odalarda bulunan ıslak hacimlerde de hem genel aydınlatma hem de ayna yanında aplik kullanılmıştır.

5.4.3 Ortak Alanlarda Aydınlatma

Otele giriş yapılıp karşılaşılan ilk alan lobi alanıdır ve gösterişin ön planda tutulması için büyük avizeler tercih edildiği görülmektedir.. Aynı aydınlatma stili kafe bölümünde ve koridorlarda da tercih edilmiştir. Büyük avizenin yanında asma tavan ile birlikte spot aydınlatma da uygulanmıştır.

Şekil 5.101: Four Seasons Otel Lobi Aydınlatması -1-

Kaynak: (Korkut,2019)

Şekil 5.102: Four Seasons Otel Lobi Aydınlatması-2-

Kaynak: (Korkut,2019)

Koridorlarda büyük avizelerin yanı sıra aydınlatma apliklerle desteklenmiştir.Ortak alan olan toplantı ve balo salonlarında da aydınlatmanın etkisi çok büyüktür. Yapılabilecek her organizasyona göre değişkenlik gösteren aydınlatma ayarlanabilir nitelikte seçilmesine önem gösterilmiştir. Hareketli bir tavan ile dekorasyonu desteklenen toplantı ve balo salonunda belirli aralıklar büyük avizeler yerleştirilmiştir. Avizelerin yanı sıra spot ışıklarla mekandaki ışık artışı sağlanmış ve istenildiği zaman ışık düzeye yarı yarıya indirilmektedir.

Şekil 5.103: Four Seasons Otel Toplantı ve Balo Salonu Aydınlatması

Kaynak: (URL 12)

Oteller sirkülasyonun ana birimi olan koridorlar ise aydınlatma için önemli birimlerdendir. Her müşterinin mekan değişikliğindeki ortak geçiş alanı olan koridorlarda aydınlatma elemanları seçilirken seçici olunmuştur. Konuklar ve çalışanlar için daimi olarak aydınlatılan koridorlar tıpkı lobi alanları gibi dikkat çekici ve estetik olmasına özen gösterilmiştir.

Şekil 5.104: Koridor Aydınlatması-1-

Kaynak: (Korkut,2019)

Daha çok aydınlatılmaya ihtiyaç duyulan koridorlarda avizelerin aralılarında azalma görülmektedir. Hem ışığın derecesi hem de seçilen avizelerin dekoratif açıdan olumlu olması dikkat çekmektedir.

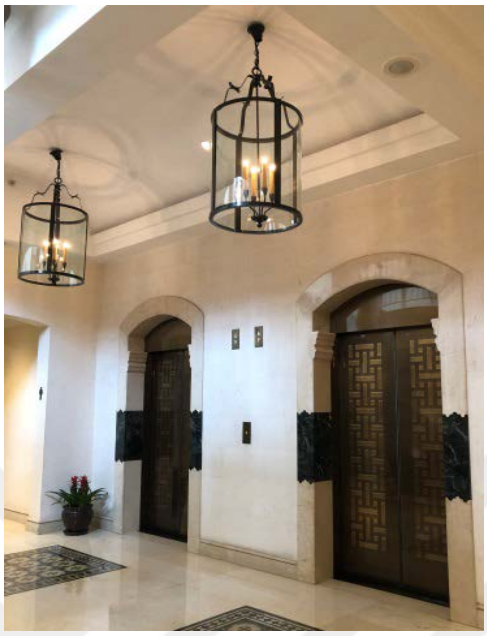

Şekil 5.105: Koridor Aydınlatması-2-

Kaynak: (Korkut,2019)

Koridorların en hareketli bölgesi şüphesiz asansör önleridir. Asansör dış kaplamasına uygun seçilen avize modelleri dikkat çekmektedir.

Şekil 5.106: Restoran Alanı Aydınlatması

Kaynak: (Korkut,2019)

Otel restoran mekanları günün her saatinde kullanıcılar için açık alan olmasından dolayı sürekli farklı ambiyans yakalamak için aydınlatma değişkenlik göstermektedir.

Avluda bulunan restoran dış cephesi cam kaplama olmasından dolayı güneş batana kadar gün ışığından yararlanılmaktadır. İç mekanda ise tavanın orta alanına asma tavan eklenerek büyük avize yerleştirilmiştir. Onun dışında mekanın genelinde spot aydınlatma tercih edilmiştir.

Şekil 5.107: Avlu Aydınlatması

Kaynak: (Korkut,2019)

İç mekanların dışında avlu alanındaki peyzaj aydınlatması da büyük önem taşımaktadır. Seçilen aydınlatma türleri hem işlev hem estetik açısından önemlidir. Gündüzleri dekoratif yönünden değer taşırken geceleri işlevselliği ön plana çıkarmak istenmiştir. Açık alan olduğu için su geçirmeyen lamba tercih edilmiştir.

Avlu alanında bazı kısımlarda direkli bahçe aydınlatması tercih edilirken bazı kısımlar da yerden spot aydınlatmalar tercih edilmiştir. peyzaj süslemeleri dışında yapının dış hattına yerleştirilen spotlar binanın gece farklı bir ambiyanstaki görüntüsünü ortaya çıkarmıştır.

6. DEĞERLENDİRME

Bu tez çalışmasında 1918 yılından 1982 yılına kadar Sultanahmet Cezaevi olarak işlevini sürdüren yapının, 1991 senesinden sonra işlev değiştirerek Four Seasons Otel'e dönüşüm sürecinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Tarihi değerlerin korunması ve günümüzde kullanılması yeniden işlevlendirme kavramının birincil kuralıdır. Yeniden işlevlendirme, işlevsel ömürlerini tamamlamış yapıların güncel mekânsal ihtiyaçlar doğrultusunda yeni işlev kazandırılarak kazanılması anlamında önemli bir araç olup ülkemizde ve tüm dünyada son yıllarda oldukça sık başvurulan bir yöntemdir.

1916-1918 yılları arasında I.Ulusal Mimari üslubunda inşa edilen tarihi Sultanahmet Cezaevi 1877 yılında Meclisi Mebusan olarak kullanıma başlamıştır. İlerleyen yıllarda Adliye Nezareti ve devamında Adliye Sarayı olarak kullanılan yapıda 31.12.1992 tarihinde Anıtlar Kurulundan çıkan yapım izni ile restorasyon çalışmalarına başlayanarak işlev dönüşmesinin startı verilmiştir. Anıtlar kurulunun 13012 nolu kararı ile yapıda değişime gitmemek şartı ile ile iç mekanda istenilen düzenlemelere müsaade edilen yapının 1991-1996 yılları arasındaki restorasyonu tamamlanarak dünyaca ünlü olan Four Seasons Otel'e dönüşümü sağlanmıştır.

Yapıda gerçekleştirilen mekansal müdahalelerin başında binanın taşıyıcı sistemindeki iyileştirme ve güçlendirilmesi gelmiştir. Sultanahmet Cezaevinden Otele dönüşümü sağlanan yapının, öncelikle ilk başta inşa edildiği zamandaki duvar ve döşemelerde iyileştirme amaçlanmıştır. Kargir duvarların sağlıklı bir şekilde tabana yerleşmemesi karşısında boş kalan kısımlar beton ile doldurularak istenilen sonuca ulaşılmıştır. Bunun ile beraber beton takviyesinin yanında her türlü aksaklık olmamasına karşılık duvar ek yerlerinden açılan delik kısımlarından çimento takviyesi yapılmıştır.

Binanın daha önceki işlevi olan cezaevi işlevindeyken kapalı olan çatı bölümleri, orijinal haline uygun şekilde açılarak açık teras olacak şekilde dizayn edilmiştir.

Günümüzde odaların bulunduğu koridorlardan çıkışı sağlanan teraslar konuklara açık havada oturma imkanı sunmuştur.

Değişikliğe uğrayan yapı, cezaevi konumundan sonra işlev değiştirerek otele dönüştürülmesi sonucunda oda sayısının en fazla olacak şekilde planda konumlandırılması için yapıya ait olan her alan değerlendirilmiştir. Cezaevi konumundaki yapının, otele dönüştürülmesi aşamasında cephede bulunan mevcut pencerelerin düzenli olarak sıralı bir şekilde bulunması otele dönüştürülen yapının odalarının yerleşiminde herhangi bir sıkıntı meydana getirmemiştir.

Yapı cezaevi olarak kullanıldığı süre zarfında koğuşlar hücre alanı haline getirilerek değiştirilmiş ve her hücre alanına kendine ait tuvalet banyo eklemeleri yapılmıştır. Bu durum yeni işlev olan otel işletmeciliğindeki oda yerleşim düzeni için kolaylık sağlamıştır.

Yapı her biri ayrı manzaraya sahip 65 odadan oluşmaktadır. Odaların bulunduğu kat ve plandaki yerine göre pencerelerindeki manzara değişkenlik göstermektedir. Orta avlu, sokak, kısmi Ayasofya ve Marmara denizi manzaraları ile karşılaşılmaktadır.

Büyük ahşap çerçeveli camları olan yapının 6 farklı oda türünde Osmanlı ve çağdaş dönemlerden kalma sanat eserlerine yer verilerek dizayn edilmiştir. Oryantal motifli, tarihi bir Türk temasında, mavi, bordo ve vurgulanmış yumuşak toprak tonlarında dekore edilmiştir. Odalarda farklı bir hareket sağlanması amacıyla oturma bölümlerinin bazılarına şömine yerleştirerek dekorasyon desteklenmek istenmiştir. Odalarda oluşturulan samimi ortam antika objeler ve tablolarla dekorasyona destek olmuştur. Oda içi dekorunda Türk ve neoklasik mobilyalar tercih edilmiştir. Odalarda yer döşemesi olarak krem rengi, küçük desenli halıflex ve kilimler kullanılmıştır. Duvarlarda belli bir kısma kadar sarı, sonrasında tavana kadar kalan kısımda daha açık renk tonu uygulanmıştır.

Yapıya ait olan bloklar arasında geçiş sağlanabilmesi için tüp geçit eklenerek olumlu sonuca ulaşılmıştır. Oteldeki mekanlar arasındaki sirkülasyon alanlarını sağlayabilmek için birçok çağdaş ekler uygulanmıştır. Sağlam malzeme olan cam ve çelik malzeme kullanılarak çelik kiriş çatı uygulaması yapılmıştır.

Otel yapısı için gerekli olan alanların başında gelen restoran alanının, yapının ana hatlarına dokunmadan avluda çözümlenmesi kararı alınmıştır. Şeffaf olması

istenilerek cephede piramidal ışıklık, çatıda da saydam olmayan çatı sistemi uygulanmıştır. Böylelikle yapının bulunduğu konum itibari ile tarihi dokuya sadık kalınmasına özenilmiştir. Tarihi yapı 1996 senesinden itibaren Four Seasons Otel olarak işlevini devam ettirmektedir.

7. SONUÇ

Mimarlık alanının toplumdaki yeri oldukça önemlidir. İnsanlar için sadece yaşam alanı olmanın dışında yapısal özellikleri ile de hafızalarda kalmaktadır. Bu yüzden tarihi anlamda değeri olan yapılara daha çok özen gösterilerek ve kalıcılığı sağlanarak gelecek kuşaklara aktarımı önemlidir. Yapıları işlevsiz boş haliyle bırakmak çok da sağlıklı değildir. Tarihi anlamda önem taşıyan bu tarz yapıları korumak ve canlandırarak sirkülasyonunu artırmak gerekmektedir. Bu yüzden yeniden işlevlendirme kavramına başvurarak tarihi yapıların devamlılığı sağlanmaktadır.

Bu tez çalışmasında da tarihi Sultanahmet Cezaevi'nin Four Seasons Otel'e dönüşümü incelenmiştir. Yapının tarihi ve yakın çevre analizleri ile ilgili bilgiler, yararlanılan kaynaklar sayesinde netleştirilerek tez formatında yazılmıştır. İstanbul'un gözde turizm mekanında bulunan yapı, özellikle turistler tarafından tercih edilmektedir. Otele dönüşümü gerçekleşen yapının tarihi, turistler tarafından da dikkatle incelenmektedir. Turizm açısından gelişmiş bir bölge olması bu durumu desteklemektedir. Böylelikle tarihi Sultanahmet Cezaevi'nin Four Seasons Otel'e dönüşüm aşamaları, güçlendirme ve iyileştirme çalışmaları, mekansal dönüşüm detaylarının araştırılıp yazılması büyük bir önem taşımaktadır.

KAYNAKLAR

Apaydın B., (2007), Yapıların Otel Olarak Yeniden Kullanım Bağlamında Mekansal Dönüşümlerinin Kavramsal Ve Kurumsal Analizi, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Apaydın B., (2013), Yapıların Otel Olarak Yeniden Kullanımı Bağlamında Mekansal Dönüşümlerinin Analizi: "Four Seasons Oteli-Sultanahmet Cezaevi'' Örneği S:15 s.77-89.

Arlı H., (1989), *Kütahyalı Mehmed Emin Usta Ve Eserlerinin Üslubu*. İstanbul Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü, Yayımlanmamış Yüksek Lisana Tezi, İstanbul.

Arlı H., (1994), ''Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi'' Türkiye Ekonomik Ve Toplumsal Tarih Vakfı, C.7. S. 65-66.

Arpad A., (1976), Yapı Tesisatı Bilgisi, C. 1,2 İstanbul: Kral Matbaası.

Barış P., (2014), *Sürdürülebilirlik Açısından Doğal ve Yapay Aydınlatmanın Konutlarda İncelenmesi* Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ankara.

Benay B., Dilay G. (2013), ''Endüstriyel Miras Yapılarının Yeniden İşlevlendirilme Süreci ve İstanbul Tuz Ambarı Örneği'', Beykent Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilim Dergisi, C.6(2), 31-58.

Bikliç N., (1991), Şehir Otellerinde Teknik Tesisatın Tasarıma Etkisi Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Göçer P.Ö., (2003), ''Devingen Toplum Esnek Mekânlar İster'', Arredamento Mimarlık, sayı: 02, s.80-83.

Kaşlı B., (2009), İstanbul'da Yeniden İşlevlendirilen Korumaya Değer Endüstri Yapıları ve İç Mekan Müdahaleleri: Santral İstanbul Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kılıç E., (2015), Tarihi Yapılar İçin Yeniden İşlevlendirme Kriterleri ve Ali Paşa Hanı Örneklemesi, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kona S. (2015), Paşalimanı Un Fabrikası Ve Yeniden İşlevlendirme, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, T.C. Maltepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Ana Bilimdalı, İstanbul.

Kuban D. (2000), Tarihi Çevre Korumanın Mimarlık Boyutu Kuram ve Uygulama, İstanbul Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.

Oteller Tüzüğü, 2012.

Özalp H., (2000), Türkiye'de Otel Olarak Yeniden İşlevlendirilen Kervansarayların İç Mimari Ve Çevre Tasarımı Açısından İrdelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Özgen K., (1996), ''Four Seasons Oteli'inde Taşıyıcı Sistem Çalışmaları'' Arredamento Dekorasyon, S.85, S.104 İstanbul Four Seasons Oteli Yenileme Projesinde Taşıyıcı Sistem Sorunları

Özgen A. ve Özgen K., (1997), ‘‘İstanbul Four Seasons Oteli Yenileme Projesinde Taşıyıcı Sistem Sorunları’’, Türkiye İnşaat Mühendisliği 14. Teknik Kongresi, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, s.1035-1044.

Özkan Ö., (2002), *Mevcut Binaların Lüks Otellere Dönüştürülme Olanakları ve Tasarlama Yaklaşımları,* Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Özüekren Y., (1997), ‘‘Cezaevinden Otel’e’’ *Yapı* S.187,s.93-100.

Pekol B., (2010), *İstanbul’da Yeni İşlevlerle Kullanılan Tarihi Yapıların Üslup Sorunsalı*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,

Selçuk M., (2006), *Binaların Yeniden İşlevlendirilmesinde Mekansal Kurgunun Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.

The Burra Charter, (2013), The Australia ICOMOS Charter for Places of Cultural Significance, ICOMOS.

Uçar B., (2013), Endüstriyel Miras ve Yeniden İşlevlendirme Kavramları Kapsamında Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası’nın İrdelenmesi, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, T.C. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Venedik Tüzüğü- Mayıs 1964 (çeviri: Prof. Dr. Cevat Erder)

Yağmur K. (2014), *Yeniden İşlevlendirme Kavramı ve Bu Kapsamda İTÜ Taşkışla Binasının İncelenmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, T.C. Maltepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Ana Bilimdalı, İstanbul.

Yıldırım D., (1999), *Anıtsal Binalardaki İşlev Değişikliklerinden Doğacak Müdahalelerin Yapısal Çevresel Olarak İncelenmesi* ,Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Yüksel İ., (2009), Eski Türk Evi’nin Butik Otele Dönüşümünde Karşılaşılan Problemler, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

İnternet Kaynaklari

(URL1): http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=384&RecID=3106 Erişim 3 Eylül 2018

(URL 2): http://www.rmk-museum.org.tr/rmk_tarihce.htm Erişim 20Eylül 2018

(URL 3): www.haberturk.com/halic-tersane-bilim-merkezi-projesinin-detaylari-ortaya-cikti-2018710 Erişim 23 Eylül 2018

(URL 4): http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=68289 Erişim 5 Ekim 2018

(URL 5): http://www.zeroistanbul.com/haberler/rahmi-koc-muzesinde-rehber-esliginde-ucretsiz-turlar-basliyor Erişim 11 Kasım 2018

(URL 6): http://www.arkiv.com.tr/proje/salti-pasaji-evi-restorasyonu/1679 Erişim 25 Kasım 2018

(URL 7) : https://www.fourseasons.com/istanbul/accommodations/#undefined Erişim 12 Mart 2019

(URL8) : https://www.fourseasons.com/istanbul/accommodations/guest_rooms/premier_room/ Erişim 15 Mart 2019

(URL 9) https://www.fourseasons.com/istanbul/accommodations/suites/shahzade-suite/ Erişim 20 Mart 2019
(URL10)
https://www.fourseasons.com/content/fshr/pages/en/properties/istanbul/accommodations.html Erişim 4 Nisan 2019
(URL11)**:**
https://www.fourseasons.com/istanbul/accommodations/suites/marmara_suite/ Erişim 10 Nisan 2019
(URL12)
https://www.fourseasons.com/istanbul/meetings_and_events/#function_rooms Erişim 10 Nisan 2019
(URL13)
https://www.fourseasons.com/istanbul/meetings_and_events/#accommodations Erişim 26 Nisan 2019
(URL14)
https://www.fourseasons.com/istanbul/meetings_and_events/#accommodations Erişim 26 Nisan 2019
(URL15) https://www.deryaengin.com/single-post/2016/05/03/Liz-Dost-four-seasons-hotel Erişim 26 Nisan 2019

ÖZGEÇMİŞ

Ece Korkut, İç Mimar

1993 yılında İstanbul doğdu. 2008-2011 yıllarında Haydar Akçelik Anadolu Meslek Lisesinde İç Mekan ve Tasarım bölümünü tamamladıktan sonra 2011 yılında İstanbul Aydın Üniversitesinde İç Mimarlık bölümünü kazandı 2016 yılında mezun olduktan sonra akabinde İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı.